

Consiliul Raional Edineț

**STRATEGIA
DE DEZVOLTARE SOCIO-ECONOMICĂ
A RAIONULUI EDINEȚ
PE PERIOADA 2016 – 2020**

Edineț, 2015

I. SUMAR EXECUTIV

I. SUMAR EXECUTIV.....	2
II. INTRODUCERE	4
2.1 CONTEXTUL LOCAL	4
2.2 ELEMENTELE DE CREARE A IDENTITĂȚII RAIONULUI	4
2.3 ABORDAREA METODOLOGICĂ.....	5
III. CONTEXTUL STRATEGIC	6
IV. ANALIZA-DIAGNOSTIC	7
4.1 PREZENTAREA GENERALĂ A RAIONULUI	7
4.1.1 Caracteristicile fizico-geografice.....	7
4.1.2 Relieful	8
4.1.3 Repere istorice	8
4.2 CAPITALUL NATURAL	9
4.2.1 Fondul forestier, flora și fauna	9
4.2.2 Apele de suprafață și apele subterane.....	11
4.2.3 Clima și aerul.....	12
4.2.4 Solurile și subsolurile	13
4.3 PLANIFICAREA SPAȚIILOR LOCALITĂȚILOR	14
4.3.1 Dezvoltarea urbanistică	14
4.4 MEDIUL SOCIAL-CULTURAL	16
4.4.1 Demografa, procesul migraționist, incidența factorului sărăciei.....	16
4.4.2 Speranța de viață la naștere	17
4.4.3 Structura educațională a populației rezidente.....	17
4.4.4 Ocuparea populației în câmpul muncii din localitate.....	18
4.4.5 Șomajul.....	20
4.4.6 Salariul mediu lunar.....	21
4.4.7 Viața asociativă.....	21
4.4.8 Cultura	22
4.4.9 Sportul	24
4.4.10 Odihnă și divertisment.....	26
4.4.11 Mass media	26
4.5 SERVICIILE SOCIALE.....	27
4.5.1 Educația	27
4.5.2 Ocrotirea sănătății.....	29
4.5.3 Asigurarea cu locuințe și facilități de confort.....	32
4.6 DEZVOLTAREA ECONOMICĂ.....	32
4.6.1 Privire de ansamblu	32
4.6.2 Industria	34
4.6.3 Agricultură.....	35
4.6.4 Comerțul și serviciile.....	36
4.6.5 Turismul	37
4.7 INFRASTRUCTURA.....	39

4.7.1 Rețeaua de transport	39
4.7.2 Rețeaua de alimentare cu apă și canalizare	40
4.7.3 Rețelele energetice, eficiența consumului de energie, utilizarea energiei regenerabile	43
4.7.4 Rețelele de telecomunicații.....	44
4.7.5 Infrastructura administrativă.....	45
4.7.6 Managementul deșeurilor	45
4.8 MEDIUL AMBIANT ȘI SITUAȚIA ECOLOGICĂ.....	47
4.8.1 Factorii calității mediului – apele, solurile, aerul	47
4.9 GUVERNAREA LOCALĂ	50
4.9.1 Securitatea locuitorilor	50
4.9.2 Serviciile administrative	50
4.9.3 Managementul serviciilor publice	51
4.9.4 Managementul finanțelor publice locale, proprietatea publică și	52
implementarea proiectelor finanțate din exterior.....	52
4.9.5 Transparența procesului decizional	54
4.9.6 Capacitatea factorului uman din APL și evaluarea resurselor.....	55
V. STRATEGIA LOCALĂ DE DEZVOLTARE SOCIO-ECONOMICĂ	56
INTEGRATĂ	56
5.1 CADRUL GENERAL AL STRATEGIEI	56
5.1.1 Analiza SWOT sectorială a raionului Edineț	56
5.1.2 Definirea viziunii și misiunii	63
5.1.3 Valorile	63
5.1.4 Obstacolele în realizarea viziunii raionului Edineț	64
VI. ANALIZA CADRULUI STRATEGIC	64
6.1 DIRECȚIILE STRATEGICE.....	64
VII PLANUL DE ACȚIUNI CONFORM DIRECȚIILOR STRATEGICE (2016 – 2020).....	75
VIII. ANEXE: FIȘE DE PROIECT	106
FIȘA DE PROIECT 1	106
FIȘA DE PROIECT 2	107
FIȘA DE PROIECT 3	108
FIȘA DE PROIECT 4	109
FIȘA DE PROIECT 5	110
FIȘA DE PROIECT 6	111
FIȘA DE PROIECT 7	112
FIȘA DE PROIECT 8	114
FIȘA DE PROIECT 9	115
FIȘA DE PROIECT 10	116
FIȘA DE PROIECT N 11.....	117

II. INTRODUCERE

2.1 Contextul local

Raionul Edineț este unul din cele 33 raioane administrative ale Republicii Moldova, situat în Regiunea de Dezvoltare Nord a țării, într-o zonă cu potențial sporit de dezvoltare, la intersecția unor coridoare de transport importante.

Din punct de vedere a poziției geografice raionul Edineț este situat în partea de nord-vest a Republicii Moldova pe Platoul Moldovei. În partea de nord-vest

raionul are hotare administrative cu raionul Briceni, la nord cu raionul Ocnîța, la est cu raionul Dondușeni, la sud cu raionul Rîșcani, la vest pe râul Prut cu România. Distanța pînă la capitala țării orașul Chișinău este de 202 km.

De la nord-vest spre sud-est teritoriul raionului este traversat de magistrala internațională M14 (Brest-Briceni-Chișinău-Tiraspol-Odesa) cu lungimea de 34,43 km, care formează principala axă de sistematizare. Concomitent, teritoriul este traversat de magistrale auto de importanță națională – R8 (Otaci – Edineț) în partea de est și R45 (Brătușeni – Zaicani – Pîrjota) în partea de sud. Magistralele naționale constituie 18,7% din numărul total al drumurilor raionului.

Suprafața totală a teritoriului raionului constituie 93,3 mii ha, inclusiv terenuri cu destinație agricolă – 56,7 mii ha (60,8%), fonful silvic – 8,1 mii ha (8,7%), fondul apelor – 2,8 ha (3,0%), teritoriul drumurilor – 1,9 mii ha (2,0%).

Raionul Edineț, în contextul național și regional se regăsește drept potențial pol de creștere în cadrul Regiunii de Dezvoltare Nord (RDN). În acest sens, raionul are nevoie să-și identifice și susțină competențele-cheie pe care le deține pentru a deveni un actor important la nivel regional și național, astfel încît prin implementarea diverselor proiecte să-și atingă viziunea sa.

Existența unui potențial economic, administrativ, turistic și asociativ și a unei infrastructuri avantajoase (intersecția unor coridoare de transport importante), poate contribui la devenirea acestuia a unui raion dinamic și competitiv. Drept impedimente de bază în dezvoltarea raionului Edineț pot fi considerate insuficienta coordonare între actorii din diferite comunități, dificultățile legate de gestionarea eficientă a resurselor locale, calitatea joasă a serviciilor, migrația forței de muncă, accesul limitat la informație și servicii, precum și promovarea redusă a intereselor raionului la nivel național și internațional.

Consiliul Raional Edineț a inițiat elaborarea unui document strategic, cu valoare de cartă de dezvoltare raională orientat pe termen mediu, care să pună în aplicare elementele de potențial ale raionului. Astfel, raionul Edineț se află într-o nouă fază de evoluție în dezvoltarea sa.

2.2 Elementele de creare a identității raionului

Raionul Edineț urmărește să devină un pol cultural european în regiunea de nord a Republicii Moldova, iar pentru a reuși acest lucru este necesară definirea unei identități și implicit, construirea unui *brand al raionului*. Prin construirea brandului, raionul urmărește să-și schimbe imaginea într-un mod pozitiv cu scopul de a:

- atrage noi investitori privați în raion;
- atrage noi rezidenți și turiști;
- crește numărului de activități culturale;
- crea o destinație turistică de înaltă calitate;
- deveni centru multicultural și multiconfesional;
- crește calitatea vieții cetățenilor săi.

Ce este raionul Edineț? Istoria raionului a dat mai multe răspunsuri, unul mai interesant decât altul și uneori complementare.

Astăzi Edinețul este un raion în continuă dezvoltare, cu stînci miraculoase ale Defileului Fetești și Grotele Brînzei, ce frapază călătorii prin măreția monumentelor sale naturale. O carte de vizită a raionului ar fi și una dintre cele mai mari și frumoase grădini publice din regiune – Grădina publică „V. Alecsandri”, amplasată în or. Edineț – centrul administrativ al raionului. Amenajată recent, cu aplicarea unor forme de design inedite, grădina publică a devenit unul din preferatele locuri de agrement al cetățenilor din întregul raion, dar și al oaspeților acestuia. Un alt aspect identificat este faptul că resursa culturală este una dintre cele mai importante resurse de care dispune raionul Edineț, care constituie un potențial de dezvoltare al raionului. Existența patrimoniului cultural material mobil (bunuri culturale aflate în muzeu și colecții) și imobil (monumente, clădiri istorice) și patrimoniu cultural imaterial (tradiții, festivaluri, obiceiuri), aduce raionului un “aer” al frumosului artistic modern, îmbinat cu aromele istorice ale tradițiilor cu grijă păstrate și promovate de către edinețeni.

Este deasemenea raionul în care creștinismul este o valoare majoră pentru cetățenii săi, orașul Edineț devenind centru Episcopal al nordului țării. În același timp, raionul Edineț este considerat unul multiconfesional în care tradițiile specifice, religia, obiceiurile fac ca comunitatea să îmbine armonios elemente de multiculturalitate și de multiconfesionalitate .

Așezarea geografică favorabilă unei dezvoltări economice dinamice, precum și crearea unui Parc industrial în zona orașului Edineț cu multe terenuri și spații de producere, favorizează raionul Edineț fața de alte raioane ale regiunii, creînd premise pentru atragerea potențialilor investitori. Raionul Edineț urmărește să devină o unitate administrative-teritorială de succes și sustenabilă din Regiunea de Dezvoltare Nord cu întreprinderi economice funcționale și suficiente locuri de muncă, cu drumuri renovate și iluminate, turism dezvoltat, raion cu multi copii și tineri.

2.3 Abordarea metodologică

Acest document a fost elaborat cu scopul de a dezvolta capacitatea de formulare și implementare a politicilor publice pentru dezvoltarea urbană, rurală, socială și economică la nivelul raionului Edineț, prin intermediul implementării unui proces participativ de planificare strategică.

Documentul de față este formulat în urma desfășurării de analize specifice și a procesului de consultare a factorilor locali interesați și a comunităților, care să includă generarea de scenarii de dezvoltare a raionului și stabilirea unor priorități de intervenție sectoriale, aliniate problemelor, necesităților și constrîngerilor identificate la nivel local și documentelor programatice naționale și regionale.

În concordanță cu obiectivele procesului de planificare strategică, oficialii locali, atît cei aleși cît și cei numiți, liderii comunitari din localități rurale, reprezentanți ai societății civile și ai mediului de afaceri, cetățeni ai raionului s-au întîlnit să discute problemele actuale și să

identifice cîteva din provocările cărora Consiliul Raional Edineț trebuie să le facă față. Procesul strategic participativ a fost coordonat la nivel local de Grupul de lucru local.

Metodologia de lucru aplicată este caracteristică elaborării unui document strategic amplu:

1. Diagnosticul teritoriului, bazat pe datele existente și realizat cu implicarea părților interesate (administrația publică, mediul de afaceri, societatea civilă, mediul academic) și a responsabililor pe domenii. Această analiză, ce conține o dimensiune tematică, dar și una integrată, a servit drept material de importanță majoră în cadrul grupurilor de lucru.
2. Analiza SWOT - instrument de analiză a potențialului de dezvoltare a raionului, care ajută la identificarea punctelor tari și slabe și se pot examina oportunitățile și riscurile posibile rezultate din diagnosticul teritoriului pe baza unui proces participativ al părților interesate.
3. Strategia propriu-zisă conține direcțiile strategice și obiectivele specifice de dezvoltare ale raionului și Planul de acțiuni 2016 - 2020. Acestea sunt măsurabile în termeni de timp, relevanță și rezultate concrete.
4. Planul de acțiuni 2016 – 2020 conține acțiuni concrete pe termen scurt și mediu pentru atingerea obiectivelor specifice de dezvoltare stabilite în Strategie.

În același context, metodologia de elaborare a asigurat caracterul participativ și transparent al acestui document prin organizarea de interviuri, chestionare, workshop-uri, focus group-uri, training-uri, grupuri de lucru sectoriale, consultări și audieri publice în fazele esențiale de elaborare, pentru exprimarea nevoilor și aspirațiilor tuturor categoriilor sociale. În scopul identificării unor oportunități noi și soluții clare pentru problemele posibile, precum și pentru a asigura accesul populației la servicii calitative și accesibile, în anul 2018 va avea loc actualizarea Strategiei de Dezvoltare Socio-Economică a raionului Edineț odată cu elaborarea Planului de acțiuni 2018 – 2020. Planul de acțiuni 2018- 2020 va servi drept bază pentru elaborarea planurilor anuale de activități la nivelul Consiliului Raional Edineț.

III. CONTEXTUL STRATEGIC

Strategia de Dezvoltare Socio-Economică a Raionului Edineț a fost elaborată ținându-se cont de o serie de documente de programare locală, regională, națională și internațională: Strategia de Dezvoltare a raionului Edinet, Strategia de Dezvoltare Regională Nord 2010-2016; Strategia Națională de Dezvoltare Regională 2010-2017; Strategia Națională de descentralizare și Planul de acțiuni privind implementarea Strategiei naționale de descentralizare pentru anii 2012–2015; Strategia Națională de Dezvoltare ”Moldova 2020”; Strategia Europa 2020; Strategia de Dezvoltare Durabilă a Uniunii Europene revizuită 2006; Agenda Locala 21; Obiectivele de dezvoltare ale mileniului 2000-2015.

Totodată, s-au luat în calcul Planurile Regionale Sectoriale ale Regiunii de Dezvoltare Nord în domeniile Eficiență energetică (EE), Aprovizionare cu apă și canalizare (AAC), Managementul deșeurilor solide (MDS) și Drumuri regionale și locale (DRL).

IV. ANALIZA-DIAGNOSTIC

4.1 Prezentarea generală a raionului

4.1.1 Caracteristicile fizico-geografice

Raionul Edineț reprezintă una din cele 33 unități administrativ-teritoriale de nivelul II și poartă numele orașului-reședință. Este amplasat în partea nord-vest a republicii și se învecinează cu raionul Briceni la nord, cu raionul Rîșcani la sud, cu raioanele Dondușeni și Ocnița la est și cu România la vest, avînd 49 localități, inclusiv 2 orașe, 30 comune și 17 sate. Suprafața actuală a raionului Edineț constituie 932,91 km².

Conform datelor statistice la 01.01.2013 numărul total al populației raionului Edineț constituia 82,1 mii oameni, inclusiv populația urbană – 26 mii oameni (31,5%), populația rurală 56,1 mii oameni (68,5%). În comparație cu raioanele învecinate din partea de nord a Moldovei (Briceni, Rîșcani, Ocnița și Dondușeni), raionul Edineț depășește acestea după numărul de locuitori, iar la nivel de țară se plasează pe locul 15.

Centrul administrativ al raionului, orașul Edineț are o populație de 20.200 de locuitori (2014), dintre care 18.400 în orașul propriu-zis, iar 1.800 în cele două sate componente: Alexăndreni și Gordineștii Noi. Suprafața construită a orașului constituie circa 7.61 kilometri pătrați, cu un perimetru de 14.26 km. Orașul Edineț este situat la o distanță de 8 km de stația de cale ferată Brătușeni și la 201 km de capitala țării or. Chișinău. Căile de acces rutier: Orașul Edineț dispune de acces prin mai multe drumuri publice, cel mai important fiind drumul internațional M14 pe traseul Brest – Briceni – Chișinău – Tiraspol – Odessa. Pe lângă acesta, alte căi rutiere secundare sunt drumurile: R8 Otaci – Edineț, L51 Edineț – Lopatnic, L53 Edineț – Brînzeni, L53.1 Edineț – Alexăndreni.

Conform datelor recensământului din 2004 structura etnică a raionului este reprezentată de următoarele naționalități:

- moldoveni – 66,3%
- români – 5,2%
- ruși – 10,6%
- ucraineni – 16,9%
- găgăuji – 0,1%
- bolgari – 0,1%
- alte naționalități – 0,8%.

Dupa numărul de locuitori, raionul Edineț ocupă locul 3 comparativ cu alte raioane din Regiunea de Dezvoltare Nord. În raion sunt 49 localități, majoritatea dispun de planuri generale de dezvoltare pe o perioadă de peste 20 ani, însă la majoritatea planurilor de sistematizare termenul de acțiune a expirat.

Populația orașului Edineț reprezintă 24,67% din totalul populației raionului Edineț. Densitatea populației la 1 km² este de 87,4 locuitori.

Din punct de vedere confesional, 87,5% din populație este creștin-ortodoxă, existând mici comunități de penticostali, adventiști de ziua a șaptea, creștini după evanghelie, bapțiști, etc.

4.1.2 Relieful

Geomorfologic teritoriul raionului Edineț face parte din două regiuni ale Cîmpiei Moldovei de Nord care coincide cu partea de nord-est a Platoului moldovenesc care are relief slab deluros și Cîmpia terasată Prepruteană.

Relieful teritoriului este complicat, ceea ce a condiționat fragmentarea semnificativă a teritoriului și formarea lanțului de Toltre în partea de vest a raionului. Înclinarea totală a suprafețelor este din nord-vest spre sud-est.

Raionul Edineț este amplasat pe Platoul Moldovei de Nord caracterizat printr-un relief slab deluros, slab fragmentat de văile cursurilor de apă. Partea vestică a raionului este mai ridicată, cu o mică coborîre la nivel de relief din nord spre sud, cu o variație a înălțimii de 45 – 50 m la distanța de 1 000 m. Altitudinea medie față de nivelul mării constituie 208 metri, cele mai înalte culmi au înălțimea de 252,6 m; 244,5 m și 228,5m. Conform reliefului se poate clasifica ca zonă de silvostepă. Profilul transversal este sub forma de trepte și este acoperit cu vegetatie. Pe teritoriul raionului sunt prezente ravenele, care aduc pagube în primul rînd agriculturii. În urma fondării ravenelor se distrug și ies din uz pământuri fertile. Una din cele mai mari ravene de pe teritoriul Edinețului este rîpa Bogda. Zona industrială a orașului Edineț, situată în partea nord-vest se caracterizează printr-un relief colinar, brăzdat de o rețea de văi înguste, cu pante domoale cu aspect de platou. În partea de est a raionului, persistă dealuri cu înălțimi mijlocii, ce au creste aplatizate, cu versanți limitrofi, cu pante neuniforme și frecvente fenomene de alunecări de teren de forme și dimensiuni diferite, fenomene ce conferă acestora din urmă aspectul de microrelief accidental.

4.1.3 Repere istorice

Primul document în care apare și Edinețul este „gramota” de la 15 iulie 1431 prin care domnul Moldovei Alexandru cel Bun dăruiește lui Ivan Cupcici 14 sate cu hotarele lor vechi și locuri pusteite pentru a-și înființa sate noi și o prisacă. Conform acestui document vechea denumire a Edinețului este Viadineți. Însă un document, mai convingător, datează cu data de 18 august 1690, prin „gramota” dată de Constantin Movilă lui Cozma Plop, în consecința căruia are loc transformarea toponimicului Viadineți în Iadineți. Denumirea de Edineț este atestată documentar în anul 1663, rămînînd stabilă pînă în prezent.

În anul 1852 Edinețul este pomenit drept tîrgușor, în care în anul 1859 se deschide o școală profesională evreiască. Satul avea 324 case cu o populație de 2302 persoane, dintre care 1221 bărbați și 1081 femei, o biserică, o casă evreiască de rugăciuni. În anul 1866 localitatea este afectată de o mare epidemie de ciumă. În 1870, în Edineț este construită biserica de piatră a Sfîntului Vasile, este deschisă prima fabrică de lumînări, existau 9 mori de vînt, 2 oloinițe. O dată în săptămîină au loc iarmaroace mari, unde se vînd cîte 300-500 capete de bovine, 100-150 capete de ovine. În 1876, la Edineț au fost deschise primele două școli: una pentru băieți și alta pentru fete. Din 1885 tîrgușorul Edineț se dezvoltă destul de furtunos pentru acele timpuri. Un rol important în dezvoltarea orașului o are și așezarea geografică a Edinețului. Prin Edineț treceau două magistrale centrale – spre Lipcani și Bălți. În 1885 și-a început activitatea primul punct medical, unde lucrau un medic și două asistente medicale. În anul 1890 punctul medical se transformă în spital local cu 18 paturi. În perioada 1890 – 1897

orasul este dens populat de evrei (4230 persoane). În acea perioada în oraș și-au început activitatea mai multe unități economice, cea mai reprezentativă fiind fabrica de săpun. Din punct de vedere demografic, în acea perioadă Edinețul avea 14 561 locuitori.

La începutul sec. XX Edineț devine un important centru comercial din nordul Moldovei. În anii treizeci ai secolului al XX-lea, au început să funcționeze poșta, telegraful și stația de telefon. La 11 noiembrie 1940 Edinețul devine centru raional. După cel de al doilea război mondial, economia raionului Edineț a cunoscut o dezvoltare rapidă. Astfel, au fost construite și date în exploatare mai multe întreprinderi dintre care uzina constructoare de mașini pentru prelucrarea lemnului, fabrici de vinuri, conserve, unt, etc. Dezvoltarea intensă a economiei a contribuit la creșterea numărului populației. Majoritatea populației erau moldoveni, iar mai târziu se mută în oraș și lipovenii. Crește numărul evreilor și al rușilor. În afară de aceste naționalități pe teritoriul orașului mai locuiau ucraineni, polonezi și nemți.

Un loc aparte în istoria Edinețului îl are Cimitirul Evreiesc, aici fiind reamenajate mormintele frățești, unde au fost îngropate jertfele holocaustului din anii 1941-1944. În oraș există strada Holocaustului, iar pe fosta sinagogă este afișată o placă comemorativă ce ne comunică despre moartea tragică a sutelor de edinețeni din timpul războiului.

În prezent raionul Edineț este unul dintre cele mai importante UAT de nivelul II din nordul republicii, avînd un impact major în dezvoltarea economiei țării.

4.2 Capitalul natural

4.2.1 Fondul forestier, flora și fauna

Tabelul 1: Fondul forestier, flora și fauna (raionul Edineț)

Denumirea indicatorilor	2009	2010	2011	2012	2013
Suprafețele totale ale fondului forestier, inclusiv:	5780	5780	5780	5780	5780
Păduri, ha	5152	5152	5152	5152	5152
Fîșii de protecție, ha	628	628	628	628	628
Numărul estimativ de capete de animale pentru vînat:					
Căprioare	198	171	142	77	94
Porci sălbatici	18	14	6	4	14
Vulpi	112	153	132	80	157
Număr estimativ de păsări pentru vînat:					
Rațe sălbătice	-	-	-	-	50
Lebede	-	-	-	-	4
Fazani	33	36	19	6	6

Sursa: Consiliul Raional Edineț

În raionul Edineț, pădurile sunt organizate în Trupul de Pădure și Gospodăria Silvică. Trupul de Pădure are 103 ha și este proprietatea Fondului Silvic de Stat, iar Gospodăria Silvică are 8 ha și este proprietate municipală. Pădurile aflate în gestiunea raionului Edineț sunt încadrate în categoria pădurilor de protecție a terenurilor și solurilor, precum și de protecție contra factorilor

climatici și industriali dăunători. La momentul actual aceste păduri nu sînt suficient explorate atît prin prisma dezvoltării turismului, precum și al industriei forestiere. Însa, poate fi menționat faptul ca pădurea din preajma orașului devine mai solicitată în prezent în scopuri de agrement și cel de vîntoare. Mai persistă însă, necesitatea în lemnul de foc ca sursă de energie termică, lemnul de lucru ca sursă de material de construcție.

Suprafața totală a fondului forestier din orașul Edineț este de 179 ha, dintre care terenele aflate în proprietate municipală constituie:

Păduri (proprietatea orașului) – 8 ha;

Fîșii verzi de protecție – 8,86 ha;

Parcuri, scuaruri – 51,3 ha;

și proprietate a Fondului Silvic de Stat:

Păduri (proprietatea raionului) – 111 ha.

Pădurea prezintă aici o dumbravă caracteristică regiunii cu stejar pedunculat, combinat cu alți copaci și arbuști: salcam, frasin, nuc, salcie, corni, porumbari. Învelișul de iarbă din poienițe e dens și strîns, constă din: hirușor, golomăț, păiuș, rourică; multe specii caracteristice dumbrăvilor de nord – sînzienne, cinci-degete, mierea-ursului. Fauna ce populează fondurile silvice din or. Edinet este reprezentată de următoarele specii:

1. Mamifere:

- Căprior – 156 cap.;
- Mistreț – 14 cap.;
- Iepure de cîmp – 250 cap.;
- Vulpea – 157 cap.;
- Bursuci – 17 cap.;

2. Păsări

- Fazani – 6
- Lebede – 4
- Rațe sălbatice – 50

Deasemenea sunt și potîrnichi, prepelițe, rațe sălbatice – în toamnă, cocostîrcul alb, lebede. În comparație cu anii precedenți (2009 – 2013) se constată o creștere a numărului de vulpi, însă s-a micșorat numărul căprioarelor, mistreților, iepurilor și fazanilor. Pentru majorarea populației de fazani, în anul 2013 au fost procurați 30 pui de fazani.

Pentru viitor, în scopul îmbunătățirii întreținerii și extinderii fondului forestier, a florei și a faunei, precum și a utilizării acestora în calitate de capital natural ar fi următoarele activități:

- Crearea țărcurilor pentru creșterea și răspîndirea animalelor sălbatice (căprioare, mistreți, vulpi ș.a.);
- Plantarea puieților în zonele defrișate;
- Crearea zonelor special amenajate pentru odihnă în păduri;
- Dezvoltarea turismului în zonele forestiere.

Raionul Edineț deține în proprietate publică fâșii de protecție a apelor, a solului și a drumurilor, indicator constant în ultimii 3 ani, dar mai mare cu 23% decît în anul 2009. În zona urbană, majoritatea spațiilor din această categorie sunt parte a sistemului de spații publice. Plantarea, organizarea, reabilitarea sau modernizarea acestora este abordată de către APL Edinet de o

manieră integrată și se desfășoară numai pe bază de proiecte complexe de specialitate ce vizează ameliorarea funcționalității și imaginii urbane, organizarea mobilierului urban și a vegetației.

În prezent, unele zone forestiere, în mare parte aflate la periferiile localităților, sunt într-o stare degradantă din cauza tăierilor ilicite ce au avut loc în perioada anilor 1990-2000. În anul 2014 au fost realizate lucrări de reabilitare a acestor spații verzi prin plantare a 357 puiți de plop.

Grădina Publică din orașul Edineț ce a fost reamenajată în anul 2010, poartă numele clasicului Vasile Alecsandri. Parcul "Vasile Alecsandri" din orașul Edineț a fost fondat în 1963. Este situat în raza orașului și reprezintă o compoziție peisagistico-dendrologică. Parcul ocupă o suprafață de 44,5 ha și reprezintă un întreg complex de plantații forestiere, atracții și lacuri.

4.2.2 Apele de suprafață și apele subterane

Rîurile ce curg pe teritoriul raionului se varsă în rîul Prut, care are o lungime de 910 km, suprafața bazinului fiind de 27500 km². Pe teritoriul raionului rîul Prut are o lungime de 40 km. Rîul îngheață la sfîrșitul lunii decembrie și se dezgheață la începutul lui martie. În rețeaua hidrografică a raionului mai intră rîurile: Racovăț, Draghiște, Ciuhur, Bogda, Sărata și Lopatinca. Rîul Racovăț, afluent pe stînga Prutului, izvorăște în apropierea satul Serbeni (regiunea Cernăuți) și se varsă în rîul Prut lîngă satul Corpaci, raionul Edineț. Din anul 2000 rîul Racovăț servește ca sursă de aprovizionare cu apă potabilă centralizat a orașelor Edineț și Cupcini. În afară de rîuri, aproape toate localitățile raionului dispun de lacuri sau iazuri, în total se numără 101 iazuri cu o suprafață de 918,21 ha.

Apele de suprafață din or. Edineț constau din 19 unități acvatice de suprafață. Cele mai reprezentative bazine acvatice din orașul Edineț sînt:

- Rîul Bogda
- Lacul „Bercu” – 84 ha, debit de apă 7l/s;
- Lacul „Comsomolist” – 2,3 ha, debit de apă 0,03 l/s;
- Lacul „Lebedelor” – 3,8 ha, debit de apă 0,03 l/s;
- Lacul „Moldovenesc” – 7,2 ha, debit de apă 7l/s.

Lacurile se află în raza orașului Edineț, fiind situate în diverse zone ale orașului. Pe teritoriul Grădinii publice din localitate este situat Lacul "Lebedelor", acesta devenind parte componentă a zonei de recreare. Toate bazinele acvatice din raion sînt lacuri de acumulare. Sursa de alimentare a lacurilor sunt precipitațiile și izvoarele subterane. Nivelul apei în lacuri, depinde de anotimp. Pe parcursul verii nivelul apei scade. În mare parte bazinele acvatice din raza raionului Edineț sînt utilizate în practicarea pescuitului de amator. Speciile de pește găsite în aceste bazine sunt următoarele: fitofag, novac, carp, caras, șalău. Deasemenea, unele bazine acvatice sînt utilizate ca sursă pentru irigarea terenurilor agricole. Problemele cu care se confruntă APL privind întreținerea și utilizarea apelor de suprafață în calitate de capital natural țin de:

- Poluarea lacurilor de acumulare cu poluanți în concentrații ce depășesc maximul admisibil;
- Dezvoltarea intensă a proceselor erozionale, în urma cărora are loc înnămolirea accelerată a lacurilor de acumulare;
- Neamenajarea corespunzătoare a bazinelor acvatice în cadrul unor zone de odihnă și recreere pentru cetățeni.

Pentru îmbunătățirea întreținerii bazinelor acvatice, precum și a utilizării acestora în calitate de capital natural există următoarele posibilități:

- Prevenirea poluării bazinelor acvatice cu ape reziduale de la întreprinderile industriale, de la complexele și fermele zootehnice și cu produse petroliere prin supraveghere strictă și aplicarea pedepselor respective;
- Curățarea mecanică a lacurilor de depunerile poluante;
- Informarea cetățenilor privind poluarea bazinelor acvatice din zonă și problemele de gospodărire a apelor;
- Menținerea sau crearea în jurul lacurilor de acumulare a plantațiilor forestiere antierozionale;
- Efectuarea acțiunilor agrotehnice antierozionale;
- Executarea construcțiilor antierozionale în cazul lacului “Moldovenesc”, deoarece în zona adiacentă lacului exista un sistem de râpe și vâlcele;
- Amenajarea zonelor pentru odihnă și agrement.

Aprovizionarea populației cu apă potabilă din surse centralizate alcătuiește aproximativ 35%, inclusiv în orașe – 50%, în sate – 26,6%. Cantitatea de apă pentru o persoană constituie 150-160 l/24 ore, la sat circa 70-75 l/24 ore. Peste 60% din populația raionului folosesc în scop potabil apă din surse decentralizate. Numărul total al surselor locale de apă potabilă – 10466, inclusiv 482 publice, dintre ele nu corespund cerințelor igienice după calitatea apei circa 220. Pe teritoriul raionului Edineț există multe izvoare de apă potabilă, apele subterane se află la adâncimile cuprinse între 0,5 m și 10-15 m. Apele subterane au o importanță majoră în aprovizionarea cu apă potabilă a cetățenilor raionului Edineț, dar rezervele lor sunt reduse, iar calitatea acestora nu corespunde normelor de potabilitate. Raionul își asigură necesitățile în apă din următoarele surse: râul Prut, fântâni arteziene, fântâni. Apele din pânza freatică, captate prin fântâni, cișmele și izvoare, rămân a fi o sursă importantă de alimentare cu apă pentru circa 60 % din populația raionului. Problemele majore ce există în întreținerea și utilizarea surselor de alimentare cu apă sînt:

- Scăderea rezervelor de apă disponibile și calitatea proastă a apei;
- Creșterea necesităților în apă a localității și apropierea volumului de apă necesar anual față de capacitățile maxime ale surselor de apă disponibile;
- Particularități ale conținutului chimic (grad sporit de poluare) al apelor obținute din sursele disponibile care creează dificultăți în asigurarea calității necesare a acestora pentru consumatorii finali;
- Nivelul sporit de uzură a sistemelor de apă.

Privind îmbunătățirea stării surselor de alimentare cu apă a raionului și de asigurare a capacității necesare a acestora în viitorii 5-7 ani, exista următoarele posibilități:

- Extinderea rețelelor de alimentare cu apă și canalizare;
- Reabilitarea sistemului centralizat de aprovizionare cu apă și a aducțiunilor de alimentare cu apă;
- Reconstrucția stației de tratare a apei;
- Crearea unui laborator pentru monitorizarea calității apei.

4.2.3 Clima și aerul

Clima din raionul Edineț este temperat – continentală, cu ierni reci și veri călduroase și secetoase. Schimbările bruște ale climei produc fenomene nedorite, precum: secete, ploi torențiale, vijelii, furtuni, ploi cu grindină și inundații. Temperatura medie în luna ianuarie e de minus 8-10°C, în luna iulie plus 20-25°C. Cantitatea anuală de precipitații este de aproximativ

600 mm/m2. Vânturile mai frecvente sunt cele de nord-vest și sud-est, cu un calm atmosferic medie multianuală de 28,2% și cu o viteză maximă mai mare de 40m/s.

Precipitațiile în medie sunt moderate (548,5l/mp media anuală, maxima în luna iunie 88,7 l/mp și minima în luna februarie, cu 22,6 l/mp).

Numărul anual de zile cu precipitații lichide este de 110,9, iar numărul anual de zile cu precipitații solide de circa 27,5.

Grosimea medie decadică a stratului de zăpadă are un maxim de 14,6 cm în luna februarie.

Principalele problemele cu care se confruntă APL din cauza schimbărilor climaterice tin de creșterea frecvenței și puterii de manifestare a factorilor climaterici de risc (secete, ploi cu grindină, înghețuri de primăvară), fapt care condiționează pierderi pentru agenții economici ce activează în agricultură și, astfel, creînd probleme în dezvoltarea activităților economice din domeniul agricol.

Pentru prevenirea și estomparea problemelor cauzate de factorii climaterici nefavorabili este nevoie de aplicarea unor acțiuni pentru o schimbare a modurilor de producere și de utilizare a energiei, precum și promovarea tehnologiilor fără efecte asupra climei, cum ar fi tehnologiile ecologice, securizarea arealelor expuse riscurilor climaterici prin aplicarea tehnologiilor în domeniu, sensibilizarea cetățenilor pentru a-i încuraja să-și schimbe atitudinea față de mediul ambiant.

4.2.4 Solurile și subsolurile

Tabelul 2: Tipuri de soluri

Tipuri de soluri	Suprafața, ha	Ponderea, %
Terenuri care pot fi utilizate în scopuri agricole	56713,5	61,8%
Terenuri care nu pot fi utilizate în scopuri agricole	36574,5	39,2%
Total capital funciar	93288,0	100%

Sursa: Consiliul Raional Edineț

Pe teritoriul raionului Edineț solurile se caracterizează prin fertilitate înaltă. Cea mai mare parte a profilului pedologic constituie cernoziomurile, în special cele levigat și argiloiluviale, cernoziomul tipic are o distribuție limitată în nord-vestul orașului Edineț. Solurile cenușii tipice și molice sunt răspândite pe culmi, iar în văi s-au format solurile aluviale molic și mlăștinos. De asemenea, fragmentar se întâlnește solul cernoziomoid tipic și mocirlă. Bonitatea medie a solului conform datelor din Cadastrul Funciar al Republicii Moldova este de 67 puncte, media pe raioanele republicii fiind de 63 puncte. Raionul Edineț dispune, în medie, de soluri cu un grad moderat de fertilitate. Gospodăriile agricole nu dispun de o evidență clară a stării de aprovizionare a solului cu humus.

În baza rezultatelor investigațiilor de laborator, procentul probelor neconforme în anul 2006 constituie 29,4% avînd o tendință de diminuare pînă în anul 2008, cînd practic probe neconforme nu au fost înregistrate, apoi urmează o majorare pînă la 50,0% a probelor neconforme în anul 2010, cu diminuare pînă în anul 2014. Față de media națională se atestă o diminuare esențială a probelor neconforme în raion.

Printre principalele surse de poluare a solului în raion se presupune poluarea cu apele reziduale, gunoıştile neamenajate și neconforme, neevacuarea la timp a deșeurilor menajere și a apelor reziduale de pe teritoriul localităților raionului.

Tabelul 3: Calitatea solului în raionul Edineț, anii 2009-2014

Calitatea solului	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Proporția probelor de sol ce nu corespund normelor sanitare, %	29,4	6,5	5,2	0	50,8	0	0	0	0
Localitatea urbană	23,3	0	6,1	0	50,0	0	0	0	0
Localitatea rurală	100,0	25,0	0	0	0	0	0	0	0
Media pe republică	13,4	12,1	14,4	11,2	10,3	9,3	9,3	12,2	11,1

Sursa: Consiliul Raional Edineț

Pierderi mari de elemente nutritive din sol au loc ca urmare a proceselor de eroziune și în anii secetoși, când are loc descompunerea rapidă a substanței organice și frînarea procesului de humificare din cauza temperaturilor înalte și lipsei de umiditate. Se poate afirma, că solurile din raion și din zonele adiacente se află într-o continuă stare de degradare, de sărăcire, stare care în mod firesc se reflectă și asupra dezvoltării sectorului agricol. Resursele financiare limitate ale producătorilor agricoli și prețurile ridicate ale îngrășămintelor constituie, în prezent, adevărate obstacole pentru îmbunătățirea situației existente. În ceea ce privește bogățiile naturale ale raionului, în direcția nord-vest iese la suprafață complexul de șisturi silurene și gresii dezagregate. Tot aici se găsește un sector compact de șisturi argiloase de culoare brună. De asemenea se întâlnesc calcare silicoase. În orașul Edineț există cariera de cărămidă de argilă.

4.3 Planificarea spațiilor localităților

4.3.1 Dezvoltarea urbanistică

Tabelul 4: Intravilanul și suprafețele diferitor tipuri de terenuri, km²

Denumirea indicatorilor	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Intravilan total, inclusiv:						
Terenuri ocupate cu clădiri publice și administrative, km ²	31,5716	31,6328	31,5999	31,6249	31,5951	31,5869
Terenuri ocupate cu fondul locativ, km ²	62,6228	62,5525	62,6399	62,624	62,6209	62,6359
Spații verzi (parcuri și scuaruri), km ²	0,1183	0,1183	0,1183	0,1183	0,1183	0,1503
Terenuri ocupate de rețeaua de străzi și drumuri, km ²	18,8984	18,9596	18,8732	19,0442	19,0538	19,0287
Terenuri cu destinație agricolă, km ²	59,4724	59,3992	58,8744	58,8585	58,8631	58,8781
Fondul silvic, km ²	0,0157	0,0157	0,0157	0,0157	0,0157	0,0471
Terenuri destinate fondului apelor, km ²	0,2045	0,2045	0,2045	0,2045	0,2045	0,2045
Alte terenuri	0,0404	0,0404	0,0404	0,0404	0,0404	0,0404

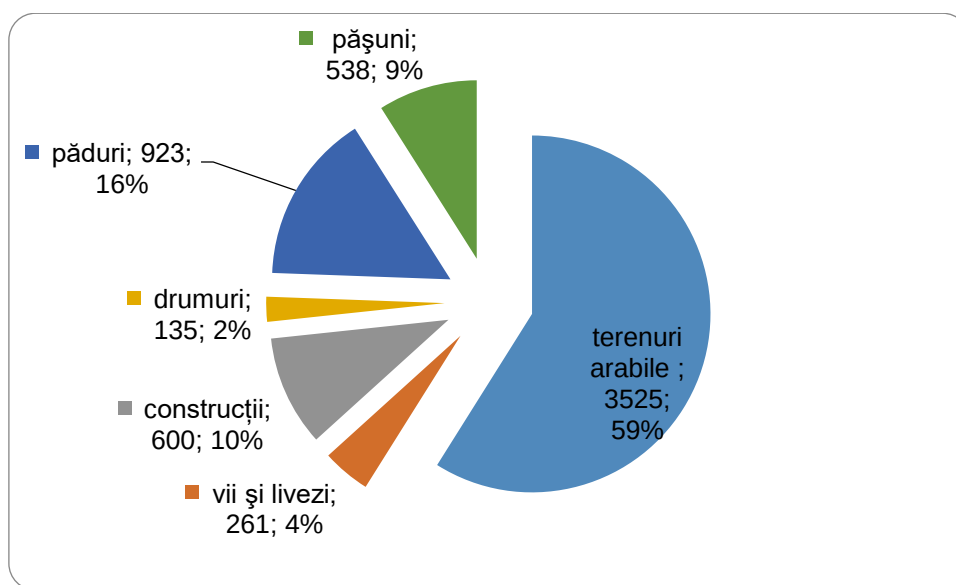
Sursa: Consiliul Raional Edineț

În ultimii 5 ani extinderea intravilanului în raionul Edineț nu s-a constatat.

Primăria orașului Edineț nu dispune de un Plan Urbanistic General și nici nu are elaborat Regulamentul Local de Urbanism. Respectiv nu sunt elaborate Planurile Urbanistice Zonale și de Detaliu.

Cadrul instituțional de monitorizare și evaluare a documentelor strategice nu a fost constituit. Astfel, la nivel local există o discrepanță între implementarea Strategiei și a principiilor de amenajare teritorială și urbană. Intravilanul total al orașului Edineț este de 1665 ha. Suprafața administrativă totală este de 6.364 ha, dintre care 3.525 ha sunt terenuri arabile (55%), 261 ha sunt vii și livezi (4%), 600 ha sunt ocupate de construcții (9%), 135 ha de drumuri (2%), 923 ha de păduri (15%), 538 ha de pășuni (8%), 96 ha de ape (2%).

Figura 1: Distribuția intravilanului pe diferite categorii de terenuri

Sursa: Oficiul cadastral

Analiza efectuată relevă o creștere a trendului investițiilor în următoarele domenii:

- clădiri publice: grădinițe, școli;
- infrastructură: străzi și drumuri noi, rețele de aprovizionare cu apă și canalizare.

Tabelul 5: Volumele de investiții alocate pentru renovări capitale, mil. lei

Denumirea indicatorilor	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Renovarea clădirilor publice, inclusiv:	6592,8	8569,1	5272,0	6390,4	10417,8	26009,1
Administrative	514,2	132,2	73,5	369,5	2029,7	2890,1
Grădinițe	-	1325,4	1122,6	1959,1	1019,8	3325,9
Școli	2986,7	4760,7	1780,0	2358,5	3028,5	8404,3
Spitale	1180,0	1367,2	200,0	-	187,0	286,0
Alte categorii de clădiri publice	1911,9	983,6	2095,9	1703,5	4152,8	11102,8
Renovarea infrastructurii	4564,3	4145,9	2898,1	2723,2	12446	16934,3
Străzi și drumuri noi	1225,5	3023,5	1581	2710,4	4863,9	14957,4
Rețele de alimentare cu apă	550,9	113,0	65,4	-	7563,3	1976,9
Rețele de canalizare	2787,9	1009,4	1251,7	12,8	18,8	

Sursa: Consiliul Raional Edineț

Dezvoltarea spațială a orașului Edineț este, mai curînd, una vectorială (în lungul principalelor artere). Localitatea este dezvoltată în estul drumului magistral M14 Brest-Briceni-Chișinău-Tiraspol-Odesa (E 583), în lungul străzii Independenței – artera principală a orașului. În ultimii 5 ani s-au dezvoltat mai mult terenuri ocupate de obiecte industriale, ce s-au extins cu 18 ha, spațial locative - 22 ha, drumuri 6-7 km. În perioada analizată în orașul Edineț s-au construit 87 case particulare de locuit. Cel mai multe case particulare s-au construit în anul 2012 – 22. Dinamica construcției blocurilor de locuit are loc mai lent. În perioada 2011 – 2013 au fost date în exploatare 3 obiecte. Infrastructura administrativă nu a suportat schimbări, rămînînd constantă în perioada analizată. În ultimii 5 ani în orașul Edineț s-au construit 12 clădiri noi cu destinație economică și de business. Deasemenea, în perioada analizată 2009 – 2013, a fost reconstruit capital drumul central din resursele Fondului Național pentru Dezvoltare Regională (FNDR) și Casa de cultură din satul Alexandreni.

În perioada analizată în localitate au fost extinse spațiile verzi prin fondarea unui scuar nou de 40 m2, ce a avut loc în anul 2011 și plantarea a 3 gazoane cu circa 530 m2.

4.4 Mediul social-cultural

4.4.1 Demografa, procesul migraționist, incidența factorului sărăciei

Conform datelor Biroului Național de Statistică în raionul Edineț locuiesc 81600 persoane dintre care 26051 este populația urbană și 55549– rurală. Densitatea populației la 1km² este de 87,4 locuitori. După naționalitate în raion locuiesc 66,9% moldoveni, 22,4 ucraineni, 8,5% – ruși și 0,8% romi.

La data de 01.01.2011 populația orașului Edineț era de 20086 locuitori dintre care 47,90% sunt bărbați și 52,02% sunt femei. Populația orașului reprezintă 24,67% din totalul populației raionului Edineț. Densitatea populației orașului Edineț este de 316 locuitori/km².

În perioada anilor 2006-2015 se constată o diminuare continuă a numărului populației din raionul Edineț de la 85,4 mii la 81,6 mii populație, fiind înregistrată o scădere de 3,8 mii persoane, ceea ce constituie o rată de diminuare cu 4,4% a populației stabilite în 2014 comparativ cu anul 2006. Numărul populației urbane a rămas constant pe parcursul acestor ani, constituind 26 mii populație în anul 2006 și 2014. S-a constatat o reducere a numărului populației din mediul rural cu 3,8 mii persoane, ceea ce constituie 1,42%. Pe întreagă perioadă de timp, s-a constatat menținerea preponderenței populației rurale, care s-a micșorat de la 69,56 % în 2005 pînă la 68,14% în anul 2014 (tab. 6).

Tabelul 6: Populația raionului Edineț după mediul de reședință, mii persoane

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Total	85,4	84,8	84,4	83,9	83,6	83,3	82,9	82,5	81,6
Localități urbane	26,6	26,4	26,5	26,3	26,3	26,4	26,4	26,4	26,0
Localități rurale	58,8	58,4	57,9	57,6	57,3	56,9	56,5	56,1	55,6
Pondere populației urbane, %	30,66	30,81	30,99	31,10	31,21	31,36	31,52	31,67	31,86
Pondere populației rurale, %	69,34	69,19	69,01	68,90	68,79	68,64	68,48	68,33	68,14

Sursa: Consiliul Raional Edineț

Structura populației după principalele grupe de vîrstă indică unele modificări în ponderea populației din grupa de vîrstă 0-15 ani și peste 64 ani. Ponderea persoanelor cu vîrsta de pînă la 15 ani pe parcursul ultimilor 10 ani s-a micșorat semnificativ de la 16,9% în anul 2006 pînă la 8,8 % în 2013, dar în anul 2014 se observă din nou o majorare pînă la 15,6 %. Ponderea populației în vîrstă aptă de muncă a variat între 66,3% în anul 2006 și 73% în 2014. Numărul populației peste vîrsta aptă de muncă a înregistrat o creștere cu 3,1 % din anul 2006 pînă în 2007, ulterior se constată o scădere a ponderii de la 19,9% în 2006 pînă la 14,2% în anul 2014, acesta fiind nivelul minim înregistrat în această perioadă de timp.

Tabelul 7: Trendul de evoluție a principalilor indicatori demografici din raion

Denumirea indicatorilor	2009	2010	2011	2012	2013
Populația stabilă	83,9 mii	83,6 mii	83,3 mii	82,9 mii	82,5 mii
Numărul nou-născuților	785	723	629	566	667
Numărul decedaților	1274	1339	1133	1177	1080
Sporul natural al populației	- 489	- 616	- 504	- 611	- 413
Rata de natalitate	0,91	0,83	0,73	0,65	0,77
Rata de mortalitate	1,47	1,55	1,33	1,36	1,25

Sursa: Consiliul Raional Edineț

Factorii primordialii în dinamica procesului demografic îl constituie natalitatea și mortalitatea populației. Situația creată în raionul Edineț, se caracterizează printr-o tendință continuă de descreștere anuală a ratei natalității de la 9,1 la 1000 locuitori în anul 2009 pînă la 7,7 în 2013. Concomitent, este în diminuare rata mortalității generale a populației, care a scăzut de la 14,7 la 1000 locuitori în anul 2009 pînă la 12,5 în anul 2013. Tendința de majorare a natalității pe fonul diminuării mortalității a contribuit la creșterea sporului natural al populației din raion care s-a majorat de la - 4,89 în anul 2009 pînă la - 4,13 în anul 2013, fiind astfel sub nivelul mediu al sporului natural stabilit la nivel de țară.

4.4.2 Speranța de viață la naștere

Pe parcursul ultimilor ani se observă o tendință continuă de creștere a speranței de viață. Potrivit datelor furnizate de BNS, acest indicator, în perioada anilor 2009-2013 a înregistrat o creștere a duratei medii de viață pentru populația raionului Edineț cu 1,34 ani, atingînd valoarea maximă pentru perioada dată în anul 2011 – 72,8 ani. Femeile trăiesc mai mult decât bărbații cu 8,3 ani, vîrsta medie a femeilor fiind 75,5 ani, iar a bărbaților – 67,2 ani. Acest decalaj se datorează nivelului mai înalt al mortalității premature a bărbaților, care pe parcursul vieții active sunt implicați în procese de muncă cu o intensitate mai sporită decît activitățile practicate de către femei. În același timp bărbații sunt predispuși într-o măsură mai mare consumului excesiv de substanțe nocive pentru sănătate (produse alcoolice și de tutungerie). Speranța de viață a populației din raionul Edineț în perioada anilor 2007- 2013 a fost net inferioară valorii medii pe țară, care în perioada de referință a crescut de la 68,80 ani pînă la 71,90 ani.

4.4.3 Structura educațională a populației rezidente

Analiza datelor statistice privind structura populației după nivelul de educație, a determinat că studii primare au 17,6-18,3% din populație, cu variații neînsemnate pe parcursul a 9 ani. Ponderea populației cu studii primare în funcție de sex variază între 18,0% și 18,5% la femei,

17,2% și 18,1% la bărbați. Populația cu studii medii generale constituie 22,3% din populația rezidentă în anul 2004, această pondere majorându-se lent până la 23,2% în anul 2013. Populația de sex feminin cu studii medii generale reprezintă între 22,8% și 23,5%. În rândul bărbaților acest indice este puțin mai scăzut, variind între 21,7% în anul 2004 și 23,0% în anul 2013.

În rândul populației urbane, ponderea populației cu studii medii generale este mai mică decât în rândul populației rurale, alcătuind respectiv 21,1-22,2% în populația urbană față de 22,9-23,7% în populația rurală. Numărul populației cu studii medii speciale este cu mult mai mic decât cel cu studii medii generale, constituind 9,2% în anul 2004 și majorându-se neînsemnat pe parcursul a 10 ani până la 9,6% în anul 2013. Studii medii speciale au mai multe femei decât bărbați. Ponderea femeilor cu studii medii speciale este între 9,5% în anul 2004 și 9,6% în anul 2013, iar ponderea bărbaților variază între 8,9% în anul 2004 și 8,6% în anul 2013. Ponderea populației urbane ce a făcut studii medii speciale este mai mare decât cea a populației cu studii speciale din localitățile rurale, variind între 10,9% în anul 2004 și 11,5% în localitățile urbane și între 8,3% în anul 2004 cu sporirea până la 8,6% în anul 2013 în localitățile rurale. Media populației cu studii medii pe țară variază între 7,9% în anul 2004 și 8,0% în anul 2013. De studii superioare dispun 6,45% din populația raionului în anul 2004, micșorându-se pe parcursul perioadei anilor 2005-2007, apoi urmează o perioadă de stabilizare și din anul 2008 se determină o creștere până la 6,7% în anul 2013. În rândul populației de sex feminin se determină un procent mai mare a persoanelor cu studii superioare, alcătuind în mediu 6,6%. Ponderea bărbaților cu studii superioare constituie în jur de 3,0% pe tot parcursul a 10 ani. Ponderea persoanelor cu studii superioare din localitățile urbane este mai mare decât cel din localitățile rurale, variind pe parcursul a 10 ani între 10,0% și 11,4% în cele urbane, iar în localitățile rurale între 4,3 și 4,5%. În concluzie, e de menționat că în raionul Edineț o pondere mai sporită îi revine populației cu studii primare și medii generale. Ponderea populației cu studii medii specializate predomină în localitățile urbane, fiind în mare majoritate la nivelul indicilor naționali. Ponderea populației cu studii superioare este mai mică decât media pe republică. În rândul populației de sex feminin se determină un procent mai mare a persoanelor cu studii superioare.

4.4.4 Ocuparea populației în câmpul muncii din localitate

Din numărul total al populației raionului Edineț în sfera de producere și deservire sunt angajați 13008 persoane, ce alcătuiește 27,2%, inclusiv în industrie – 2298 angajați, construcție – 209, transport – 172, telecomunicații – 131, sfera deserviri sociale – 331, gospodăria agricolă – 3524 persoane. La obiectivele sezoniere din gospodăria agricolă mai activează circa 6000 muncitori și în gospodăriile țărănești peste 16 mii familii.

Monitorizarea datelor statistice privind angajarea populației în câmpul muncii a confirmat că ponderea persoanelor angajate din numărul populației în vîrstă aptă de muncă pe parcursul a 9 ani are o tendință de majorare de la 17,0 la 1000 populație în anul 2004 până la 22,8 în 2009, acesta fiind și nivelul maxim. Din anul 2011 avem o scădere până la 21,1 la 1000 persoane, ulterior se determină o tendință de majorare. Ponderea angajaților în câmpul muncii printre femei este mai mare decât printre bărbați. Fenomenul posibil este legat cu fenomenul migrației populației masculine peste hotare, deaceia în câmpul muncii sunt angajate predominant femeile.

Tabelul 8: Trendul indicatorilor ce reflectă ocuparea populației în câmpul muncii din raion

N d/o	Denumirea indicatorilor	2009	2010	2011	2012	2013	2014
----------	-------------------------	------	------	------	------	------	------

1.	Numărul populației active din punct de vedere economic	48740	48921	48291	48801	48683	48398
2.	Numărul șomerilor în raion	2646	1894	1481	1382	1253	1161
3.	Rata șomajului din raion	6,42	3,87	3,06	2,83	2,57	2,39

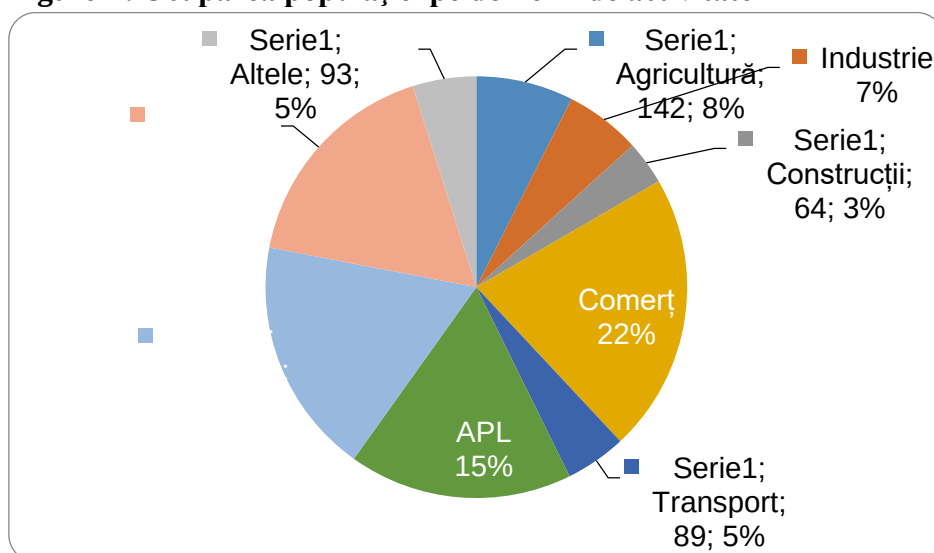
Sursa: Consiliul Raional Edineț

În localitățile urbane, ponderea populației angajate în câmpul muncii variază între 13,2 % în anul 2004 și 16,2% în 2013, iar în localitățile rurale – între 9,1% în anul 2004 și 12,4% în 2013. Astfel, atât în localitățile urbane, cât și în cele rurale, pe parcursul a 10 ani, se constată o majorare a ponderii populației angajate în câmpul muncii.

Numărul locurilor de lucru este în creștere, îndeosebi fiind solicitată forță de muncă calificată.

În anul 2014 populația orașului Edineț era încadrată în diverse sectoare ale economiei cu reprezentanță diferită pe diverse domenii de activitate. Diagrama de mai jos reprezintă ponderea ocupării forței de muncă în principalele domenii.

Figura 2. Ocuparea populației pe domenii de activitate

Sursa: Consiliul Raional Edineț, Biroul ocupării forței de muncă

Veniturile obținute de diferite categorii ale populației în raport cu minimul de existență a acestora releva următoarele date statistice:

- Salariul mediu lunar al unei persoane din raion în anul 2014 este de 2996,8 lei, ceea ce constituie cu 32,57 % mai mult decât în anul 2010;
- Pensia lunară medie din localitate în anul 2014 este de 757,33 lei, ceea ce constituie cu 24,73 % mai mult decât în anul 2010;
- Indicele prețurilor de consum pentru populația aptă de muncă în anul 2014 este de 1 728 lei, iar pentru pensionari – 1368 lei.

Tabelul 9.: Salariul mediu lunar al unei persoane din raion, lei

Nr.	Denumirea indicatorilor	2010	2011	2012	2013	2014
1.	Salariul mediu lunar al unei persoane din raion, lei	2021	2165	2330,2	2607,7	2996,8
2.	Pensia lunară medie din raion, lei	570,11	596,62	643,15	702,54	757,33
3.	Indicele prețurilor de consum, %	100	107,4	107,6	104,6	104,6

Sursa: Biroul Național de Statistică

Trebuie de constatat, că numărul persoanelor apte de muncă, veniturile disponibile medii ale cărora sunt mai mici decât minimul de existență stabilit pentru aceștia, precum și numărul pensionarilor, veniturile disponibile medii ale cărora sunt mai mici decât minimul de existență stabilit pentru pensionari nu este calculat de nici o organizație specializată în domeniu.

Principalele probleme privind nivelul de trai al populației din raionul Edineț în ultimii 5 ani tin de:

- O mare parte a populației apte de muncă câștigă un salariu la limita minimului de existență;
- O mare parte a pensionarilor din localitate primesc pensii sub nivelul minim de existență.

Sporirea nivelului de trai al populației din raion în următorii 5-7 ani este posibilă prin dezvoltarea și diversificarea economiei locale, deschiderea noilor unități economice competitive și crearea locurilor noi de muncă.

În raionul Edineț ponderea șomerilor are o tendință de diminuare de la 3,3% în anul 2004 până la 2,5% în anul 2012. Excepție face anul 2005 când nivelul atinge o valoare de 3,7% și anul 2009 cu 4,8% șomeri. Ponderea șomerilor în rândul bărbaților este mai mare decât cea în rândul femeilor. Dar în dinamică pe parcursul a 9 ani ponderea șomerilor în rândul bărbaților are o tendință de diminuare de la 4,0% în anul 2004 până la 2,4% în anul 2012. Ponderea șomerilor în rândul femeilor variază între 2,7% în anul 2004 și 5% în 2010, apoi se constată o diminuare până la 2,6% în anul 2012.

4.4.5 Șomajul

Nivelul șomajului este mai sporit în localitățile rurale comparativ cu cele urbane. Dacă în localitățile urbane pe parcursul a 9 ani, urmărim o tendință de diminuare a șomajului de la 4,4% în anul 2004 până la 2,1% în anul 2013, atunci în localitățile rurale mai degrabă este vorba de o stabilizare cu o majorare semnificativă pe parcursul anului 2009. Dacă e să comparăm proporția șomajului din raion cu media națională, atunci putem spune că în raionul Edineț ponderea șomerilor față de media națională este mai redusă.

Pentru a prezenta totuși starea de lucruri privind ocuparea populației în câmpul muncii pot fi folosiți doar niște indicatori cu relevanță scăzută cum ar fi cei din tabelul de mai jos.

Tabelul 10: Numărul de șomeri înregistrați în raport cu numărul de locuri de muncă vacante

Nr.	Denumirea indicatorilor	2009	2010	2011	2012	2013	2014
1.	Numărul de șomeri care s-au înregistrat la Agenția ocupării forței de muncă locale.	2646	1894	1481	1382	1253	1161
2.	Numărul de locuri vacante înregistrate la AOFM locale.	265	270	264	402	425	495

Sursa: Biroul ocupării forței de muncă Edineț

Astfel, numărul șomerilor înregistrați la Agenția ocupării forței de muncă din or. Edineț în ultimii 5 ani este în descreștere continuă.

Principalele probleme privind ocuparea populației în câmpul muncii sînt următoarele:

- Puține locuri de muncă;
- Locuri de muncă slab plătite;
- Condiții nefavorabile de muncă;
- Întreprinderi slab dezvoltate.

În ultima perioadă se atestă necesitatea elaborării unui Plan de Corelare a formării profesionale a șomerilor la necesitatea agenților economici.

Printre oportunitățile existente privind diminuarea șomajului din raion în următorii 5-7 ani pot fi menționate următoarele:

- Instruirea și calificarea profesională a șomerilor;
- Crearea noilor locuri de muncă atractive;
- Dezvoltarea sectorului rural, ocuparea tinerilor specialiști fără experiență.

4.4.6 Salariul mediu lunar

Din analiza datelor statistice se poate de menționat că venitul brut mediu pe lună per salariat pe parcursul a 10 ani are tendință de majorare de la 1120,6 în anul 2004 pînă la 2521,6 în anul 2013. Se atestă o majorare bruscă a venitului mediu în anul 2010 cînd acest indice atinge 3137,2, apoi urmează o stabilizare neînsemnată pînă în anul 2013.

Este evident faptul că bărbații dispun de un venit mediu lunar mai mare decît femeile. Salariul mediu lunar este diferit în funcție de mediul de reședință, acest fenomen este evident pe parcursul a 10 ani. Astfel, în dinamică salariul mediu la un salariat din localitățile urbane alcătuiește 565,8 lei în anul 2004, majorîndu-se pînă la 2136,8 lei în anul 2013, iar în localitățile rurale un salariat primește 374,1 lei în anul 2004 majorîndu-se pe parcursul a 10 ani pînă la 1987,9 lei. Diferența salariilor la populația rurală față de salariații din localitățile urbane este de la 191,7 lei în anul 2004 pînă la 148,9 lei în anul 2013. Din cele menționate se constată că diferența dintre salariul mediu lunar din localitățile urbane și cele rurale are o tendință de micșorare. Cît privește salariul mediu per salariat din raionul Edineț față de salariul mediu pe republică în raion el este mult mai redus. Diferența pe parcursul a 10 ani este de la 175,2 lei în anul 2004 pînă la 1243,5 lei în anul 2013. În concluzie, putem menționa că mărimea salariului mediu lunar a unui salariat din raion este redusă și nu permite accesarea și achitarea serviciilor publice de calitate.

4.4.7 Viața asociativă

În raionul Edineț sunt înregistrate 26 asociații obștești. Însa, trebuie menționat faptul că doar 7 din ele sunt active prin implicarea în procesul decizional și stabilirea politicilor publice. Aceste organizații neguvernamentale au o dezvoltare instituțională bună, strategii de dezvoltare și misiuni conștientizate.

Aceste organizații sunt:

AO “Demos” – organizație regională ce are ca domeniu de activitate dezvoltarea socio-economică a comunităților raionului Edineț și crearea condițiilor de viață și dezvoltare a tinerilor din regiunea de nord a Republicii Moldova și integrarea/reintegrarea lor socială. Asociația Obștească „Demos” a atras fonduri de la donatori internaționali în valoare de peste 1,5 mln Euro. Cele mai importante Programe și proiecte implementate sunt:

- Centrul de Reintegrare Socială a Tinerilor „Alternativa”;
- Serviciul Integrare Socio-Profesională Moldova (Buget: 416.527 Euro; Finanțator: Caritas Elveția din sursele Agenției Elvețiene pentru Dezvoltare și Cooperare);
- Abilitarea Socio-Economică a Femeilor (907.188 Lei Moldovenești. Grant: 617.670 Lei Moldovenești, Finanțator: Fundația Orange Moldova).

AO “Junii” – organizație locală ce prestează servicii tinerilor aflați în dificultate.

AO “Ateneu” – organizație locală de promovare a culturii, organizarea timpului liber al tinerilor, sport și dezvoltare comunitară.

AO “Oameni pentru Oameni” - organizație locală de promovare a culturii, organizarea activităților pentru tineri și dezvoltare comunitară.

AO “AREAP” – organizație locală ce prestează servicii pentru persoane cu dizabilități și socialmente vulnerabile. În anul 2010 a fost deschis un Centru multifuncțional în cadrul căruia se prestează servicii de asistență și reabilitare pentru grupurile-țintă descrise mai sus.

AO “Colaborare” – organizație locală ce activează în domeniul protecției mediului ambiant, ce activează din anul 2003 și a implementat mai multe proiecte în domeniul protecției mediului și a educației ecologice.

Centrul de servicii NEXUS, fondat în anul 2013 – ofera servicii de consultanță pentru migranți prin intermediul partenerilor din sectorul public și cel privat.

4.4.8 Cultura

Instituțiile care asigură dezvoltarea culturii în raionul Edineț sunt următoarele:

- 47 biblioteci publice;
- 41 case de cultură;
- 1 muzeu;
- 2 școli muzicale;
- 1 casă de creație;
- 1 școala de arte.

Tabelul 11: Trendul indicatorilor ce reflectă activitatea culturală din raion

	Indicatori	2009	2010	2011	2012	2013	2014
	Biblioteci	47	47	47	47	47	47
	Fondul de cărți din biblioteci, nr. de cărți	511400	518400	512134	510655	492951	491880
	Cluburi, săli de concerte	41	41	41	41	41	41
	Numărul de concerte muzicale organizate	2003	1764	1998	1543	2540	1963
	Muzee	1	1	1	1	1	1
	Numărul de vizitatori ai muzeelor	21925	23250	16368	19181	18700	18701
	Școli muzicale	2	2	2	2	2	2
	Numărul de elevi în școlile muzicale	286	285	272	290	282	279
	Cercuri de activități culturale, inclusiv:	106	106	115	102	126	116

- cercuri de dans	15	20	24	22	22	25
- cercuri de pictură	8	8	10	10	10	10
- cercuri literare	23	27	30	35	35	37
- cercuri teatrale	15	15	15	17	18	17
Numărul de evenimente culturale organizate	3020	2879	2950	3015	3054	2964
Volumul de resurse alocat anual pentru promovarea și dezvoltarea culturii în raion, lei					50000	100000

Sursa: Consiliul Raional Edineț

Pe teritoriul orașului Edineț funcționează 2 biblioteci publice: Biblioteca Publică Raională Edineț, Biblioteca orășenească pentru copii Edineț. Ambele institutii sunt situate în regiunea Centru a orașului Edineț. Fondul de carte din ambele biblioteci constituie 69176 volume ce a crescut nesemnificativ comparativ cu anul 2009 cu 1041 volume. Localul Bibliotecii Publice Edineț se află la moment în stare deplorabilă, cele mai grave probleme reprezentând acoperișul deteriorat, ce creează probleme în menținerea în stare bună a fondului de carte, precum și a mobilierului. O altă problemă majoră ține de lipsa unui bloc sanitar în încăpere, iar cel extern este în stare deteriorată. Fondul de carte este în cea mai mare parte învechit, deaceia ar fi binevenită completarea fondului cu cel puțin 5000 volume de carte în limba română. În cadrul bibliotecii activează 11 persoane. Biblioteca deservește 3200 de utilizatori. Localul Bibliotecii pentru copii este în stare bună, în anul 2013 fiind realizată o reparație capitală cu instalarea sistemului de încălzire. Totodată, instituția se confruntă cu un șir de probleme, ce afectează calitatea serviciilor bibliografice oferite: insuficiența mobilierului specializat de sistematizare și păstrare a fondului de carte, insuficiența echipamentului tehnic (calculatoare, copiator, scanner). O problemă mai gravă ține de neaprovizionarea edificiului cu apă și lipsa blocului sanitar.

De o mare popularitate se bucură Muzeul Ținutului Edineț înființat în anul 1975. Prima expoziție a fost inaugurată în anul 1992 iar în prezent muzeul are trei secții: istorie, natură, artă populară. Muzeul Ținutului Edineț își începe istoria încă din anul 1975. Clădirea de bază a muzeului, precum și a filialei Muzeului de Artă Populară, au fost construite în anii 1922-1924 de Smil și Hova Leibman, fiind transmise societății evreiești din teritoriu pentru spital și sinagogă. După al doilea război mondial în incinta clădirilor muzeului a activat policlinica raională și stomatologică. La momentul actual muzeul dispune de un fond de 27 100 de piese care sunt rodul muncii colectivului pe parcursul acestor ani. Pe parcursul anilor de activitate în muzeu nu s-au efectuat lucrări de restaurare și reparații esențiale. În acest sens, cele mai grave probleme ale instituției țin de aspectul interior și exterior inadecvat, insuficiența vitrinelor închise pentru păstrarea exponatelor de valoare și a altui mobilier specializat, lipsa barometrelor pentru determinarea umidității în săli, etc. În oraș de asemenea funcționează Casa de cultură și Casa de creație a copiilor din Edineț. În Casa de cultură se organizează evenimente social-culturale, iar beneficiarul serviciilor prestate de Casa de cultură este toată comunitatea orașului Edineț. Casa de Cultură este poziționată în centrul orașului. La momentul actual edificiul se află într-o stare satisfăcătoare. Principalele probleme țin de necesitatea reparației capitale a sălii de 600 locuri și a încăperilor predestinate repetițiilor, reparația vestiarului, reparația externă a fațadei și amenajarea teritoriului adiacent. Edificiul nu dispune de bloc sanitar intern și nu este conectat la rețeaua de apă și canalizare. WC-ul extern se află într-o stare deplorabilă.

Casa de creație a copiilor este situată în centrul orașului, reprezentând un edificiu cu un nivel, în incinta căruia activează 37 cercuri, cele mai solicitate fiind: cercul de dans, cercul de pictură, cercul literar, cercul teatral, etc. În calitate de beneficiari ai Casei de creație a copiilor din Edineț sunt 555 de copii din oraș și localitățile rurale ale raionului. La momentul actual localul se află într-o stare satisfăcătoare.

Cinematograful „Luceafărul” nu funcționează de 12 ani, însă a fost propus pentru a fi trecut în proprietatea publică a unității administrativ-teritoriale, cu scopul de a fi renovat și a pune aici temelia lansării activității unui teatru profesionist.

Potrivit unui studiu etnomuzicologic realizat în anul 2010 în cadrul Academiei de Muzică, Teatru și Arte Plastice din Chișinău, unul din cele mai importante centre ale muzicii lăutărești din republică se află în orașul Edineț. Același studiu precizează că au existat între anii 50-80, circa 100-150 de lăutari. Orașul Edineț a rămas și astăzi un mare centru al tradiției lăutărești din Moldova, unde există un stil propriu de interpretare, bazat pe un repertoriu specific. Astăzi la Edineț mai cântă reputații lăutari trombonistul Anatol Ciobanu, violonistul Ion Ciobanu, trompetiștii Ion Popov și Dorin Boldurescu.

Formații artistice din orașul Edineț: Formația folclorică „Colinda”, Formația folclorică „Raznoțvetie”, Orchestra de muzică populară „Ciocîrlia”, Orchestra de muzică populară „Lăstăreii”, Orchestra de muzică populară „Izvoraș”, Tariful dinastiei Popov, Ansamblul de fluierași, Formația de muzică ușoară „Expromt”, Formația de muzică ușoară „Expres”, Teatrul dramatic, Formația folclorică „Țărăncuța”, Formația folclorică „Rușnik”, Formația de muzică ușoară „Moldova”, Corul lucrătorilor din cultură, Teatrul dramatic „Oedip”, Formația de dans sportiv „Grație”.

Tot în cadrul or. Edineț activează un meșter popular – Valentina Guțu din satul Gordineștii Noi, care confecționează adevărate lucrări de artă, iar casa și gospodăria ei a devenit un veritabil muzeu sub cerul liber. Localnicii consideră că lucrările Valentinei Guțu sunt reprezintă o adevărată carte de vizită a localității.

Anual în orasul Edinet se organizeaza circa 10-12 evenimente culturale de amploare:

- Hramul orașului, la care sunt menționați și evidențiați cetățeni de onoare ai orașului, același lucru începând să fie practicat și în satele Alexandreni și Gordineștii Noi;
- Festivalul Folcloric pentru instituțiile de învățământ din Raionul Edineț;
- Iarmarocul agricol „Coșul de aur”; pe lângă tradiționalele prezentări, degustări, iarmarocul a fost însoțit în anul 2011 și de un program artistic.

Tot în contextul cultural la Edineț au fost dezvelite: Placa istorică cu latinitatea poporului nostru; Placa istorică cu formarea Statului Moldovenesc; Monumentul Lupoaiței cu Romulus și Remus.

4.4.9 Sportul

Activitatea sportivă din raionul Edineț este susținută și promovată de către următoarele instituții și organizații:

- Școala de sport pentru copii și junior;
- Clubul de Fotbal Edineț;
- 6 echipe de fotbal pentru copii, juniori și femei;
- 2 echipe de baschet.

Tabelul 12: Activitatea insuțiilor sportive din raion

N d/o	Denumirea indicatorilor	2009	2010	2011	2012	2013	2014
1.	Numărul sălilor de sport	46	46	46	46	46	46
2.	Numărul de locuitori din raion care revine la o sală sportivă	1800	1783	1621	1830	1826	1854
3.	Numărul secțiilor de sport, inclusiv:	4	6	8	6	6	7
	Fotbal	4	6	8	6	6	7
	Volei	-	-	3	2	2	2
	Baschet	4	6	6	4	4	4
	Box	-	-	2	2	2	3
	Arte marțiale	2	2	3	3	3	3
	Trîntă	2	4	2	2	4	4
	Tenis de masă	-	2	2	2	2	2
	Alte tipuri de secții	2	2	6	6	6	6
4.	Volumul de resurse alocat anual pentru promovarea și dezvoltarea sporturilor în raion, lei	20 mii	20 mii	100 mii	130 mii	160 mii	190 Mii

Sursa: Consiliul Raional Edineț

Pe teritoriul orașului Edineț funcționează o școală de sport pentru 427 beneficiari pentru care organizează activități sportive extrașcolare. Principalii beneficiari sunt copiii și tinerii între 13-18 ani. Școala sportivă este specializată pe următoarele genuri de sport: baschet, volei, fotbal, tenis de masă, box, trântă. Școala de sport este situată în centrul orașului. Principalele probleme cu care se confruntă instituția se referă la: lipsa unui complex sportiv polivalent, scăderea numărului beneficiarilor, insuficiența surselor financiare, condiții nesatisfacatoare în sala de sport existentă. Stadionul din or. Edineț este parțial amenajat. Capacitatea acestuia este de 1360 locuri, fiind în stare bună de a practica diverse genuri de sport: fotbal, atletică ușoară, volei, etc. În anul 2013 au fost schimbate 1360 scaune, investiția fiind realizată de către Federația moldovenească de fotbal. Orașul Edineț este reprezentat de echipa profesionistă de fotbal „Clubul de Fotbal Edineț”. În 3 ani de la constituirea sa echipa s-a plasat din liga B în Liga A, ea deține înțitietatea la campionatele republicane. Juniorii 2 ani sunt campioni republicani, echipa de fete se plaseaza pe locul 2 la nivel de republică. Administrația locală, FMF, AE locali au dotat echipa cu echipamentul sportiv necesar. În oraș există 9 terenuri sportive în aer liber. Ele sînt situate în zonele rezidențiale ale orașului. Investițiile pentru crearea acestora au fost realizate din sursele locale. Cel mai performant teren are o acoperire artificială de cea mai buna calitate. Dimensiunile terenului sunt de 22 m x 44 m.

Traditional la Edineț se organizează „Ziua sportului”, cel mai mare eveniment sportiv al anului, la care participă în jur de 1000 participanți de diferite vârste.

Printre principalele probleme care afectează viața sportivă din raion în ultimii 5 ani sunt următoarele:

1. Lipsa unei săli multi-funcționale;
2. Salarii necorespunzătoare (mici) pentru antrenori;
3. Bugetul limitat pentru dezvoltarea domeniului sportului.

Oportunitățile principale ce se referă la dezvoltarea și promovare activităților sportive din raion:

1. Atragerea fondurilor extrabugetare;
2. Crearea de parteneriate publice private;
3. Construcția unui complex sportiv în centrul raional cu bazin de înot și sală universală pentru jocuri sportive (handbal, mini-fotbal, volei, etc).

4.4.10 Odihnă și divertisment

În raza de intravilan a orașului există următoarele elemente de capital natural și de infrastructură pentru odihnă și agrement:

- 1 gradina publică;
- 6 scuaruri;
- 2 plaje;
- 8 restaurante;
- 15 cafenele.

Grădină Publică din orașul Edineț a fost reamenajată în anul 2010, poartă numele clasicului Vasile Alecsandri. Parcul “Vasile Alecsandri” din orașul Edineț a fost fondat în 1963. Este situat în raza orașului și reprezintă o compoziție peisagistico-dendrologică. Parcul ocupă o suprafață de 44,5 ha și reprezintă un întreg complex de plantații forestiere, atracții și lacuri. În anul 2011 în parc au fost realizate lucrări de curățare a zonelor din preajma lacurilor, lucrări de reparații capitale a acvariului, de asemenea, au fost restaurate treptele, care duc spre complexul memorial „Mama îndurerată”. Au fost reparate havuzurile și statuile, gardurile, cetatea situată pe insulă, podurile peste lac. Deasemenea, au fost realizate lucrări de iluminare, au fost montate urne și bănci de odihna. În parc este și un teren sportiv bine amenajat, iar pe una din alei este un teren de joacă pentru copii. Pe teritoriul parcului este o cascadă din trei lacuri, peste care sînt aruncate poduri cu decor metalic. Zona centrală a parcului este înfrumusetată cu havuzuri și fîntîni. Un alt loc impresionant al Grădinii publice „V. Alexandri” este și așa-numita Insula de poveste, situată în mijlocul unuia din lacuri. Salciile plîngătoare situate pe malurile lacurilor, cu crengile care ating apa, fac ca locul acesta să fie unul cu totul special. Recent, în parcul central al orașului a fost inaugurată „Aleea Personalităților”, ca un prinos de cinstire și recunoștință înaintașilor naționali: Mihai Eminescu, Vasile Alecsandri, Eugen Coșeriu, Ion Buzdugan. Parcul este frumos în orice anotimp, frumusețea sa impresionează mai ales primăvara și toamna tîrziu. În prezent circa 85% din lucrările planificate pentru restaurarea și amenajarea parcului au fost realizate. În perioada nocturnă, parcul este iluminat. În oraș mai există 6 scuaruri cu o suprafață totală de 2,5 ha. Amplasarea acestora este în zona blocurilor locative ale orașului, precum și în cea centrală. Aici cresc circa 8000 arbori de diferite specii necesare sănătății orăsenilor: teiul, renumit prin proprietatea de a capta cea mai mare cantitate de praf; salcîmul și arțarul renumiți prin acțiunea fitonică puternică asupra stafilococului alb și auriu; bradul și castanul. Cele mai reprezentative restaurante și cafenele din oraș sunt: „Arina”, „Paradis”, „Classic”, „Florentina”, etc.

4.4.11 Mass media

Tabelul 13: Insituțiile mass-media din raionul Edineț

N d/o	Denumirea indicatorilor	2009	2010	2011	2012	2013	2014
----------	-------------------------	------	------	------	------	------	------

1.	Ziare	2	2	2	2	2	2
	Curierul de Edineț	1700	1500	1700	1800	2000	1650
	Nord Info	1500	1500	1500	1500	1500	1500
2.	Numărul jurnaliștilor locali						
	Curierul de Edineț	4	4	4	4	3	3
	Nord Info	3	3	3	3	3	3
3.	Posturi de radio	1	1	1	-	-	-
4.	Posturi TV	1	1	1	-	-	-

Sursa: Consiliul Raional Edineț

Mass-media locală este reprezentată prin 2 ziare locale „Curierul de Edineț” și „Nord Info”.

Ziarul „Curierul de Edineț” este o publicație locală ce se distribuie la nivel raional într-un tiraj de 1600 exemplare. Redacția este amplasată în incinta Consiliului Raional Edineț. Publicația informează cititorii despre știrile și noutățile din raionul și orașul Edineț, plasează anunțuri de interes local și zonal, precum și anunțuri de publicitate. Ziarul „Curierul de Edineț” are 4 pagini. În cadrul întreprinderii activează 5 persoane.

Ziarul „Nord Info” este o publicație regională ce se distribuie la nivel raional într-un tiraj de 4750 exemplare. Redacția este amplasată pe str. Independenței, 38. Publicația informează cititorii despre știrile și noutățile din orașul Edineț, precum și cele din regiunea de nord, plasează anunțuri de interes local și regional. Ziarul „Nord Info” este o publicație de limbă rusă și are 16 pagini.

Pînă în anul 2011 în oraș au activat un post de radio local/regional „Sănătatea” și televiziunea locală AVM. Ambele au falimentat din cauza insuficienței resurselor financiare.

Ar fi de menționat faptul că poziția mass-media din localitate față de problemele existente în oraș este una redusă, accentul fiind plasat în mare parte pe activități comerciale. Din aceste considerente, ambele unități media din localitate nu reușesc să sporească interesul și atenția locuitorilor față de problemele comunitare prin publicații relevante, interviuri, reportaje, etc. Din discuțiile cu cetățenii, putem concluziona că influența reală pe care o are mass media locală asupra opiniei publice din localitate este una redusă, ele fiind percepute ca niște unități comerciale, ce prestează, în mare parte, servicii de publicitate. În localitate nu există ziariști sau reporteri care s-ar bucura de popularitate în rîndul locuitorilor și ar reuși să devină formatori de opinie.

Printre principalele probleme cu care se confruntă mass media din raion în ultimii 5 ani pot fi menționate următoarele:

1. Bugetul foarte redus pentru editarea ziarelor și salarizarea personalului;
2. Numărul abonaților și profitul mic al redacțiilor ziarelor;
3. Susținerea insuficientă din partea autorităților locale de nivelul I.

4.5 Serviciile sociale

4.5.1 Educația

Procesul educațional din raionul Edineț este asigurat de către următoarele instituții:

- 44 grădinițe de copii;
- 29 gimnazii;
- 12 licee.

Tabelul 14: Capacitatea instituțiilor din sistemul educațional al raionului și gradul de utilizare a acestora

Denumirea indicatorilor	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Insituții preșcolare	43	43	44	44	44	44
– Capacitate, copii	4160	4160	4205	4180	4250	4250
– Număr de copii înscriși, copii	2778	2689	2838	3055	3157	3145
– Grad de utilizare a capacităților, %	66,8	64,6	67,5	73,1	74,3	74,0
Instituții de învățământ primar și secundar general	43	43	43	41	41	41
– Capacitate, elevi	17648	17648	17648	17348	17348	17348
– Număr de copii înscriși, elevi	8866	8537	8415	7987	7605	7189
– Grad de utilizare a capacităților, %	50,2	48,4	47,7	46,0	43,8	41,4
Instituții de învățământ secundar profesional: ȘP Cupcini	2	2	2	1	1	1
– Capacitate, elevi	900	900	900	900	900	900
– Număr de copii înscriși, elevi	799	793	718	703	689	627
– Grad de utilizare a capacităților, %						
Colegii: Colegiul de Zootehnie si Medicină Veterinară Brătușeni	1	1	1	1	1	1
– Capacitate, elevi	800	800	800	800	800	800
– Număr de copii înscriși, elevi	263	320	335	359	386	438
– Grad de utilizare a capacităților, %	32,8	40,0	41,9	44,9	48,3	54,8

Sursa: Consiliul Raional Edineț

Tabelul 15: Numărul copiilor și a cadrelor didactice, gradul de satisfacere a necesității în cadre didactice

Denumirea indicatorilor	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Insituții preșcolare	43	43	44	44	44	44
– Copii	2778	2689	2838	3055	3157	3145
– Cadre didactice	315	341	334	320	322	326
– Copii la un cadru didactic	8	7	8	9	9	9
Instituții de învățământ primar și secundar general	43	43	43	41	41	41
– Elevi	8866	8537	8415	7987	7605	7189
– Cadre didactice	972	951	933	867	812	762
– Elevi la un cadru didactic	9	8	9	9	9	9
Instituții de învățământ secundar profesional	2	2	2	1	1	1
– Elevi	799	793	718	703	689	627
Colegii	1	1	1	1	1	1

- Elevi	263	320	335	359	386	438
---------	-----	-----	-----	-----	-----	-----

Sursa: Consiliul Raional Edineț

Educația preșcolară

Proporția copiilor cu vârsta 3-5 ani cuprinși de serviciile preșcolare în limita raionului pe parcursul a 10 ani, are o tendință de majorare de la 59,3% în a.2004 până la 61,55 în anul 2013. Localitățile rurale sunt mai bine asigurate cu locuri în grădinițe față de localitățile urbane. Totodată, comparativ cu media națională, raionul Edineț e mult mai slab asigurat cu locuri în instituțiile preșcolare.

În orașul Edineț sînt 929 copii de vîrstă preșcolară (1-6 ani). Dintre aceștia frecventează instituțiile preșcolare 663 de copii. Astfel, din totalul copiilor de vîrstă preșcolară din orașul Edineț, 71% frecventează grădinița, iar 29% din copii nu frecventează instituțiile preșcolare. Educația preșcolară în orașul Edineț este asigurată de 6 grădinițe de copii.

Educația școlară

Gimnaziile și liceele raionului dispun de 11965 locuri, unde învață 8537 elevi. Procesul de învățămînt se desfășoară conform sistemului de cabinete, într-un singur schimb. Cu apeduct și canalizare sunt dotate 96% școli. De cantine dispun majoritatea instituțiilor, cu hrană sunt asigurați 78% din elevi, inclusiv elevii din clasele 1-4 care se alimentează în proporție de 100 %. Ponderea copiilor cu vârsta între 7-15 ani cuprinși cu învățămîntul gimnazial pe parcursul a 10 ani are o tendință de diminuare de la 85,8% în anul 2004 până la 81,3% în anul 2013. În ce privește zona urbană, aici se atestă o sporire ușoară de la 31,7% în anul 2004 până la 33,7% în anul 2013, pe cînd în localitățile rurale se observă o tendință de diminuare a ponderii copiilor cuprinși cu învățămîntul gimnazial de la 68,2% în anul 2004 până la 66,2% în anul 2013.

În comparație cu media națională ponderea învățămîntului gimnazial în raion este mai redusă.

La nivelul orașului Edineț, educația școlară este asigurată de 2 gimnazii și 4 licee.

În două dintre liceele teoretice din orașul Edineț se predă în limba română, în unul din ele doar în limba rusă, iar în al patrulea în limbile rusă și ucraineană. Numărul copiilor care frecventează aceste licee este de 1458. Starea clădirilor în care își desfășoară activitatea gimnaziile din localitate este relativ bună.

Principalele probleme cu care se confruntă instituțiile menționate sînt infrastructurii fizică deteriorată, cheltuielile mari pentru încălzirea localurilor în perioada rece a anului, baza tehnică și materială învechită.

4.5.2 Ocrotirea sănătății

Tabelul 16: Numărul de instituții de ocrotire a sănătății

Denumirea indicatorilor	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Numărul de spitale	1	1	1	1	1	1
Numărul paturilor în spitale	435	435	435	435	378	378
Gradul de utilizare a paturilor în spitale	64,8	65,5	68,5	62,3	68,8	76,3
Numărul de instituții medicale de tip ambulatoriu, inclusiv:						
- proprietate publică	1	1	1	1	1	2
- proprietate privată						

Număr de personal medical	335	336	332	332	330	335
Necesarul de personal medical						
Număr de personal medical la 10000 locuitori	40,1	40,3	40,0	40,2	40,2	41,1

Sursa: Consiliul Raional Edineț

Deservirea medico-sanitară a populației este efectuată de către IMSP „Spitalul raional Edineț” CMF Edineț în componența căruia intră Secția Medicilor de Familie pentru 1200 frecvențe în schimb, Centrul de sănătate s. Bratușeni, 32 oficii a medicilor de familie, 9 oficii de sănătate, Centrul de sănătate autonom din or. Cupcini. În afară de acestea, în raion mai activează 10 instituții medicale și 27 farmacii private.

Spitalul raional Edineț a fost construit în anul 1978, reprezentînd o construcție cu 3 niveluri. Numărul paturilor în spital în anul 2013 este de 376. Actualmente Compania de Asigurări a contractat 220 paturi. Funcționalitatea instituției este insuficientă și necesită servicii suplimentare pentru bolnavi. Edificiul spitalului nu a suportat reparații capitale din anul 2000, din acest motiv condițiile de tratament sunt inadecvate. Deasemenea, spitalul nu dispune în măsura necesarului de echipament tehnic și medical nou, fapt ce scade din calitatea serviciilor de sănătate oferite pacienților.

Centrul Medicilor de Familie din Edineț a fost dat în exploatare în anul 1990 și dispune un bloc renovat în urma instalării geamurilor noi și renovării acoperișului, starea internă a clădirii de asemenea este bună. Zilnic, OMF Edinet deservește circa 1200 pacienți. Reparația capitală a edificiului a fost realizată din sursele naționale și locale și a constituit suma de 1 200 000 lei.

Serviciul de asistență medicală de urgență este asigurat cu transport sanitar specializat în proporție de 100%. Numărul de apeluri prin telefon către serviciul 903 al stației asistență medicală de urgență variază de la 210,0 în anul 2004 pînă la 247,1 la 100 000 populație în anul 2013, ce reprezintă un nivel mai redus față de media națională, care constituie 279,3 la 100 000 populație în ultimii 3 ani. Numărul de vizite în an pe cap de locuitor în instituțiile de asistență medicală de ambulator a sporit de la 2,9 în anul 2004 pînă la 5,1 în anul 2012.

Tabelul 17: Nivelul de morbiditate al populației din raionul Edineț

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	Media pe țară 2014
Boli cardiovasculare	1251,7	1273,1	1544,2	1397,3	1463,7	1610,8	1585,5
Cancer	1053,2	1107,1	1157,9	1172,5	1209,9	1279,5	1370
Boli ale aparatului respirator	1064,9	977,3	1159,5	573	1020,9	491	1318,1
Boli ale aparatului digestiv	650,2	686,8	697,2	708,7	716,1	678,3	878,5
Boli hepatice	1462,9	1562,0	1672,9	1736,3	1737,8	1706	2299,1
Traume, otrăviri și alte consecințe ale cauzelor externe	99,9	97,7	760,3	797,1	934,9	549,9	2749,5
Nr. de narcomani	79,1	67,4	50,8	65,6	62,3	64,8	294,6
Nr. de alcoolici	1258,1	1173,3	1195,4	1159,2	1147,5	1186,7	1304,9
Tuberculoză	98,3	80,6	100,3	81,4	96,5	95,3	97,1

Sursa: Consiliul Raional Edineț

Bolile cele mai frecvente întâlnite în rândul populației din raionul Edineț la nivelul anului 2009 - 2013, sunt bolile aparatului respirator înregistrate în 40,19% din totalul persoanelor bolnave din raion, urmate de traume, intoxicații și alte consecințe ale cauzelor externe în 21,56% dintre cazuri.

Din datele statistice se de menționează că ponderea populației cu asigurare medicală începând cu anul 2008 are o tendință de majorare de la 62,8 până la 69,0 în anul 2013. Populația localităților urbane dispune de un procent mai mare de asigurare decât populația rurală. Aici, de asemenea există o tendință de majorare de la 61,9 în anul 2008 până la 67,1 în anul 2013. Totodată, ponderea asigurării medicale a populației din raion este mai redusă decât media națională cu o medie de 12,2% în anul 2008 până la 13,5% în anul 2012.

Gradul de satisfacție al populației vis-a-vis de calitatea serviciilor de ocrotire a sănătății prestate este unul redus, fapt confirmat de participanții la atelierele de lucru în cadrul elaborării strategiei de dezvoltare socio-economică. Un factor negativ ce merită a fi menționat ține de lipsa specialiștilor și pregătirea slabă a acestora în unele domenii medicale. Aceasta determină și reducerea încrederii cetățenilor din localitățile raionului în eficacitatea și calitatea serviciilor medicale propuse la moment, majoritatea pacienților solicitând tratament în alte orașe: Bălți, Chișinău.

Principalele probleme cu care se confruntă sistemul de ocrotire a sănătății sînt următoarele:

1. Problemele privind posibilitățile de diagnosticare modernă;
2. Problema tratării eficiente a infarctului miocardic;
3. Condițiile de cazare depășite și neconforme în spital.

În scopul dezvoltării și îmbunătățirii sistemului de ocrotire a sănătății din localitate, precum și sporirii nivelului de calitate al serviciilor medicale prestate în următorii 5-7 ani există următoarele posibilități:

- Atragerea investițiilor în domeniul sănătății;
- Îmbunătățirea infrastructurii medicale;
- Achiziționarea echipamentului medical performant;
- Atragerea specialiștilor în mai multe domenii medicale.

Oportunitățile principale a sistemului de ocrotire a sănătății din raion și sporirea nivelului de calitate a serviciilor medicale prestate se referă la:

- Construcția unui spital nou sau renovarea capitală a spitalului existent din fonduri europene cu conferirea statutului de spital regional pentru deservirea populației din regiunea de nord;
- Procurarea utilajului modern pentru diagnostic;
- Acordarea asistenței medicale specializate de calitate înaltă.

Directia raională de Asistență Socială și Protecția Familiei activează din anul 2000 și are drept scop promovarea politicii de stat în domeniul asistenței sociale a persoanelor, în special a familiilor social-vulnerabile, persoanelor cu disabilități, persoanelor în vîrstă, etc. Activitatea prioritară este ameliorarea gradului de sărăcie, ocrotirea, îngrijirea, recuperarea și integrarea socială a persoanelor în situații de risc.

4.5.3 Asigurarea cu locuințe și facilități de confort

Fondul locativ al raionului constituie 1853,6 m². În mediu unui locuitor îi revine 15,2 m², inclusiv: la sat – 16,9 m², la oraș – 11,6 m². În raion există 23841 case de locuit. Unei case de locuit îi revine în mediu 42,2 m² din suprafața totală. Situația privind asigurarea cu locuri la 1000 de locuitori se caracterizează astfel: în grădinițe-creșe la oraș – 68 locuri sau 85%, la sat – 52 locuri sau 96%; în școli la oraș – 153 locuri sau 116%, la sat – 183 locuri sau 127%. Suprafața totală a fondului locativ al orașului Edineț la 01.01.2013 a fost de 598,2 mii m². 69% din totalul fondului locativ este reprezentat de casele particulare (381,4 mii m²), celelalte 31% reprezentând blocurile cu apartamente (216,8 mii m²). Fondul de locuințe nu s-a extins considerabil în ultimii cinci ani, creșterea fiind de doar 1,3% în anul 2012, față de anul 2009. Suprafața medie per locuință este de 56,7 mp/locuință, în ultimii cinci ani aceasta rămânând aproape de aceeași valoare (56,6 mp/locuință în anul 2006), situație normală în condițiile staționării fondului locativ existent. De asemenea, suprafața medie locuibilă pe cap de locuitor este de 15,0 m².

În perioada 2009-2012 în orașul Edineț au fost realizate doar 85 de locuințe din fonduri private. În anul 2010 au fost renovate 206 locuințe noi, sau 27,0% din totalul locuințelor construite în această perioadă.

4.6 Dezvoltarea economică

4.6.1 Privire de ansamblu

Tabelul 18: Evoluția de ansamblu a economiei raionului Edineț, mil. lei

N d/o	Denumirea indicatorilor	2009	2010	2011	2012	2013
1.	Volumul vânzării totale a agenților economici din raion, inclusiv pe activități:	1191,8	1572,8	2041,7	2155,8	2717,8
	- Comerț și servicii	600,0	878,2	1289,9	1265,1	1587,8
	- Industria	193,6	174,0	139,5	207,5	314,7
	- Agricultură, economia vânatului, silvicultura și piscicultura	147,4	224,0	280,0	285,3	336,0
	- Transporturi și comunicații	18,8	45,3	41,0	74,5	98,5
	- Construcții	16,3	23,2	41,6	32,9	55,2

	- Hoteluri și restaurante	1,9	3,9	9,9	6,9	6,3
	- Alte sectoare	213,8	224,2	239,8	283,6	319,3
2.	Investiții locale în capital fix, inclusiv:	123,0	103,6	177,8	155,2	1192,2
	- Comerț și servicii	231,3	145,6	13,4	12,9	13,4
	- Industria	129,7	85,5	48,9	47,4	13,7
	- Agricultură, economia vânatului, silvicultura și piscicultura	31,8	25,6	76,7	68,8	53,6
	- Transporturi și comunicații	15,8	24,0	2,9	-	-
	- Hoteluri și restaurante	-	0,4	-	-	-
	- Alte sectoare	39,6	46,5	35,9	26,1	38,5
3.	Numărul agenților economici activi (CA > 15 mii. lei)	304	301	281	271	227

Sursa: Consiliul Raional Edineț, Inspectoratul Fiscal de Stat

Tabelul 19: Ponderile volumelor vânzărilor care revin principalelor ramuri economice în volumul total al vânzărilor

Denumirea indicatorului	2009	2010	2011	2012	2013
	%	%	%	%	%
Volumul total al vânzărilor	100	100	100	100%	100
Comerț și servicii	50,3	55,8	63,2	58,7	58,4
Industrie	16,2	11,1	6,8	9,6	11,5
Agricultură, economia vânatului, silvicultura și piscicultura	12,4	14,2	13,7	13,2	12,4
Construcții	1,4	1,5	2,0	1,5	2,0
Hoteluri și restaurante	0,2	0,2	0,5	0,3	0,2
Transporturi și comunicații	1,6	2,9	2,0	3,4	3,6
Altele	17,9	14,3	11,8	13,1	11,9

Sursa: Consiliul Raional Edineț

Pînă în anul 1989, economia orașului Edinet avea un caracter industrial, predominante fiind industria de prelucrare a produselor alimentare, industria constructoare de mașini, industria textilă, industria alimentară. După această perioadă, necesitatea adaptării la economia de piață, la cerințele și nevoile impuse de aceasta au condus la o scădere puternică a activității economice și la o modificare a ponderii ramurilor industriale.

În prezent orașul Edineț rămîne a fi un important centru industrial din nordul Republicii Moldova, fiind considerat un pol de creștere economică a Regiunii de Dezvoltare Nord. La nivelul orașului Edineț funcționează circa 2.100 de agenți economici, dintre care 75% sunt întreprinderi cu drept de persoane fizice (gospodării țărănești, întreprinderi individuale și patente), iar 25% sunt persoane juridice (societăți, întreprinderi de stat, întreprinderi municipale, asociații de gospodării țărănești, gospodării), la care se adaugă 4 instituții. În anul 2014 numărul agenților economici a crescut cu circa 15% față de anul 2009. Cei mai mulți agenți economici activi sunt în domeniul comerțului, hotelurilor și restaurantelor (26%), însă cea mai mare cifră de afaceri se înregistrează în domeniul industriei (25%).

Tabelul 20: Lista principalilor 10 agenți economici din orașul Edineț (după volumul de vânzări)

Denumirea	Domeniul	Forma de proprietate
SRL “Vlados-Com”	Comerț	Privat
SA “Apromaș”	Industrie	Privat
SRL “Vahenat”	Comerț	Privat
SRL “Gloria-Qvarc”	Industrie	Privat
SA “Volan”	Servicii	Privat
Î.I. “Sorocvski”	Comerț	Privat
SRL “Protect-Impex”	Comerț	Privat
SRL “Caro-Service”	Comerț	Privat
Î.I “Cristea Alexandru”	Comerț	Privat
SA “Betea-12”	Industrie	Privat

Sursa: Inspectoratul Fiscal de Stat

În orașul Edineț activează 4 hoteluri, 227 unități de comerț cu amănuntul, filiale a 5 bănci comerciale și 2 companii de asigurare. În scopul dezvoltării industriei și atragerii investițiilor străine, în comunitate a fost pus accentul pe crearea unui parc industrial. În acest sens, deja a fost elaborat studiul de fezabilitate pentru construcția *Parcului industrial în orașul Edineț*, document elaborat cu susținerea financiară a Băncii Mondiale și Programului ONU pentru Dezvoltare. În anul 2015 au pornit lucrările de construcție a Parcului Industrial din Edineț. Produsul Brut creat de agenții economici din localitate nu poate fi menționat în prezentul document, deoarece astfel de indicatori nu sunt disponibili la nivel de orașe.

În ceea ce privește tipurile de activități ale agenților economici, cei care activează în domeniul comerțului cu ridicata și amănuntul, hoteluri și restaurant reprezintă 26,11% dintre agenții economici. În domeniul construcțiilor și tranzacțiilor imobiliare activează 0,57% dintre agenții economici, iar în transport și comunicații – 0,33% dintre agenții economici.

În anul 2012, numărul agenților economici nou creați este de 114, cu 103% mai mult decât numărul agenților creați în anul 2009. În ceea ce privește numărul agenților lichidați, se înregistrează o creștere cu 37,14% în anul 2012 față de anul 2009, 48 de agenți economici fiind lichidați.

Referitor la volumul vânzărilor agenților economici, sumele cele mai mari se înregistrează în domeniul industriei extractive și de prelucrare. În acest domeniu este înregistrată o creștere de 56,67% a volumului vânzărilor în anul 2012 comparativ cu anul 2009. Creșteri importante în anul 2012 față de anul 2009 au fost înregistrate și în domeniul transportului și comunicațiilor (spor de 49,86%) și în domeniul construcțiilor (42,72%). În domeniul agriculturii creșterea volumului de vânzări a fost de 20,72% în anul 2012 față de anul 2009. O scădere considerabilă (84,87%) a fost înregistrată în domeniul comerțului cu ridicata și amănuntul, hoteluri și restaurante.

4.6.2 Industria

Tabelul 21: Principalii indicatori ce caracterizează dezvoltarea industriei din raion, mil. lei

N d/o	Denumirea indicatorilor	2009	2010	2011	2012	2013	2014
-------	-------------------------	------	------	------	------	------	------

1.	Volumul vânzărilor agenților economici din industria locală (valoarea producției livrate)	333,7	351,2	177,8	182,6	357,9	462,6
2.	Valoarea producției industriale fabricate	322,4	422,6	266,9	359,5	564,3	729,4
3.	Investiții în capital fix	123,0	103,6	177,8	155,2	1192,2	-

Sursa: Consiliul Raional Edineț, Inspectoratul Fiscal de Stat

Sectorul industrial al orașului Edineț este reprezentat de 5 companii cu profil industrie alimentară (morărit și panificație, ape minerale, băuturi răcoritoare) și industria de prelucrare a metalului (mașini de prelucrare a lemnului, piese metalice, garduri, porți, etc.) cu peste 130 de salariați.

Principalii agenți economici din sectorul industrial al orașului Edineț sunt:

- „Agromaș” S.A. care produce unelte de prelucrare a lemnului și unde lucrează 84 angajați;
- ”Modern” S.A., domeniul de bază producerea hainelor.

4.6.3 Agricultură

Datorită faptului că condițiile de climă, relief și sol sunt favorabile pentru dezvoltarea sectorului agricol, acest domeniu este unul dezvoltat cu perspective bune. În activitatea economică teritorială predomină producerea agricolă – 54,5% (comparativ cu cea industrială – 28%), având o suprafață de 62502 ha pământ arabil, unde activează 72 gospodării agricole colective, (SRL, SA, etc.), 8 unități economice industriale de prelucrare a produselor agricole și circa 17 mii de gospodării țărănești.

Tabelul 22: Principalii indicatori ce caracterizează dezvoltarea agriculturii din raionul Edineț, mil. lei

N d/o	Denumirea indicatorilor	2009	2010	2011	2012	2013	2014
1.	Volumul vânzărilor agenților economici din agricultură	1376421	911133,5	245431,2	284764,7	209211,9	28516,9
2.	Roada medie la hectar pe principalele culturi agricole	grâu					
		26,4	27,1	29,2	21,4	27,7	41,1
		porumb					
		19,8	33,4	28,8	22,6	51,0	67,1
		sfecă					
		264,6	274,1	254,9	212,6	383,1	549,1
		floarea soarelui					
		18,2	16,6	19,5	14,3	25,9	22,0
		soia					
		10,8	21,4	11,5	7,7	16,7	21,6

Sursa: Consiliul Raional Edineț, Inspectoratul Fiscal de Stat

Din suprafața totală a sectorului agrar de 68891 ha, suprafața pământului arabil constituie 62502 ha, inclusiv 51000 ha prelucrate în cadrul gospodăriilor colective. Din totalul de 51000 ha de pământ arabil din aceste gospodării pe o suprafață de 20675 ha (40,5%) se cultivă cereale, 10000 ha 11 (19,6%) sunt cultivate cu porumb, 15000 ha (24,4%) – cu culturi tehnice (floarea soarelui

6500 ha, soie – 6000 ha, sfeclă de zahăr – 2500 ha), cu legume – 1738 ha (3,45%), cu fructe – 2813 ha (5,5%), cu tutun – 98 ha (0,2%). Ameliorația solului se efectuează pe o suprafață de 21 ha pentru culturile furagiere. Totodată în perioada de vară la terenurile cu legume se aplică ameliorația mică.

Suprafețele cu această destinație reprezintă 67,9% din total, majoritatea fiind terenuri arabile, pășuni, livezi și vii. Forma organizatorico-juridică este reprezentată prin activitatea SA, a SRL-urilor în domeniul agriculturii și Gospodăriilor țărănești. În acest domeniu activează aproape 600 de angajați, la care se adaugă persoanele care activează în gospodăriile țărănești (circa 10.000).

Fără a se putea face o delimitare strictă între zonele favorabile diferitelor activități agricole, se constată următoarea varietate de produse agricole caracteristice zonei: Cereale (grâu, porumb, orz, soia, floarea soarelui) legume (cartofi, castraveti, roșii, ardei), fructe (prune, mere).

Creșterea animalelor de asemenea este una importantă în raionul Edineț, referindu-se în mare parte la creșterea efectivă a bovinelor, porcinelor și a păsărilor.

În ultimii ani, sectorul agrar s-a dezvoltat neuniform, din cauza condițiilor climatice nefavorabile (înghețuri, secetă), deseori și din cauza utilizării materialului semincer necalitativ. E de menționat, că în perioada 2009 – 2010 a avut loc diminuarea considerabilă a volumului de producere aproximativ la toate culturile agricole. În ultimii 2-3 ani situația în sectorul agrar s-a îmbunătățit neconsiderabil.

4.6.4 Comerțul și serviciile

Sectorul serviciilor este unul bine dezvoltat și cuprinde 9 filiale de bănci, 3 asociații de economii și împrumuturi, peste 500 de unități de comerț cu amănuntul, 4 piețe agroalimentare, 25 de unități de alimentație publică, 30 de unități de deservire publică (frizerii, băi, etc), 3 hoteluri, cu 170 de locuri.

Tabelul 23: Principalii indicatori ce caracterizează dezvoltarea sferei comerțului din raionul Edineț, mil. lei

N d/o	Denumirea indicatorilor	2009	2010	2011	2012	2013	2014
1.	Volumul vânzărilor agenților economici din sfera comerțului	576,4	877,3	1336,8	1269,0	1577,7	1539,7
3.	Investiții în sfera comerțului	231,3	14,6	13,4	12,9	13,4	-
6.	Numărul agenților economici activi din sfera comerțului (CA > 15 mil. lei)	116	113	103	95	83	81

Sursa: Consiliul Raional Edineț, Inspectoratul Fiscal de Stat

În anul 2012, volumul vânzărilor cu amănuntul a fost cu 36,36% mai redus decât volumul vânzărilor cu amănuntul înregistrat în anul 2009. Din totalul volumului de vânzări cu amănuntul la nivelul anului 2012, 75% reprezintă volumul vânzărilor de mărfuri nealimentare, cele alimentare reprezentând un procent de 25%.

Numărul total al unităților de deservire socială este de 30, dintre care 7 sunt frizerii, 5 băi și 2 case de deservire. Sectorul construcțiilor, deși s-a dezvoltat în ultimul deceniu, asigură doar circa 40 de locuri de muncă.

Densitatea întreprinderilor ce activează în sectorul comercial la 10000 locuitori este mai mare decât nivelul mediu pe țară.

Principalele probleme legate de dezvoltarea sferei comerțului sunt următoarele:

- Majoritatea mărfurilor comercializate în magazinele raionului și piețe sunt de origine străină și se comercializează la prețuri exagerate;
- Nu se promovează la nivelul corespunzător mărfurile autohtone.

4.6.5 Turismul

Concepția de dezvoltare a turismului în raionul Edineț este slab dezvoltată, resursele turistice naturale și antropice din raion nefiind valorificate la justa valoare, iar activitatea de turism nu este orientată spre satisfacerea cerințelor și preferințelor turiștilor interni și din exteriorul țării. În orașul Edineț există 3 agenții de turism. Raionul dispune de un potențial turistic atractiv, care cuprinde monumente naturale unice, arii protejate, muzee, edificii eclesiastice, mănăstiri, parcuri și rezervații naturale, etc.

Tabelul 24: Lista obiectivelor turistice atractive din raionul Edineț

N d/o	Denumirea obiectivului turistic	Descrierea succintă a obiectivului turistic și atractivitatea acestuia pentru turiști
1.	Muzeul Ținutului	Este un muzeu de istorie și etnografie, având secție a naturii și a meșteșugurilor
2.	Conacul Stroescu și Cantacuzino	Locațiile Stolniceni și Poiana
3.	Mănăstirea Zăbriceni și bisericile de lemn din Țirnova și Rotunda	

Sursa: Consiliul Raional Edineț

În orașul Edineț și regiunile limitrofe există obiective turistice atractive ce pot fi listate prin: Muzeul ținutului natal; Grădina publică "V. Alexandri"; Mănăstirea Elisabeta Feodorovna (seminar teologic mănăstire de călugărițe), întemeiată în septembrie 1999, pe lângă Seminarul Teologic cu profil pedagogic pentru fete.

Biserica poartă numele Preacuvioasei Mucenițe Elisabeta Feodorovna – fosta Mare Kneaghină din familia Romanovilor, ucisă de bolșevici pe 19 iulie 1918 la Alapaevsk (Rusia).

Mănăstirea Zăbriceni (mănăstire de călugări). Lăcașul este așezat într-o frumoasă pădure de la marginea satului Zabriceni, raionul Edineț, la 210 km de capitala Chișinău sau 12 km de orașul Edineț.

Monument al Naturii Geologic și Paleontologic "Grotele Brânzeni" - arie naturală protejată de stat. Se întinde pe o suprafață de 14 ha, la sud-est de satul Brânzeni raionul Edineț. Grotă prezintă o nișă în stratul de calcar adâncă de 9 metrii, lungă de 18 metrii și înaltă de 4 metrii, situată la 62 metrii înălțime față de nivelul apei r. Racovat.

Monument al Naturii Geologic și Paleontologic "Recifele Brânzeni"- arie naturală protejată de stat. Se întinde pe o suprafață de 44 ha, la sud-vest de satul Brânzeni raionul Edineț. Sunt 4 recife, cu înălțimea de peste 210 metri.

Monument al Naturii Geologic și Paleontologic ”Defileul Buzdugeni”- arie naturală protejată de stat. Se întinde pe o suprafață de 100 ha, lângă satul Buzdugeni la confluența râurilor Bogda și Racovăț. Este cel mai mare și adânc defileu dintre râurile Nistru și Prut.

Monument al Naturii Geologic și Paleontologic ”Defileul Burlănești”. Este Arie naturală protejată de stat. Se întinde pe o suprafață de 10 ha, la nord vest de satul Burlănești raionul Edineț.

Monument al Naturii Geologic și Paleontologic ”Defileul Trinca”. Este Arie naturală protejată de stat. Se întinde pe o suprafață de 70 ha, la sud vest de satul Trinca raionul Edineț.

Monument al Naturii Geologic și Paleontologic ”Defileul Fetești”. Este Arie Naturală protejată de Stat. Se întinde pe o suprafață de 68 ha, la nord vest de satul Fetești raionul Edineț. Defileul are o lățime de 250 metrii, maluri abrupte și înalte.

Rezervația Peisajeră La Castel. Este Arie naturală protejată de stat. Se întinde pe o suprafață de 746 ha pe valea râului Racovăț, cu fâșie lată de 200 m, cu lungimea de 5 km pe malul stâng, mai jos de satul Gordinești, ocolul silvic Edineț. Peisaj care poate fi descris: pante abrupte a văii râului Racovăț, cu cel mai adânc defileu din Moldova și multe grote refugiu pentru vulturi și reptile.

Rezervația Peisajeră Fetești. Este Arie naturală protejată de stat. Se întinde pe o suprafață de 555 ha, la nord-est de satul Fetești, ocolul silvic Edineț, Fetești. Peisaj care poate fi descris: pădure de carpen de diferită vârstă, cu stejar pedunculat și pufos, gorun, carpen, frasin, cireș, alun, păducel. Specii rare de plante: caprifoi, bîrcoace negru, crușin, albiță și altele.

Orașul Edineț dispune de 2 hoteluri bine amenajate cu o capacitate de 100 locuri de cazare. De asemenea, în oraș există circa 20 unități economice prestatoare de servicii de alimentare publică (restaurante, cafenele).

Tabelul 25: Principalii indicatori caracteristici domeniului turismului din raionul Edineț, mil. lei

N d/o	Denumirea indicatorilor	2009	2010	2011	2012	2013	2014
1.	Volumul vânzărilor anuale ale agențiilor turistice din raion	3,9	3,8	4,7	5,3	4,2	4,6
4.	Numarul de turiști care vizitează anual obiectivele turistice din raion	-	-	-	3	-	2
5.	Numărul de hoteluri funcționale din raion	2	2	2	3	3	3
6.	Capacitatea însumată de cazare a hotelurilor (locuri pat)	41	41	41	63	63	63

Sursa: Consiliul Raional Edineț

În perioada 2009 -2013 în orașul Edineț nu au fost realizate investiții în sfera turismului.

Includerea obiectivelor turistice ale orașului și regiunii limitrofe în circuitul economic și promovarea largă a acestora, dezvoltarea activităților de deservire profesionistă a turiștilor, încurajarea antreprenoriatului în turismul rural, reprezintă unele aspecte ale oportunităților de dezvoltare a sectorului turismului în comunitate.

Printre principalele probleme ce se referă la domeniul turismului pot fi menționate următoarele:

1. Investiții interne și externe extrem de reduse în domeniu;
2. Lipsa specialiștilor calificați;

3. Coordonarea slabă între prestatorii de servicii, APL și alți factori interesați din domeniul turismului;
4. Promovarea redusă a obiectivelor turistice locale de valoare.

Oportunitățile existente pentru dezvoltarea turismului din raion în următorii 5-7 ani:

1. Renovarea și reparația conacelor Stroescu și Cantacuzino cu includerea acestora în traseul turistic;
2. Renovarea drumurilor de acces către obiectele incluse în traseul turistic;
3. Implicarea APL I din raion în dezvoltarea turismului rural și ecologic, păstrînd specificul localităților;
4. Sensibilizarea reprezentanților sectorului privat din diferite domenii de activitate de a deveni receptivi, atractivi și competitivi în domeniul turismului.

4.7 Infrastructura

4.7.1 Rețeaua de transport

Tabelul 26: Principalii indicatori privind întreținerea și dezvoltarea rețelei de drumuri în raionul Edineț

N d/o	Denumirea indicatorilor	2009	2010	2011	2012	2013	2014
1.1	Lungimea totală a drumurilor din raion, km Inclusiv:	325,14	325,14	325,14	325,14	325,14	325,14
	• drumuri de importanță națională, km	60,7	60,7	60,7	60,7	60,7	60,7
	• drumuri de importanță locală, km	264,44	264,44	264,44	264,44	264,44	264,44
1.2	Cheltuielile anuale totale efectuate cu întreținerea și reparația drumurilor, mil. lei	0,826	1,761	1,581	2,283	4,495	2,570
1.3	Volumul estimativ al resurselor financiare necesare pentru reparația curentă a drumurilor în fiecare an, mil. lei	1,0	1,5	1,5	2,0	2,5	2,0
1.4.	Cheltuielile anuale efectuate pentru reparația curentă a drumurilor, mil. lei	0,598	1,429	1,297	1,961	2,074	1,187
1.5	Gradul de asigurare cu resurse financiare necesare pentru reparația curentă a drumurilor în fiecare an, %	59,8	95,27	86,47	98,05	82,96	59,35
1.6	Volumul estimativ al resurselor financiare necesare pentru reparația capitală a celor mai deteriorate porțiuni de drumuri, mil. lei	6,0	7,0	7,0	7,0	5,0	6,0
1.7	Cheltuielile anuale efectuate pentru reparația capitală a	-	-	-	-	2,078	1,189

	drumurilor, mil. lei						
1.8	Gradul de asigurare cu resursele financiare necesare pentru reparația capitală a drumurilor în fiecare an, %	-	-	-	-	41,56	19,82

Sursa: Consiliul Raional Edineț

Lungimea totală a drumurilor publice din or. Edineț constituia în anul 2013 92,3 km.

Orașul Edineț se află pe traseul internațional M-14 Odesa-Chișinău-Brest. Drumul de ocolire de pe traseul dat constituie 13,15 km. 14% dintre drumurile orasului Edineț sunt de importanță națională.

Drumurile locale reprezintă 86% dintre distanța totală a drumurilor, 53,79% dintre acestea sunt cu îmbrăcămintă rigidă.

Principalele străzi din orașul Edineț sunt:

- Str. Independenței (4 km, strada centrală);
- Șos. Bucovinei (3,4 km);
- Str. Alexandru cel Bun (2,4 km);
- Str. Valentin Roșca (2,5 km);
- Ștefan Vodă, Gagarin (1,85 km).

Pe strada centrală, str. Independenței, sunt amplasate cele mai importante instituții publice și private de nivel local: 5 instituții publice, 6 instituții educative, 8 instituții din domeniul ocrotirii sănătății, 4 instituții cultural-sportive, 85 întreprinderi, autogara, piața orășenească. Str. Independenței este cea mai intens circulată stradă din Edineț (peste 1000 de automobile în zi), starea carosabilului este bună, fiind reparată capital în anul 2012 din Fondul Național de Dezvoltare Regională, investiția constituind 20738 mii lei.

În orașul Edineț iluminarea publică se efectuează în proporție de 100% cu corpuri LED. Nu au fost atestate cazuri de reclamare cu privire la serviciul de iluminat public. Pe domeniul public sunt amenajate locuri de parcare. Conform sondajului de opinie realizat, doar 27% din populație sunt satisfăcuți de iluminatul public și 20% de calitatea infrastructurii drumurilor.

Principalele probleme privind exploatarea și dezvoltarea rețelei de transport sînt următoarele:

1. Sectoare de drumuri deteriorate, greu accesibile pentru oameni.
2. Folosirea unităților de transport de capacitate mică.
3. Încălcări frecvente a prevederilor Regulamentului transporturilor auto de călători și bagaje.

4.7.2 Rețeaua de alimentare cu apă și canalizare

Tabelul 27: Principalii indicatori privind exploatarea, întreținerea și extinderea rețelei de alimentare cu apă și canalizare în raionul Edineț

N d/o	Denumirea indicatorilor	2009	2010	2011	2012	2013	2014
1.	<i>Exploatarea rețelelor de alimentare cu apă</i>						
1.1	Volumul anual de apă transportat prin rețele către consumatori, mii m ³	6023,9	6088,7	6144,2	6473,1	6528,4	6736,3
1.2	Pierderile anuale de apă din cauza defecțiunilor rețelelor de alimentară cu apă, mii m ³	2289,1	2191,9	2211,9	2071,4	2480,8	2357,7

1.3	Ponderea pierderilor anuale de apă în volumul total anual de apă transportat, %	38,0	36,0	36,0	32,0	38,0	35,0
1.4	Echivalentul financiar al pierderilor anuale de apă din cauza defectăunilor rețelelor de apă din raion, mil. lei	28613,7	27388,7	27642,7	25892,5	31010,0	29471,9
2.	Întreținerea rețelelor de alimentare cu apă						
2.1	Gradul de uzură mediu al rețelelor de alimentare cu apă,%	78	80	80	82	82	85
2.2	Lungimea rețelelor existente care au fost înlocuite cu rețele noi, m	0,4	0,3	0,5	0,6	0,4	0,4
2.3	Cheltuielile anuale cu înlocuirea rețelelor existente, mil. lei	0,84	0,70	0,84	0,78	0,65	0,54
2.4	Cheltuielile anuale cu întreținerea și reparația curentă a rețelelor de alimentare cu apă, mil. lei	0,56	0,42	0,70	0,84	0,56	0,56
3.	Extinderea rețelelor de alimentare cu apă						
3.1	Lungimea totală a rețelei de alimentare cu apă, km	261,4	265,7	268,5	270,1	272,6	274,5
3.2	Lungimea porțiunilor noi de rețea construite în decursul anului, km	1,8	4,3	2,8	1,6	2,5	1,9
3.3	Cheltuielile anuale cu construcția porțiunilor noi de rețea, mil. lei	2520	5805	3920	2240	3375	2660
3.4	Numărul de obiecte noi conectate la rețeaua de alimentare cu apă în decursul anului	90,0% din populația or. Edineț și or Cupcini sunt conectate la apeduct					
3.5	Numărul total de obiecte conectate la rețeaua de alimentare cu apă	60,0% din populația or. Edineț și or Cupcini sunt conectate la rețeaua de canalizare					
3.6	Numărul de gospodării conectate la rețeaua de alimentare cu apă	25% din populația rurală a raionului Edineț sunt conectate la rețeaua de apă					
4.	Întreținerea rețelelor de canalizare						
4.1	Gradul de uzură mediu al rețelelor de canalizare,%	85	85	87	87	88	89
4.2	Lungimea porțiunilor rețelelor de canalizare existente care au fost înlocuite cu rețele noi, m	100	103	84	109	200	240
4.3	Cheltuielile anuale cu înlocuirea rețelelor de canalizare existente cu cele noi, mil. lei	0,14	0,14	0,17	0,15	0,25	0,33
4.4	Cheltuielile anuale cu întreținerea și reparația curentă a rețelelor de canalizare, mil. lei						
5	Extinderea rețelelor de canalizare						
5.1	Lungimea totală a rețelei de canalizare, km	50,8	50,8	52,1	52,1	55,9	55,9
5.2	Lungimea porțiunilor noi de canalizare construite în decursul anului. km			1,3		3,8	

5.3	Cheltuielile anuale cu construcția porțiunilor noi ale rețelei de canalizare, mil. lei			1698		6460	
5.4	Numărul de obiecte noi conectate la rețeaua de canalizare în decursul anului						
5.5	Numărul total de obiecte conectate la rețeaua de canalizare						
5.6	Numărul de gospodării care nu sunt conectate la rețeaua de canalizare	40% din populația or.Edineț și Cupcini conectați la sistemul de canalizare					
5.7	Ponderea gospodăriilor conectate la rețeaua de canalizare în numărul total al acestora, %	25% din populația rurală conectată la sistemul de canalizare					
6.	Tarifele la serviciile de aprovizionare cu apă						
6.1	Tarifele plătite de către populație pentru serviciile de salubritate din raion, lei/m ³	12,5	12,5	12,5	12,5	12,5	12,5
6.2	Tarifele plătite de către agenții economic pentru serviciile de salubritate din raion, lei/ m ³	10,5	10,5	10,5	10,5	10,5	10,5

Sursa: Consiliul Raional Edineț

Este de menționat faptul, că pe fondul creșterii numărului de sisteme de aprovizionare centralizată cu apă a populației crește numărul beneficiarilor de aceste servicii, ponderea populației asigurată prin intermediul sistemelor centralizate de aprovizionare cu apă majorându-se de la 29,5% în anul 2004 până la 47,4% în anul 2013.

Tabelul 28: Accesul populației la sisteme centralizate cu apă în r-l Edineț, anii 2004-2013

Disponibilitatea surselor centralizate de apă	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Proporția spațiilor de trai cu acces la sursele centralizate de apă, %	34,4	38,4	39,2	40,1	42,4	43,9	45,1	45,9	47,4
Localitatea urbană	56,7	59,5	61,4	69,2	72,1	74,5	76,0	79,7	79,8
Localitatea rurală	23,7	28,9	29,0	29,4	30,1	30,8	31,5	32,1	32,4
Media națională						34,9	37,3	37,8	38,1

Sursa: Consiliul Raional Edineț

Rețeaua de apă potabilă din orașul Edineț are o lungime de 118,2 km, în anul 2013, extinzându-se cu doar 1,6 km mai mult comparativ cu anul 2009. Rețeaua existentă are o capacitate de producere a 12 mc/zi și a distribuit în anul 2012 o cantitate de 439,1 mii mc, dintre care 49% populației. Gradul de uzură mediu al rețelelor de alimentare cu apă este de 74%, indicator aflat în creștere cu 10% față de anul 2009. Datorită uzurii sporite, cheltuielile pentru întreținere sunt în creștere, iar lipsa surselor financiare nu permite de a extinde și reabilita sistemul. Cheltuielile anuale cu întreținerea și reparația curentă a rețelelor de alimentare cu apă sînt de 1269,1 mil. lei, indicator ce a înregistrat o creștere de 59% în 2013. Numărul total de obiecte conectate la rețeaua de apă potabilă este de 6349, ceea ce constituie cu 459 obiecte mai mult decît în 2009. La momentul actual 1592 gospodării nu sînt conectate la rețeaua de apă potabilă, ceea ce constituie 20% din numărul total al gospodăriilor din or. Edineț.

Rețeaua de canalizare a orașului are o lungime de 52,7 km și s-a extins doar cu 2,5 km față de anul 2009. Gradul de uzură mediu al rețelelor de canalizare este de 79%. Cel mai mare volum de lucru în înlocuirea porțiunilor rețelelor de canalizare vechi cu cele noi, a fost efectuat în anul 2012, ce a constituit 2066 m., iar în 2013 – 107 m. Odată cu extinderea rețelei s-au majorat și cheltuielile anuale de întreținere și reparație curentă a acestora de la 89 mii lei în anul 2009 la 957 mii lei în 2013.

Durata medie de intervenție în caz de avarie a rețelei de canalizare este de aproximativ 1 zi. Conform sondajului de opinie, peste 81% din populația localității este satisfăcută de calitatea serviciului. Cea mai mare pondere de conectare la rețeaua de canalizare a avut loc în anul 2012, odată cu extinderea acesteia, constituind circa 24 obiecte noi conectate. Numărul total de obiecte conectate la rețeaua de canalizare în anul 2013 este de 3492 obiecte, ce constituie cu 100 obiecte mai mult decât în 2009. Numărul gospodăriilor private ce nu sunt conectate la rețeaua de canalizare rămâne a fi deocamdată unul destul de mare, chiar dacă a scăzut către anul 2013 cu 18% (Conform datelor preluate de la ÎM „Apă-Canal” Edineț) . Astfel, în anul 2009 circa 4549 de gospodării nu au fost conectate la rețeaua de canalizare, iar în anul 2013 cifra a scăzut până la 4449 gospodării. Ponderea gospodăriilor care nu sunt conectate la rețeaua de canalizare în numărul total al acestora este de 56%.

În localitate este 1 stație de epurare funcțională, construită în anul 1973. Obiectul necesită reparații și modernizări.

Conform Primăriei orașului Edineț, în anul 2012, numărul beneficiarilor conectați la sistemul de alimentare cu apă și canalizare este de 6.748 locuințe, cu 4,1% mai multe decât în anul 2009. Serviciul de apă și canalizare la nivelul or. Edineț este furnizat de către Întreprinderea Municipală “Apă-Canal Edineț”. În baza deciziei Consiliului orașenesc Edineț nr .27/ 2009 a fost aprobat un tarif de 12,5 lei pentru un m3 de apă potabilă și 10,5 lei pentru un m3 de apă reziduală (pentru populație). Pentru alte categorii de consumatori tariful practicat pentru apă potabilă poate ajunge până la 21,5 lei pentru un m3 fără TVA (pentru consumatorii care procură apă în volum de 15.000 m3 și peste pe parcursul unei luni calendaristice), iar tariful pentru apă reziduală până la 19 lei fără TVA pentru un m3. Veniturile înregistrate din plata serviciilor conform tarifelor existente nu acoperă cheltuielile pentru întreținerea sistemului. Pentru reabilitare și extindere sunt necesare surse financiare suplimentare, sau majorare de tarif. Comparativ cu tarifele din alte orașe din aceeași regiune pentru populație tariful este de mărime medie, depășind tariful din mun. Balti. Comparativ cu tarifele plătite în capitală, tariful din Edineț de asemenea este mai mare.

4.7.3 Rețelele energetice, eficiența consumului de energie, utilizarea energiei regenerabile

Tabelul 29: Principalii indicatori privind utilizarea surselor și consumul de energie în raionul Edineț

N d/o	Denumirea indicatorilor	2009	2010	2011	2012	2013	2014
1.	Consumul energiei electrice din surse tradiționale						
1.1	Consumul anual total de energie electrică în raion, mii kW/oră	56,00	57,95	59,58	62,509	62,97	65,139

1.2	Cheltuielile anuale cu consumul anual total de energie electrică în raion, mil. lei	67,20	81,83	89,62	102,07	106,04	110,19
1.3	Consumul anual de energie electrică pentru iluminarea stradală, kW/oră	27624	26354	127313	167082	137053	218322
1.4	Cheltuielile anuale cu iluminarea stradală, mil. lei	33,14	37,20	191,51	272,83	230,78	369,34
1.5	Ponderea numărului de surse de iluminare cu LED-uri în numărul total de surse de iluminare stradală.	-	-	-	-	-	2%
1.6	Consumul anual de energie electrică în sediile administrative, kW/oră	23396 4	23571 0	208601	259207	254280	256491
1.7	Cheltuielile anuale cu energia electrică consumată în sediile APL, mil. lei	143,11	166,78	183,09	198,68	241,7	223,9
1.8	Ponderea numărului de sedii administrative iluminate cu LED-uri în numărul lor total						

Sursa: Consiliul Raional Edineț

În orașul Edineț funcționează Întreprinderea Municipală „Termoficare Edineț”, care prestează servicii de exploatare și deservire a centralelor termice autonome. Această întreprindere deservește un număr de 33 cazangerii, dintre care:

- Primăria Edineț – 17 cazangerii;
- Primăria Dondușeni – 4 cazangerii;
- Consiliul raional Dondușeni – 1 cazangerie;
- Alți agenți economici din raionul Edineț – 8 cazangerii;
- Alți agenți economici din raionul Dondușeni – 3 cazangerii.

În orașul Edineț au fost construite circa 46 km de gazoduct, orașul având un grad ridicat de gazificare. Toate instituțiile socio-culturale, întreprinderile și în jur de 3.000 de case și apartamente sunt conectate la conducta de gaze. La nivelul local există infrastructura necesară pentru furnizarea de gaze naturale, acestea fiind distribuite de “Edineț-Gaz” SRL. Conform Studiului de Fezabilitate pentru crearea Parcului Industrial Edineț, prețul de livrare a 1000 m3 de gaze prin conducte cu presiune medie constituie 4.653 lei fără TVA pentru anul 2010. La nivel raional, gradul de racordare a locuințelor la rețeaua de gaze naturale a fost în creștere pe parcursul ultimilor 5 ani, constituind 22,3% din totalul locuințelor din raion.

Rețelele de distribuție a energiei electrice, asigură iluminatul public și consumul utilizatorilor de pe întreaga suprafață a orașului. Nu există disfuncționalități din punct de vedere al alimentării cu energie electrică, orașul fiind electrificat în totalitate. Cu toate acestea se impune extinderea rețelei existente către zonele propuse pentru a fi incluse în spațiul intravilan, în ideea alimentării unor noi potențiali consumatori. Traseele liniilor electrice urmăresc în general cursul străzilor, în acest fel asigurându-se și iluminatul public. Cu toate acestea există zone periferice încă neiluminate. În oraș și în raion nu există sisteme de producere sau alimentare cu energie alternativă.

4.7.4 Rețelele de telecomunicații

Raionul Edineț se află în aria de acoperire a operatorilor de:

- telefonie fixă Moldtelecom, care are o acoperire de 67%;
- telefonie mobilă Orange, Moldcell cu acoperire de 85%.

În ceea ce privește accesul la internet, furnizorii sunt Moldtelecom, Orange, Moldcell și Unite, acoperirea fiind de circa 30%.

În 2011 compania StarNet a inaugurat un centru regional în orașul Edineț pentru acordarea serviciilor de internet, telefonie și televiziune interactivă. În ceea ce privește serviciile poștale și de curierat, este de menționat faptul că orașul Edineț deține un oficiu poștal perfect funcțional, fiind bine amenajat. La acesta se mai adaugă și sediul Moldtelecom, fiind în aceeași stare de funcționare. Se constată astfel că în ceea ce privește serviciile de comunicație, în orașul Edineț nu sunt semnalate probleme serioase.

4.7.5 Infrastructura administrativă

Consiliul raional Edineț este situat în cartierul “Centru” al orașului cu adresa juridică str. Independenței, 48. Localul reprezintă o clădire cu 4 niveluri. Edificiul este menținut în stare bună, ultima reparație fiind realizată în anul 2013. Toate birourile sunt dotate cu mobilierul și echipamentul necesar activității funcționarilor. Una din problemele legate de întreținerea edificiului administrativ al raionului Edineț ține de supracheltuielile la asigurarea confortului termic în instituție. Acest fapt se datorează exploatării unui sistem de încălzire învechit și neeconom.

Clădirea Primăriei orașului Edineț se află în stare tehnică satisfăcătoare. Pentru întreținerea clădirii în anul 2010 au fost îndeplinite lucrări de reparație și construcție.

În cadrul Primăriei, fiecărui funcționar îi revine un spațiu de muncă de 19,0 m², ceea ce reprezintă mai mult decât media standardelor altor țări europene (12-14 m²). Primăria dispune de 10 birouri, o sală de ședințe cu suprafața 70 m² cu o capacitate de 60 de locuri. Primăria orașului Edineț este dotată cu echipamente și tehnică de calcul necesară pentru activitatea zilnică a angajaților. Astfel cele toate cele 15 computere sunt conectate la Internet, tipul de conexiune fiind ADSL. Vîrsta medie a computerelor este de 6 ani, iar numărul mediu de programe instalate pe ele nu depășește cifra 3, ceea ce se situează sub numărul minim de programe necesare pentru desfășurarea activității primăriei. Primăria dispune de 10 imprimante, 3 copiatoare, 2 scanere, 14 aparate telefonice, 4 aparate de fax. Toate echipamentele sînt în stare operațională. În serviciul Primăriei sînt utilizate 1 autoturism și 1 microbuz. Condițiile tehnico-sanitare sunt asigurate, iar starea ambianței de lucru este apreciată de angajații Primăriei cu calificativul “bine”. La nivelul Primăriei nu sunt utilizate baze de date de evidență cadastrală și nici nu există un soft care ar monitoriza eficiența energetică în localitate.

4.7.6 Managementul deșeurilor

Tabelul 30: Principalii indicatori privind eficiența managementului deșeurilor în raionul Edineț

N d/o	Denumirea indicatorilor	2009	2010	2011	2012	2013	2014
1.	<i>Cheltuielile suportate cu prestarea serviciilor de salubritate</i>						
1.1	Cheltuieli anuale totale cu prestarea serviciilor de salubritate și exploatare a sistemului de colectare a deșeurilor, mil. lei	945	1308	1544	1581	1675	1728
1.2	Cheltuielile anuale cu salariile angajaților, mil. lei	363	492	627	634	657	686
1.3	Cheltuielile anuale cu combustibil, mil. lei	143	187	202	238	252	264

1.4	Cheltuielile anuale cu întreținerea și reparația mijloacelor de transport	32	45	48	52	55	59
1.5	Cheltuielile anuale cu întreținerea și reparația containerilor de colectare a deșeurilor	12,0	14,0	15,0	19,0	21,0	24,0
1.6	Alte tipuri de cheltuieli relevante	395	570	652	638	690	695
2.	<i>Dotarea cu resurse a sistemului de gestionare a deșeurilor</i>						
2.1	Numărul necesar de mijloace de transport	5	5	5	5	5	5
2.2	Numărul mijloacelor de transport existente	3	3	3	3	3	3
2.3	Gradul de acoperire a necesarului de mijloace de transport,%	57	57	57	57	57	57
2.4	Gradul mediu de uzură a mijloacelor de transport						
2.5	Numărul necesar de containere	150	150	150	150	150	150
2.6	Numărul de containere existent	111	124	123	121	128	125
2.7	Gradul de acoperire a necesarului de containere,%	74	83	82	81	85	83
2.8	Gradul mediu de uzură a containerilor	30	40	50	60	70	80
2.9	Numărul necesar de coșuri de gunoi	120	120	120	120	120	120
2.10	Numărul coșurilor de gunoi existent	65	83	90	95	88	97
2.11	Gradul de acoperire a necesarului în coșuri de gunoi,%	54	69	75	79	73	81
2.12	Numărul necesar de salariați pentru colectarea deșeurilor	25	25	25	30	30	30
2.13	Numărul de salariați existent	23	21	22	20	23	22
2.14	Gradul de acoperire a necesarului de personal,%	92	84	88	65	73	73
3.	<i>Tarifele practicate pentru serviciile de salubritate</i>						
3.1	Tarifele plătite de către populație pentru serviciile de salubritate din raion, lei/lună pentru 1 om/persoană	8/10	8/10	8/10	8/10	8/10	10/12,50
3.2	Tarifele plătite de către agenții economici pentru serviciile de salubritate din raion, lei/lună pentru 1 m ³	138	138	138	138	138	162

Sursa: Consiliul Raional Edineț

În baza evaluării datelor prezentate de Centrul de Sănătate Publică, s-a constatat că ponderea spațiilor de trai cu acces la colectarea centralizată a deșeurilor în anul 2004 alcătuia 11,8%, având o tendință de creștere pe parcursul a 10 ani atingând cifra de 32,4% în anul 2013.

În localitățile urbane ponderea spațiilor de trai cu acces la colectarea deșeurilor constituie de la 33,1% în anul 2004 până la 96,9% în anul 2013, iar în localitățile rurale acest indice variază de la 1,68% în anul 2004 până la 2,3% în anul 2013. Cele menționate dau dovadă de o activitate slabă în rândul populației rurale din partea lucrătorilor medicali și APL-urile privind măsurile de salubritate și amenajare.

La nivelul orașului Edineț există întreprindere municipală în domeniul colectării gunoierului menajer și de întreținere a spațiilor verzi. Ponderea gospodăriilor ce beneficiază de serviciul de

salubritate este de 43%, dintre care 835 case, toate în bază de contract, 2410 apartamente, dintre care 97% în bază de contract. În ultimii 3 ani a fost înregistrată o creștere cu 4,8% a numărului de beneficiari. Tarifele plătite de către populație pentru serviciile de salubritate din localitate sînt de 8-10 lei/lună, iar tarifele plătite de către agenții economici pentru serviciile de salubritate sunt de 138 lei/lună, indicatori ce au rmas constanti in perioada 2009 – 2013. Deșeurile menajere colectate nu sunt utilizate ca sursă energetică pentru producerea energiei termice sau energiei electrice. Frecvența efectivă medie de colectare a gunoiului este de 1/7 zile.

Conform Primăriei Edinet, cheltuielile anuale totale suportate cu prestarea serviciilor de salubritate și exploatare a sistemului de colectare a deșeurilor sînt de 765 mil. lei în anul 2013, cu 64 mii lei mai mult decît în 2009. Pentru prestarea calitativă a serviciului de salubritate la nivel de oraș ar fi nevoie de 8 unități de transport specializat pe lînga cele 4 unități existente la moment, uzura acestora fiind de 65%.

Printre principalele probleme referitor la managementul deșeurilor în raionul Edineț pot fi menționate:

1. Nu există deposit regional pentru deșeuri în zona adiacentă;
2. Nu există suficientă tehnică specializată;
3. Nu există containere suficiente pentru colectarea deșeurilor;
4. Populația nu conștientizează consecințele ce afectează sănătatea oamenilor din cauza deșeurilor;
5. APL nu dispun de capacități suficiente pentru crearea și gestionarea sistemelor de management eficient al deșeurilor.

4.8 Mediul ambiant și situația ecologică

4.8.1 Factorii calității mediului – apele, solurile, aerul

Poluarea apelor

Factorii principali care pot influența calitatea apelor sunt: rețeaua învechită de colectare și transport a deșeurilor menajere, evacuarea ineficientă a apelor uzate menajere și industriale din oraș care prezintă pierderi, existența localităților care nu beneficiază de servicii de canalizare, tehnologia învechită de tratare a stației de epurare, folosirea necorespunzătoare a metodelor și mijloacelor de administrare a îngrășămintelor chimice sau a substanțelor fitosanitare. Acești factori afectează atât calitatea apelor de suprafață cît și pânza freatică prin depășirea limitelor admise pentru următorii indicatori: substanțe organice (CBO₅, CCOCr) hidrogen sulfurat, amoniu. Conform datelor Centrului de Sănătate Publică raional, pe parcursul anilor 2004-2013 s-a menținut un nivel ridicat de necorespondere a calității apei din sursele centralizate și decentralizate. Ponderea probelor ce nu corespund parametrilor sanitaro-chimici din sursele centralizate variază pe parcursul a 10 ani între 6,6% și 33,7%, iar după indicii microbiologici acest indice variază între 32,6 și 0% pe o perioadă de 10 ani. Din datele prezentate de către CSP, din anul 2007 se menține un nivel ridicat de necorespondere a calității apei din sursele centralizate.

Tabelul 31: Principalii indicatori privind gradul de poluare a apelor de suprafață din raionul Edineț

N d/o	Denumirea indicatorilor	2009	2010	2011	2012	2013
----------	-------------------------	------	------	------	------	------

1.	Concentrația de sulfati (Indicele de concentrație/LMA)	89,8/250,0	159,2/250,0	88,4/250,0	90,1/250,0	90,2/250,0
2.	Concentrația de azotați (Indicele de concentrație/LMA)	10,42/50	13,08/50	11,7/50	14,3/50	13,7/50
5.	Concentrația de pesticide Lindan/Fasfonid (Indicele de concentrație /LMA)	20,002/0,1	20,005	20,005	20,005	20,005
		-	0,001	0,001		
6.	Concentrația de hidrocarburi DDT/Sintazin (Indicele de concentrație /LMA)	20,005/0,1	-	-	20,005	<0,005
		<0,001/0,1	-	-		<0,001
7.	Numărul surselor concentrate de poluare a apelor de suprafață Pitrozin	0,002/0,1	-	-	20,002	20,002
8.	Numărul bazinelor acvatice în care nivelul de poluare a apelor de suprafață depășește LMA	-	2	-	2	-

Sursa: Consiliul Raional Edineț, Inspekția Ecologică de Stat

Calitatea apei potabile din apeductul orașul Edineț a fost stabilită ca fiind necorespunzătoare conform Normelor Sanitare privind calitatea apei potabile Nr.934/2 din 15.08.07, după conținutul clorului rezidual fix, în urma investigației asupra apei potabile făcută de Centrul de Sănătate Publică Edineț în data 15 noiembrie 2010. Locul recoltării probei a fost rezervuarul Edineț. Prin prelucrarea datelor s-au constatat depășiri față de valorile avizate, în special pentru apele subterane la următorii indicatori: CBO5, CCO-Cr, fosfor, cloruri, calciu, magneziu, fenoli, H₂S+sulfuri. Dinamica indicatorilor privind gradul de poluare a apelor subterane din localitate releva un trend de scadere, însă concentrațiile de sulfati și azotați rămân a fi mari. Conform datelor de la Centrul de Sănătate Publică Edineț în perioada 2009 – 2013 concentrația de sulfati a scăzut cu 28,8%, în 2009 fiind de 176,1/500, iar în 2013 de 125,4/500. Concentrațiile de azotați, deasemenea au demonstrat o descreștere în perioada menționată, și anume: în 2009 concentrația de sulfati în probele efectuate a fost de 130,9/500, iar în 2013 de 101,7/500, ceea ce demonstrează o descreștere cu 22,3%. Cele mai poluate ape subterane sînt în zonele rezidențiale cu case la sol, ce nu sunt conectate la rețeaua de canalizare, dar și în zonele industriale ale orașului.

Poluarea solului

Solul, ca rezultat al interacțiunii tuturor elementelor mediului și suport al întregii activități umane, este influențat puternic de acestea, atât prin acțiuni antropice, cît și ca urmare a unor fenomene naturale. Sursele de poluare a solului sunt fizice (datorate utilajelor și tehnologiei de cultivare a solurilor), chimice (utilizarea îngrășămintelor, pesticidelor, ierbicidelor), biologice (nerespectarea concentrației de eoziduuri, dejecții solide și lichide aplicate) și poluarea radioactivă din aer.

Tabelul 32: Principalii indicatori privind gradul de poluare a solurilor din raionul Edineț

Nr.	Denumirea indicatorilor	2009	2010	2011	2012	2013	2014
1	<i>Poluarea cu înărășăminte chimice</i>						
1.1	Concentrația amoniului (Indicele de concentrație/LMA)	4,01/0,5	2,19/0,5	1,59/0,5	3,49/0,5	3,5/0,5	3,6/0,5
1.2	Concentrația azotaților (Indicele de concentrație/LMA)						
1.3	Concentrația azotiților (Indicele de concentrație/LMA)	0,48/0,5	0,28/0,5	0,42/0,5	0,51/0,5	0,44/0,5	0,30/0,5
1.4	Concentrația nitraților (Indicele de concentrație/LMA)	48,02/50	32,6/50	47,3/50	40,7/50	38,9/50	42,3/50

Sursa: Inspecția Ecologică de Stat

Principalele activități și fenomene care influenează negativ solul pe teritoriul orașului Edineț sunt reprezentate prin:

- Depuneri întâmplătoare de deșeuri menajere și dejecții animaliere de la populație;
- Deșeurile și reziduurile provenite din agricultură;
- Aerosolii încărcăți cu diferite substanțe poluante;
- Administrarea incorectă a substanțelor chimice fertilizante și pentru combaterea dăunătorilor, ceea ce a dus de-a lungul anilor la acumularea lor în sol; în ultimii ani folosirea acestor substanțe în agricultură s-a redus mult.

Deșeurile menajere sunt depozitate uneori pe terenuri sensibile (în apropierea locuințelor, a apelor de suprafață sau subterane). Depozitele nu sunt amenajate corespunzător pentru protecția mediului, depozitarea deșeurilor fiind necontrolată, deschisă, fără suprafață de nivelare, conducând la poluarea solurilor din zonele respective.

În funcție de natura problemelor care afectează solul în raionul Edineț, se disting zone cu:

- Soluri degradate prin exces de umiditate și inundații, localizate în zona joasă a orașului, circa 8,2 %;
- Soluri degradate de alunecări de teren și eroziuni torențiale, localizate pe versanții cu pante mari și medii, circa 4,8 %;
- Relieful accidentat, ploile torențiale, sectoarele mici de terenuri împădurite, contribuie la erodarea solurilor, intensificarea alunecărilor de teren.

Poluarea aerului

Calitatea aerului atmosferic în raionul Edineț este influențată preponderent de emisiile întreprinderilor, cazangeriilor și surselor casnice.

Conform datelor prezentate de subdiviziunile teritoriale ale Inspectoratului Ecologic de Stat în rândul întreprinderilor cu o influență negativă majoră asupra aerului atmosferic pe parcursul anului 2010, în Edineț figurează S.A. „Cereale – Cupcini” cu 18,380 tone poluanți.

Conform datelor furnizate de Inspectoratul Ecologic Edineț, masa de emisii a poluanților în aerul atmosferic de la sursele staționare a fost de 182,8 tone în anul 2009 și 177,791 tone în anul 2013.

Conform aceleiași surse, concentrația oxidului de azot în aer reprezintă un indicator constant de -/0,6 mg/m³ în perioada 2009 -2013. Concentrația dioxidului de azot este de -/0,085 mg/m³ –

indicator constant în mare măsură, excepție făcând doar în anul 2010 demonstrând o creștere de -/0,095 mg/m³. Concentrația oxidului de carbon în aer este de -/5,0 mg/m³ – indicator ce se menține constant în perioada 2009 – 2013.

4.9 Guvernarea locală

4.9.1 Securitatea locuitorilor

Obiectivul general al acestui sector de activitate îl reprezintă creșterea climatului de siguranță a cetățenilor, pe fondul întăririi ordinii și liniștii publice în raionul Edineț. Inspectoratul de Poliție Edineț, ca unitate teritorială din subordinea Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova, este instituția specializată care exercită pe raza raionului atribuții privind apărarea drepturilor și libertăților fundamentale ale persoanei, a proprietății private și publice, prevenirea și descoperirea infracțiunilor, precum și respectarea ordinii și liniștii publice, în condițiile legii. Activitatea Poliției Edineț constituie un serviciu public specializat și se realizează în interesul persoanei, al comunității, precum și în sprijinul altor instituții, exclusiv în baza și executarea legii. Inspectoratul de Poliție Edineț are un personal în număr de 102 angajați.

Din datele statistice s-a constatat că incidența generală a criminalității per. 100000 populație din raion în a.2004 alcătuiește 460,0 cazuri cu o tendință de diminuare până în a.2009, apoi urmează o majorare treptată atingând în a.2013 – 797,4 cazuri la 100000 populație. Față de media națională totuși incidența generală a criminalității din raion rămâne mult mai joasă.

Tabelul 33: Rata generală a criminalității în raionul Edineț

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Incidența generală a criminalității per. 100000 populație	460,0	420,0	391,2	389,7	409,1	418,6	663,2	661,2	797,4
Localitățile urbane	325,0	232,5	171,6	157,8	209,1	394,1	439,6	456,3	
Localitățile rurale	129,3	139,5	160,4	98,9	218,6	172,5	209,5	225,3	
Media națională	563,6	539,2	583,2	602,1	839,5	78,8	926,9	934,6	

Sursa: Consiliul Raional Edineț

Numărul de crime comise pe teritoriul orașului Edineț se află în creștere între anii 2009 – 2013, în 2009 fiind de 169 crime și sporind către anul 2013 la 206 crime.

4.9.2 Serviciile administrative

Tabelul 34: Date statistice privind numărul de persoane care au beneficiat de servicii prestate de APL din raion

Denumirea indicatorilor	2011	2012	2013	2014
Certificate de stare civilă	2819	2731	2809	2824
Îndemnizației unice la nașterea copilului	931	816	827	863

Sursa: Consiliul Raional Edineț

APL Edineț oferă cetățenilor acte după necesitate. În cadrul Primăriei există proceduri scrise, liste de documente necesare de prezentat privind etapele și modalitatea de eliberare a tuturor tipurilor de documente eliberate cetățenilor.

Datele din chestionar reflectă că pentru documentele/actele eliberate de către Primărie sunt stabilite instrucțiuni clare privind eliberarea acestora. La nivelul Primăriei există un ghid informativ pentru angajații Primăriei cu privire la cerințele față de actele eliberate.

În ceea ce privește tehnologiile utilizate pentru perfectarea documentelor, datele din chestionar arată că Primăria Edineț utilizează în măsură de 100% calculatorul și imprimanta.

Pentru depunerea și soluționarea reclamațiilor depuse de cetățeni către Autoritatea Publică Locală sunt stabilite în cadrul Primăriei o serie de proceduri. Informația referitoare la procedurile administrative și listele de documente necesare este afișată doar pe panourile informative ale Primăriei.

Aparatul Primăriei Edineț asigură furnizarea serviciilor publice către populație din domeniile:

- Construcții, gospodărie comunală și drumuri;
- Urbanism;
- Protecție civilă;
- Tineret și sport;
- Planificare bugetară.

Astfel, în perioada 2011 – 2013 în orașul Edineț au beneficiat de servicii administrative urmatorul număr de persoane (tab. 35).

Tabelul 35: Servicii administrative pentru populația din or. Edineț, 2011 - 2013

Denumirea indicatorilor	2011	2012	2013
Certificate de stare civilă	306	293	305
Îndemnizației unice la nașterea copilului	177	167	169
Certificate de urbanism	230	216	180
Autorizații de construcții	299	253	237
Autorizații de funcționare a unităților comerciale	587	554	510
Certificate despre componența familiei	914	973	1047

Sursa: Primăria or. Edineț

În cadrul Primăriei deocamdată nu este creat ghișeul unic și nu sunt birouri amenajate pentru primirea cetățenilor. Prin urmare interacțiunea beneficiari – funcționari se face în birourile funcționarilor. Sediul Primăriei Edineț s-a arătat a fi amenajat în privința accesului în sediul Primăriei pentru persoanele cu dizabilități fizice. În sediul Primăriei există semne și indicatoare pentru orientarea cetățenilor.

4.9.3 Managementul serviciilor publice

Primăria Edineț este fondator a 5 întreprinderi municipale cu un număr total de 324 angajați, specializate în prestarea serviciilor de aprovizionare cu apă și canalizare, salubritate, construcții reparații, gestionarea, dezvoltarea, organizarea, prestarea serviciilor, protejarea și funcționarea pieței orașenești. Cel mai mare volum de vânzări îl are ÎM “Apă – Canal Edineț”. Totodată pentru anul 2013 toate întreprinderile municipale au activat fără profit, impozitele în bugetul local fiind de aproximativ 10 mii lei. Toate întreprinderile municipale activează în regim normal, oferind următoarele tipuri de servicii:

- ÎM “Apă – Canal Edineț” – asigurarea cu apă potabilă și canalizare;

- ÎM si “Gospodăria Comunal-Locativă Edineț” – lucrări de construcție, reconstrucție a caselor de locuit și obiectelor de menire sociala, acumularea și transportarea deșeurilor menajere, lucrări de înverzire și salubritate;
- ÎM “Termoficare Edineț” - presteaza servicii de exploatare și deservire a centralelor termice autonome;
- ÎM “Piața Edineț” – asigură gestionarea, dezvoltarea, organizarea, prestarea serviciilor, protejarea și funcționarea pieței: comercializarea en-gros și en-detail a produselor agroalimentare și industrial, închirierea de spații comerciale și locuri de vânzare destinate comerțului cu produse din carne, lapte, legume, fructe, flori, pește, spații de comerț și prestări servicii, închiriere de cântare, parcare pentru cumpărătorii din aceste zone, locuri de vânzare pentru comercianții ambulanți și producătorii particulari, colaborarea cu serviciile de pază și protecție pentru desfășurarea în condiții de siguranță a activității agenților economici, tarabe și mese de vânzare pentru comercializarea legumelor și fructelor;
- ÎM “Clubul Sportiv de Fotbal Edineț”.

4.9.4 Managementul finanțelor publice locale, proprietatea publică și implementarea proiectelor finanțate din exterior

Conform datelor de la Consiliul raional Edineț realizarea bugetului raional comparativ cu cel planificat în perioada anilor 2011-2014 demonstrează constant o tendință pozitivă. Astfel, în anul 2011 bugetul raional a fost realizat în proporție de 100,2%, în anul 2012 – 101,6%, în 2013 – 101,2%, în 2014 – 100,2%. Aceste date demonstrează un nivel bun de planificare financiară a bugetului raional, dar și realizarea conformă a acestuia.

Colectarea veniturilor proprii colectate în raport cu cele planificate la bugetul raional Edineț pentru perioada 2011-2014 a fost executată față de bugetul inițial aprobat, în mărime de: 103,2% în anul 2011, 104,5% în 2012, 103,3% în 2013 și 101,9% în anul 2014. În concluzie putem menționa ca CR Edineț a asigurat pe bine colectarea veniturilor la bugetul UAT, inclusiv a veniturilor proprii, unde se atestă un sold pozitiv în ultimii 4 ani. Acest fapt denotă că planificarea bugetului și controlul asupra veniturilor bugetare se execută la un nivel calitativ.

În perioada 2011-2014 volumul defalcărilor/transferurilor bugetare pentru execuția bugetară a anilor a avut atât creștere, cât și scădere comparative cu anul precedent. Astfel, în anul 2012 suma transferurilor a fost mai mare față de anul 2011 cu circa 72%; în 2013 nivelul transferurilor la bugetul raional a scăzut cu aproximativ 41% comparative cu anul 2012, iar în anul 2014 nivelul transferurilor a crescut iarăși cu circa 21%. Aceste date demonstrează instabilitatea nivelului de transferuri de la bugetul de stat la cel raional, ceea ce nu permite să se efectueze o planificare mai bună a cheltuielilor, inclusiv pentru proiectele de infrastructură.

La elaborarea bugetului raional se utilizează clasificarea funcțională bugetară, pe când cea economică se utilizează mai puțin. În documentația bugetară nu se i-au în considerație așa elemente ca previziunea macroeconomică, cursul valutar și estimarea impactului.

În ultimii 4 ani (2011-2014) costurile administrative anuale ale UAT demonstrează o creștere constantă (cu 23% în 2014 comparativ cu 2011), iar volumul cheltuielilor de personal are o creștere de 52,5% în 2014 față de anul 2011.

În concluzie putem menționa că resursele financiare utilizate în cadrul raionului Edineț (cumulativ bugetul raional și bugetele UAT din raion) sunt insuficiente pentru asigurarea unei

dezvoltări durabile la nivel de raion, inclusiv datorită faptului că nu a fost realizată reforma descentralizării administrative, inclusiv a componentei financiare.

Tabelul 36: Principalii indicatori ai bugetului raionului Edineț

1. Bugetul planificat/realizat al raionului Edineț în perioada 2011-2014:	
Planificat:	Realizat:
2011 - 153401,6 lei	2011 - 153724,4 lei
2012 - 165557,0 lei	2012 - 168160,4 lei
2013 - 183352,9 lei	2013 - 185561,7 lei
2014 - 218118,4 lei	2014 - 218632,7 lei

2. Nivelul veniturilor proprii ale APL în intervalul 2011-2014 realizate prin colectarea taxelor și impozitelor locale (total)	
38860,8 mii lei prevăzut în 2011	40110,2 mii lei efectiv realizat
60063,6 mii lei prevăzut în 2012	62741,5 mii lei efectiv realizat
67444,7 mii lei prevăzut în 2013	69674,2 mii lei efectiv realizat
76829,8 mii lei prevăzut în 2014	78297,7 mii lei efectiv realizat

Volumul veniturilor proprii realizate prin colectarea taxelor și impozitelor locale, mii lei					
I. Planificate	2011	2012	2013	2014	
a. Impozit pe proprietate	8503,6	8646,5	9548,5	9151,0	
a) Impozit funciar	7007,6	7248,8	8098,0	7658,0	
b) Impozit pe venit persoane fizice	7990,5	19350,2	21850,0	28600,0	
c) Taxe locale	3258,4	3617,3	4272,5	4542,3	
d) Alte venituri fiscale total și nefiscale	9108,3	28449,6	31774,2	34536,5	
II. Colectate	2011	2012	2013	2014	
a) Impozit pe proprietate	8215,4	8759,3	8420,0	9064,8	
b) Impozit funciar	6991,0	7431,8	7188,5	7619,0	
c) Impozit pe venit persoane fizice	18223,8	21499,0	24846,9	28931,7	
d) Taxe locale	3549,0	4273,6	4517,5	4838,6	
e) Alte venituri fiscale total și nefiscale	10122,0	28209,6	28134,8	35462,6	

3. Volumul defalcărilor/transferurilor bugetare pentru execuția bugetară a anilor 2010-2014:
2011 - 113614,2 mii lei
2012 - 195418,9 mii lei
2013 - 115887,4 mii lei
2014 - 140335,0 mii lei

4. Costurile administrative anuale ale UAT (grupa 1):
2011 - 12976,5 mii lei
2012 - 15107,3 mii lei
2013 - 18846,5 mii lei

2014 - 20491,6 mii lei

5. Volumul cheltuielilor de personal:

2011 - 8514,2 mii lei	inclusiv salariu: 2011 - 6822,4 mii lei
2012 - 10342,6 mii lei	2012 - 8309,6 mii lei
2013 - 12972,6 mii lei	2013 - 10387,7 mii lei
2014 - 12985,6 mii lei	2014 - 10399,3 mii lei

Sursa: Consiliul Raional Edineț

4.9.5 Transparența procesului decizional

În activitatea sa Consiliul Raional Edineț se conduce de proceduri clar definite, cu subiecți implicați în procesul de inițiere, elaborare, promovare și aprobare a proiectelor de decizii.

În perioada 2011-2014 au avut loc 48 de ședințe ale CR Edineț, toate fiind publice cu acces liber pentru cetățeni.

În această perioadă au fost adoptate 505 proiecte de decizie, dintre care 502 decizii au fost prin informare direcționată a cetățenilor, iar 16 - prin intermediul dezbaterilor publice organizate de către specialiștii Consiliului raional, ceea ce constituie 3,17 din totalul deciziilor adoptate.

Informarea direcționată a cetățenilor are loc prin informare generală pe panoul informativ și pagina web www.edinet.md /acte legislative, proiecte de decizii și ziarele locale.

În perioada 2011-2014 numărul de proiecte de decizii în care au fost prezentate amendamente în cadrul consultării cu publicul este de 11, ceea ce constituie 2,18%, 19 dintre proiectele de decizii prezentate în cadrul consultărilor publice având amendamente, reprezentând 3,76% din numărul total de decizii. Mai detaliat activitatea Consiliului raional Edineț este reprezentată în Tabelul 38.

Tabelul 38: Activitatea Consiliului raional Edineț în perioada 2011-2014

Nr.	Indicatori	2011	2012	2013	2014
1.	Numărul de ședințe ale consiliului raional	12	13	9	14
1.1	Inclusiv: numărul de ședințe desfășurate public	12 100%	13 100%	9 100%	14 100%
2.	Numărul de proiecte de decizii ale Consiliului raional examinate	118	110	100	177
2.1	Inclusiv: numărul de proiecte de decizii ale consiliului raional consultate cu publicul	118	110	100	177
2.1.1	din ele: - prin informare generală pe panoul informativ și pagina web www.edinet.md /acte legislative, proiecte de decizii	118	110	100	177
2.1.2	- prin informare direcționată	118	110	100	174
2.1.3	- prin dezbateri publice organizate	1 0,85	2 1,8%	10 10%	3 1,7%
3.	Numărul de proiecte de decizii în care au fost prezentate amendamente în cadrul consultării cu publicul	2 1,8%	3 2,73%	4 4%	2 1,1%
4.	Numărul de amendamente la proiectele de decizii prezentate în cadrul consultării cu publicul	0	2 1,8%	6 6%	11 6,2%
5.	Numărul de contestări în legătură cu încălcarea Legii privind transparența procesului decizional	0	0	0	0

6.	Numărul sancțiuni aplicate pentru încălcarea Legii privind transparența procesului decizional	0	0	0	0
----	---	---	---	---	---

Sursa: Consiliul raional Edineț

4.9.6 Capacitatea factorului uman din APL și evaluarea resurselor

La nivelul Consiliului raional Edineț există Manualul de proceduri privind condițiile de recrutare, selecție, încadrare și promovare a personalului.

CR Edineț are elaborate procedurile de evaluare a performanțelor angajaților. În cadrul CR Edineț activează 68 de specialiști cu statut de funcționar public, care au studii superioare sau superioare incomplete. Aceasta atestă un nivel înalt al potențialului uman al APL. Femeile angajate reprezintă 64,7 % din totalul funcționarilor publici, ponderea bărbaților fiind de 35,3 %.

Structura funcționarilor Consiliului raional este polietnică. Toate funcțiile pentru funcționarii publici din primărie dispun de fișe de post. Angajații primăriei sunt evaluați o dată pe an. Datorită bugetului raional redus anual nu se alocă surse suficiente pentru instruirea funcționarilor publici și consilierilor raionali. Deși CR Edineț dispune de o politică de promovare și pregătire a personalului, de un plan de dezvoltare instituțională, ele pot fi aplicate în deplină măsură doar în cazul existenței unor resurse suficiente în bugetul raional.

Tabelul 39: Capacitatea factorului uman al Consiliului Raional Edineț

1. Persoane cu statut de funcționar public angajate la CR:

Femei: 44

Bărbați: 24

2. Persoane angajate suplimentar conform organigramei tip a CR:

Femei: 280

Bărbați: 53

3. Fluctuația persoanelor angajate și eliberate din funcție în perioada 2011-2013:

	2011	2012	2013
a) Bărbați angajați:	9	13	22
b) Femei angajate:	3	18	13
c) Bărbați eliberați din funcție:	4	11	20
d) Femei eliberate din funcție:	2	18	18

Sursa: Consiliul Raional Edineț

V. STRATEGIA LOCALĂ DE DEZVOLTARE SOCIO-ECONOMICĂ INTEGRATĂ

5.1 Cadrul General al Strategiei

5.1.1 Analiza SWOT sectorială a raionului Edineț

DOMENIILE VIZATE:

- Mediu, Eficiență Energetică, Turism
- Infrastructură, Servicii comunale;
- Economie, Business;
- Educație, Tineret, Cultură, Sport;
- Social, Sănătate.

• Mediu, Eficiență Energetică, Turism

Puncte Tari	Puncte Slabe
• Suprafața extinsă de terenuri agricole fertile; • Muzeul Ținutului Natal funcțional și cu renume regional și național; • Fond forestier păstrat la un nivel mediu; • Potențial ecologic important (păduri, lacuri, Grădina Publică “V. Alecsandri din or. Edineț); • Fond forestier bogat; • Există serviciul de salubritate în or. Edineț; • Există o agenție turistică; • 4 Hoteluri funcționale cu potențial de cazare de 220 locuri ; • Monumente bine păstrate; • Locul pitoresc și istoric; • Potențial sporit de colectare a biomasei; • Surse de extragere a materialelor de construcție; • Proiecte implementate în domeniul conservării energiei termice; • O sursă de energie eoliană.	• Există gunoiști neconforme; • Nivel scăzut de educație ecologică a cetățenilor; • Apele din fântânile de mină sînt poluate; • Existența câinilor vagabonzi; • Turism slab dezvoltat; • Resurse financiare, investiții autohtone și străine insuficiente pentru dezvoltarea spațiilor de cazare și atragerea turistilor; • Locuri de cazare insuficient promovate; • Ofertă de agrement insuficientă; • Lipsa unei tradiții în domeniul turismului. • Insuficiența specialiștilor în domeniile turism, eficiență energetică, mediu; • Resurse financiare insuficiente pentru implementarea proiectelor din domeniu; • Lipsa unui sistem integrat al managementului deșeurilor.
Oportunități	Amenințări
• Existența Programelor și Fondurilor guvernamentale în domeniul Eficiență	• Calamități naturale; • Factorul politic instabil;

Energetică și Mediu; • Existența parteneriatelor de dezvoltare cu: FEN, FISM, GIZ, USAID; • Explorarea zonei geografice favorabile; • Accesarea fondurilor UE; • Efectuarea schimbului de experiență; • Colaborare cu FEE; • Atragerea investițiilor în domeniu; • Existența unor programe cu finanțare europeană orientate spre creșterea eficienței energetice; • Dezvoltarea evenimentelor și a festivalurilor.	• Politizarea instituțiilor guvernamentale; • Resurse externe insuficiente; • Atitudine indiferentă față de protecția mediului; • Exploatarea nerațională a pădurilor; • Nerespectarea legislației din domeniul mediului; • Migrarea către alte regiuni sau țări; • Riscurile de mediu: inundații, alunecări de teren, eroziunea solului, secetă, cutremure, etc.
--	---

• **Infrastructură, Servicii comunale**

Puncte Tari	Puncte Slabe
• Întreprinderi funcționale de prestare a serviciilor comunale; • Rețea de alimentare cu apă și canalizare dezvoltată; • Funcționarea serviciului de salubritate la nivelul or. Edineț; • Echipamente noi procurate; • Conectarea neîntreruptă la apeduct centralizat; • Personal calificat și instruit în domeniu; • 95 % locuitori ai raionului conectați la serviciul de telecomunicații; • Ponderea ridicată a locuințelor conectate la rețeaua de gaze.	• Insuficiența personalului în serviciul de salubritate; • Sisteme de apeduct și canalizare învechite; • Insuficiența mijloacelor financiare; • Infrastructura drumurilor necorespunzătoare; • Atitudine pasivă a cetățenilor față de serviciile prestate; • Lipsa contractelor cu persoanele fizice din sectorul privat; • Ponderea redusă a familiilor care sunt abonate la sistemul de gestionare a deșeurilor; • Slaba dezvoltare a sistemului de gestionare a deșeurilor.
Oportunități	Amenințări
• Colaborarea sporită cu ADR Nord și Fondul Ecologic Național; • Accesarea fondurilor internaționale; • Colaborarea cu instituțiile prestatoare de servicii de instruire de calitate în domeniul serviciilor comunale.	• Calamități naturale; • Instabilitate politică; • Lacune în legislația din domeniu; • Presiuni din partea instituțiilor de stat; • Majorarea prețurilor la resurse energetice; • Migrația sporită a populației apte de muncă;

	• Scăderea veniturilor populației; • Imposibilitatea achitării serviciilor.
--	--

● **Economie, Business**

Puncte Tari	Puncte Slabe
• Resursele numeroase de forță de muncă (2/3 din populație de vîrstă adultă); • Așezare geografică favorabilă; • Acces la drumuri naționale și internaționale; • Ponderea ridicată a populației ocupate în sectorul privat; • Funcționarea Parcului Industrial; • Număr mare de întreprinzători locali; • Profilul economic diversificat (agricultură, comerț, industrie, servicii); • Funcționează întreprinderile agricole (creșterea fructelor și legumelor – mere, cartofi); • Existența băncilor comerciale; • Existența piețelor agroalimentare; • Deschiderea administrației actuale față de investitori; • Credite cu dobîndă avantajoasă oferite pentru I.M.M. care angajează șomeri.	• Insuficiența de resurse financiare locale; • Insuficiența cadrelor calificate; • Industrie slab dezvoltată; • Drumuri deteriorate; • Salarii mici în comparație cu costul vieții; • Lipsa tehnologiilor inovatoare; • Turism slab dezvoltat; • Existența întreprinderilor falimentate; • Spații industriale neutilizate; • Lipsa întreprinderilor de colectare și prelucrare a materiei prime; • Lipsa de parteneriate între întreprinzătorii locali și străini; • Insuficiența investițiilor străine; • Închiderea masivă a întreprinderilor; • Credite bancare neavantajoase; • Parteneriatele public-privat insuficient aplicate; • Lipsa unor produse de marcă (brand) recunoscute pe plan internațional; • Lipsa unei culturi manageriale în sectorul privat; • Investiții scăzute în resursele umane ale IMM-urilor.
Oportunități	Amenințări
• Atragerea investițiilor străine; • Colaborarea cu ADR Nord; • Identificarea și accesarea creditelor bancare avantajoase; • Dezvoltarea parteneriatelor între întreprinderile locale și străine; • Colaborarea eficientă cu Înspectoratul fiscal; • Dezvoltarea pieței agroalimentare existente și deschiderea altora noi ; • Promovarea unor produse agroalimentare tradiționale pe piețele	• Instabilitatea politică; • Devalorizarea valutei naționale; • Inflație sporită; • Migrația în masa; • Majorarea prețurilor la resursele energetice, telecomunicații, combustibil, transport; • Îmbătrânirea populației; • Majorarea amenzilor fiscale, care ar duce la falimentarea afacerilor; • Acordarea facilităților prioritare altor localități;

republicane.	• Cadru legislativ imperfect pentru sprijinul IMM-urilor; • Nivelul sporit de corupție; • Lipsa credibilității mediului de afaceri; • Migrația forței de muncă în alte regiuni ale țării sau alte țări; • Mediul fiscal și legislativ instabil.
--------------	---

• **Social, Sănătate**

Puncte Tari	Puncte Slabe
Social • ONG active în domeniul social; • Centre sociale funcționale; • Servicii sociale de alternativă pentru diverse grupuri vulnerabile funcționale; • Personal calificat; • Acordare de asistență și ajutor invalizilor de gradul I, II și III; • Acordare de asistență și lucrul cu minoritățile naționale; • Există pante pentru accesul persoanelor cu dizabilități în unele instituții publice; • Colaborare bună cu APL; • Există Oficiul ocupării forței de muncă. Sănătate • Există instituții medicale (spitalul și Centrul Medicilor de familie); • Infrastructura în stare bună; • Încăperi conectate la sistemul de încălzire, apă și canalizare; • Secția de reanimare funcțională a spitalului din Edineț; • Alimentare corespunzătoare în cantina spitalului.	Social • Numărul mare de famiii sărace; • Lipsa azilului pentru bătrâni și persoanele signure; • Salarii mici a colaboratorilor din domeniul social; • Insuficiența indicatoarelor rutiere, sonore și trecerilor pietonale pentru persoanele cu dizabilități; • Insuficiența pantelor; • Persoanele cu dizabilități nu au acces la locurile de muncă; • Insuficiența proiectelor implementate în domeniul social; • Copiii cu dizabilitati necuprinsi ocupațional. Sănătate • Insuficiența specialiștilor calificați; • Tehnică și utilaje medicale învechite, uzate și insuficiente; • Insuficiența resurselor financiare pentru acordarea serviciilor de calitate; • Lipsește conectarea la apă caldă; • Insuficiența fondurilor pentru procurarea medicamentelor necesare, pentru o bună funcționare a instituțiilor medicale; • Insuficiența locurilor în spital; • Servicii de urgență necalitative; • Salarii mici; • Insuficiența ONG-urilor din domeniul social.

Oportunități	Amenințări
Social • Lărgirea spectrului de servicii sociale; • Atragerea de investiții în domeniu; • Dezvoltarea voluntariatului în domeniul social; • Dezvoltarea parteneriatului public-privat; • Colaborarea cu fondurile republicane; • Acordarea unor facilități fiscale agenților economici care contribuie la soluționarea problemelor sociale și implicit la atragerea finanțelor în domeniul dat. Sănătate • Creșterea numărului personalului medical; • Dotarea instituțiilor cu utilaje noi și moderne; • Atragerea tinerilor specialiști; • Atragerea fondurilor în sectorul respectiv.	Social • Criza economică; • Migrația sporită; • Creșterea numărului persoanelor vulnerabile și incapacitatea APL de a acoperi necesitățile acestora; • Creșterea vârstei de pensionare; • Scăderea finanțării în domeniu; • Nivel scăzut al natalității și ridicat al mortalității; • Legislația imperfectă în domeniul acordării ajutorului și asistenței sociale; • Diminuarea fondului republican și a celor internaționale pentru ajutor social. Sănătate • Natalitate scăzută; • Creșterea mortalității; • Plecarea în masă a specialiștilor; • Creșterea numărului de probleme medicale ca urmare a procesului de îmbătrânire a populației; • Corupția sporită; • Majorarea numărului bolilor infecțioase.

• Educație, Tineret, Cultură, Sport

Puncte Tari	Puncte Slabe
Educație • Număr de instituții și capacitate de locuri suficiente pentru educație și învățământ; • Licee funcționale cu predare în limbile română, rusă, ucraineană; • Funcționează grădinițe, cu predare în 3 limbi (română, rusă, ucraineană); • Personal didactic cu studii superioare, dețin grad didactic; • Parteneriate cu părinții; • Existența transportului, care asigură deplasarea elevilor din alte localități; • Limbile de instruire corespund	Educație • Salarizare insuficientă; • Lipsa unei piscine; • Condiții nefavorabile pentru odihna de vară a copiilor de la grădinițe și școli; • Dotarea insuficientă a bibliotecii cu literatură necesară structurii lingvistice; • Migrarea tinerilor specialiști spre domenii bine plătite; • Oferta serviciilor educaționale pentru adulți are caracter formal și limitat; • Informarea și documentarea insuficientă a unor manageri și cadre didactice în vederea obținerii unor

structurii lingvistice a orașului; • Înnoirea și completarea efectivului tehnicii informaționale; • Modernizarea bazei tehnico-materiale. Cultura • Există sistem instituționalizat de biblioteci, Case de cultură; muzeu, publicații periodice; • Funcționează școala de arte; • Școala de muzică funcțională; • Există circa 10 colective de artiști; • Copii talentați care au participat la diverse concursuri naționale și internaționale; • Există meșteri populari; • Participarea activă a locuitorilor și APL în viața culturală; • Organizarea anuală a festivalurilor și concursurilor raionale; • Cadre calificate în domeniu; • Colaborarea cu părinții; • Funcționarea bibliotecilor publice cu secții de literatură română, rusă și ucraineană. Tineret, Sport • Existența tradițiilor sportive; • Echipă de fotbal performantă; • Rezultate remarcabile în domeniul sportului; • Existența potențialului uman în acest sector (antrenori cu experiență, sportive pregătiți); • Existența școlii de sport; • Existența sălilor sportive în incinta școlilor; • Stadion funcțional; • Funcționează terenuri publice de sport; • Există terenuri pentru copii de vîrstă preșcolară.	fonduri nerambursabile pentru dezvoltarea instituțională. Cultura • Bază tehnico-materială slab dezvoltată (costume naționale uzate, instrumente muzicale insuficiente); • Case de cultură în stare nesatisfăcătoare; • Insuficiența cadrelor calificate; • Puține proiecte implementate în domeniu; • Condiții de muncă neadecvate pentru personalul din domeniul culturii; • Utilaj sonor învechit și insuficient; • Turismul cultural slab dezvoltat; • Lipsa sistemului de termoficare; • Mobilier învechit și necorespunzător; • Insuficiența aparatului video; • Lipsa punctelor de comercializare a produselor de artă și artizanat; • Insuficiența finanțării în domeniu. Tineret, Sport • Lipsa strategiilor de dezvoltare în domeniul sportului; • Lipsa unui parteneriat public-privat în domeniu; • Infrastructura slab dezvoltată în sfera sportului profesionist; • Voluntariat, în rîndul tinerilor, nedezvoltat;
Oportunități	Amenințări
Educație	Educație

• Posibilități de îmbunătățire a bazei materiale și realizarea unor programe de dezvoltare instituțională prin intermediul proiectelor; • Îmbunătățirea calității parteneriatului social; • Promovarea unei politici de dezvoltare a infrastructurii învățământului; • Atragerea investițiilor în domeniul educational prin intermediul proiectelor naționale și internaționale; • Stabilirea de parteneriate cu instituții similare din alte orașe din republică și de peste hotare.	• Situația economică instabilă; • Migrarea tinerilor specialiști peste hotare sau în alte domenii; • Motivație scăzută a cadrelor; • Îmbătrânirea populației; • Implicarea insuficientă a unor comunități în asigurarea unei baze materiale corespunzătoare unui învățământ de calitate; • Criza economică; • Reducerea numărul de elevi din cauza scăderii natalității, sporirii migrației și al îmbătrânirii populației.
Cultura • Proximitatea vecinătății cu UE; • Participarea la concursuri, expoziții naționale și internaționale; • Organizarea taberelor internaționale de promovarea a tradițiilor culturale; • Editare de reviste culturale; • Colaborarea cu ONG din domeniu; • Implicarea instituțiilor de cultură în proiecte culturale naționale și internaționale; • Posibilități de integrare a instituțiilor de cultură în procesul de modernizare și informatizare; • Interes sporit față de patrimoniul cultural și natural al orașului.	Cultura • Informarea insuficientă a populației referitor la patrimonial cultural; • Fluxul specialiștilor într-un sector mai bine plătit sau peste hotare; • Migrația populației; • Îmbătrânirea colaboratorilor din domeniul culturii; • Îmbătrânirea populației; • Insuficiența resurselor financiare (pentru deplasări, salarii); • Dezbinarea politică; • Scăderea interesului față de cultură;
Tineret, Sport • Accesarea fondurilor străine; • Atragerea specialiștilor calificați; • Atragerea tinerilor în domeniu și încurajarea sportului de performanță; • Construcția unei piscine publice; • Participarea la Programe naționale de susținere; • Colaborarea cu alte școli sportive din țară și de peste hotare; • Stabilire de parteneriate cu sportivi emeritiți din țară;	Tineret, Sport • Scăderea interesului față de sport; • Migrația tinerilor; • Scăderea nivelului de trai a populației; • Atitudinea distantă a mediului de afaceri față de domeniul sportului; • Politizarea școlilor sportive; • Acordare de facilități doar unor categorii de sportivi; • Gradul de corupție sporit.

• Colaborarea cu Federațiile sportive din țară; • Efectuarea schimbului de experiență; • Dezvoltarea voluntariatului.	
---	--

5.1.2 Definirea viziunii și misiunii

Notă: Declarația de viziune a fost formulată ținând cont de aspirațiile și dorințele cetățenilor raionului Edineț din diverse pături sociale, precum și ținând cont de viziunea autorităților locale.

VIZIUNEA STRATEGICĂ: Raionul Edineț – unitate administrativ teritorială din Regiunea de Dezvoltare Nord cu o infrastructură modernă, industrie și agricultură dezvoltată în baza unui mediu investițional atractiv. Cetățenii raionului au acces la servicii educaționale, sociale și medicale de calitate, conform standardelor europene. Edineț – carte de vizită a Republicii Moldova cu mediu protejat, turism dezvoltat și tradiții locale valorificate.

MISIUNEA APL: Consiliul Raional Edineț, APL de nivel I din toate UAT ale raionului și cetățenii colaborează împreună pentru crearea unui mediu economico-social atractiv pentru existenții și potențialii investitori, gestionarea eficienta a investițiilor în scopul modernizării continue a raionului, revalorificarea economiei locale si crearea locurilor de muncă, diversificarea serviciilor publice, regenerarea tradițiilor istorico-culturale și îmbunătățirea mediului ambiant.

5.1.3 Valorile

Întru atingerea viziunii și realizarea misiunii stabilite, cetățenii raionului Edineț și administrația publică locală vor respecta următoarele valori comune:

- **Transparența.** Acțiunile întreprinse de administrația publică locală a raionului Edineț vor avea în centrul atenției cetățeanul, nevoile sale și mediul în care acesta trăiește. Fiecare persoană are acces liber și imediat la informații privind drepturile sale fundamentale și alte drepturi stabilite prin lege, precum și șansa de a influența deciziile care îi pot afecta viața. Membrii comunității sunt încurajați și sprijiniți să participe în acest proces de planificare și implementare a priorităților raionului și să contribuie la dezvoltarea acestuia.
- **Responsabilitate și competență.** Asumarea obligațiilor de a efectua acțiunile până la sfârșit de către responsabili de implementarea strategiei de dezvoltare, cu asumarea răspunderii pentru consecințe. Implicarea în rezolvarea problemelor raionului a persoanelor care au cunoștințe și abilități necesare, sunt investiți cu exercitarea acestor atribuții și responsabili pentru acțiunile lor.
- **Respectul pentru demnitatea umană, libertatea alegerii și egalitatea de șanse.** Viitorul strategic al raionului Edineț se bazează pe respectul pentru demnitatea umană, garantînd dezvoltarea liberă și deplină a fiecărui individ și a personalității sale. Opțiunea fiecărei persoane cu privire la rolul pe care dorește să îl joace în dezvoltarea raionului Edineț va fi respectată.

- **Respectarea confidențialității.** Toți furnizorii publici și privați de servicii au obligația de a lua toate măsurile posibile și legale pentru a se asigura că datele și informațiile personale ale utilizatorilor de servicii publice nu sunt furnizate sau făcute publice fără acordul scris al persoanei.
- **Toleranță și incluziune.** Respectarea echității de gen și participării incluzive a tuturor grupurilor de cetățeni. Asigurarea accesului la informare, expunere și implicare în viața publică a raionului și în procesul de luare a deciziilor la nivel local a femeilor, persoanelor cu dizabilități, persoanelor în etate, etc.
- **Respectul fata de cei vârstnici.**
- **Păstrarea și valorificarea tradițiilor populare.** Respectarea obiceiurilor și datinilor fac viața cetățenilor mai corectă, iar imaginea raionului mai atrăgătoare, atât pentru cetățenii acestuia, cât și pentru turiști.
- **Dezvoltarea creativă a copiilor.**

5.1.4 Obstacolele în realizarea viziunii raionului Edineț

- Instabilitatea economică și politică;
- Criza financiară din țară;
- Lipsa autonomiei financiare și surselor de dezvoltare suplimentare;
- Resurse locale naturale insuficiente;
- Sectorul IMM slab dezvoltat;
- Oportunități de dezvoltare nevalorificate;
- Capacități reduse de atragere a investițiilor și fondurilor externe;
- Exodul populației active din raion;
- Infrastructura fizică învechită și deteriorată.

VI. ANALIZA CADRULUI STRATEGIC

Analiza cadrului strategic are drept scop identificarea priorităților stabilite la nivelurile național, regional, raional și sectorial. Aceasta își propune, de asemenea, să identifice influența pe care strategiile respective o au asupra raionului Edineț, precum și importanța pe care aceste documente strategice o reprezintă în cadrul procesului de elaborare a planului de dezvoltare socio-economică a raionului.

6.1 Direcțiile Strategice

DS 1. Reabilitarea infrastructurii de bază și asigurarea eficienței energetice în scopul furnizării unor servicii de calitate.

OS 1.1. Dezvoltarea infrastructurii de utilități publice și căilor de acces la obiectele de menire economică și socială.

Obiectivul specific formulat răspunde cerințelor Strategiei Naționale de Dezvoltare a Republicii Moldova 2012-2020 (SND 2012-2020) și a Strategiei de dezvoltare regională Nord, măsura

“Dezvoltarea infrastructurii de utilități publice și căilor de acces pentru ridicarea atractivității investiționale și nivelului de trai al locuitorilor regiunii”.

OS 1.2. Renovarea infrastructurii drumurilor raionale.

Conform Strategiei Naționale de Dezvoltare a Republicii Moldova 2012-2020 (SND 2012-2020), drumurile mai bune influențează direct creșterea și dezvoltarea economică prin mai multe căi, numite canale de influență.

Astfel, principalele beneficii, aranjate în ordine descrescătoare, sunt:

- Reducerea costului de operare a vehiculelor (COV), în care intră combustibilul și reparațiile economisite din cauza că drumul este mai bun.
- Reducerea timpului petrecut în drum de populație, care poate fi ulterior utilizat în scopuri productive sau pentru recreare.
- Reducerea accidentelor.
- Trafic adițional atras, inclusiv internațional.
- Efectele terțe, mai puțin tangibile, precum creșterea investițiilor străine directe și a turismului în urma atractivității mai bune a țării.

În perioada februarie – octombrie 2014 a fost elaborat Programul Regional Sectorial în sectorul Drumuri Regionale și Locale în RD Nord (PRS DRL în RD Nord), care stabilește unele priorități la nivel regional și local privind renovarea drumurilor și planifică acțiuni prioritare în acest sector.

Măsurile și acțiuni prioritare necesare la nivel raional:

- Îmbunătățirea căilor de acces prin reconstrucția drumurilor de la Edineț spre alte localități.
- Îmbunătățirea căilor de acces spre punctele de trecere a frontierei.
- Îmbunătățirea căilor de acces spre terenurile agricole amplasate la periferia zonei.
- Amenajarea teritoriilor publice pentru atragerea investițiilor strategice, inclusiv prin sporirea accesibilității lor.

OS 1.3. Aprovizionarea populației raionului Edineț cu apă potabilă de calitate și servicii de sanitație.

La realizarea acestui obiectiv vor fi luate în considerare prevederile Strategiei de Aprovizionare cu Apă și Canalizare a RM (revizuită în anul 2012), Planului Regional Sectorial (PRS) în Apă și Canalizare (aprobată în iunie 2014) și Strategiei de Dezvoltare Regională a RD Nord (SDR Nord).

Conform SDR Nord pentru 2010 – 2016 alimentarea cu apă potabilă calitativă este un imperativ al regiunii, iar raionul Edineț este implicat deja în cooperări regionale pe acest segment.

Prioritățile de bază în acest domeniu ar trebui să includă:

- Profesionalizarea serviciilor publice în sectorul AAC.
- Promovarea principiilor economiei de piață.
- Promovarea prestatorilor de servicii AAC eficienți.
- Efectuarea Studiilor de Fezabilitate în sectorul apă și canalizare.
- Elaborarea proiectelor de construcție a sistemelor de alimentare cu apă și canalizare.
- Extinderea rețelelor de apă și canalizare.
- Construcția stațiilor de tratare a apelor uzate.

OS 1.4. Modernizarea și extinderea serviciului de salubritate și îmbunătățirea managementului deșeurilor solide.

Pentru dezvoltarea serviciului de management al deșeurilor solide (MDS) Consiliul Raional Edineț va aplica prevederile Programului Regional Sectorial de Management al Deșeurilor pentru Regiunea de Dezvoltare Nord (PRS MDS pentru RDN) care recomandă autorităților administrației publice locale să creeze la nivel regional asociații de management al deșeurilor solide, care vor urmări realizarea în comun a proiectelor de investiții publice de interes zonal sau regional, în conformitate cu strategiile regionale de management integrat al deșeurilor.

Conform PRS în MDS pentru RDN raionul Edineț face parte din Zona 2 a MDS, care include raioanele Briceni, Edineț, Ocnita și Donduseni din RD Nord. Această Zonă este una prioritară pentru crearea unui sistem integrat de management al deșeurilor la nivel de regiune. Conform acestei strategii regionale în anul 2015 urmează să fie identificată o locație pentru crearea unui depozit regional pentru deșeuri solide. În anul 2016 va fi elaborat un proiect spre finanțare în domeniul MDS care va fi orientat spre accesarea fondurilor necesare pentru crearea unui Sistem de management integrat al deșeurilor (SMID).

Conform Planului de acțiuni privind implementarea Strategiei de gestionare a deșeurilor în Republica Moldova pentru anii 2013-2027 precum și a Programului Regional Sectorial de Management al Deșeurilor pentru Regiunea de Dezvoltare Nord (PRS MDS pentru RDN) administrația publică a raionului Edineț urmează să-și alinieze acțiunile de la nivel local cu prioritățile stabilite în acest domeniu:

- Crearea asociațiilor intercomunale (interraionale) pentru implementarea unui management integrat al deșeurilor la nivel intercomunal/ interraional în regiuni;
- Crearea sistemelor de colectare a deșeurilor în mediul urban/rural prin procurarea containerelor și amenajarea stațiilor de transfer, introducerea și extinderea colectării selective la sursă;
- Crearea rețelilor de colectare a anvelopelor uzate prin intermediul centrelor de deservire tehnică a automobilelor, centrelor comerciale, parcarilor;
- Crearea rețelei de colectare separată a bateriilor și acumulatorilor uzați de la utilizatori/ populație prin intermediul centrelor de deservire tehnică a automobilelor;
- Desfășurarea programelor de instruire profesională la toate nivelele, atât în sectorul public, cât și în cel privat în gestionarea deșeurilor, inclusiv pentru cele periculoase;
- Organizarea instruirilor la aplicarea noului sistem de raportare a datelor privind gestionarea deșeurilor, inclusiv a celor periculoase;
- Elaborarea unei strategii de comunicare între toate părțile implicate în gestionarea tuturor deșeurilor;
- Organizarea campaniilor de conștientizare asupra consecințelor practicilor necorespunzătoare în domeniul gestionării deșeurilor, inclusiv a celor periculoase din punct de vedere al protecției mediului.

OS 1.5. Creșterea eficienței energetice și dezvoltarea durabilă a sectorului energetic.

Promovarea și asigurarea eficienței energetice în sectorul public este reglementat de un șir de legi și strategii naționale și regionale:

- Legea nr. 142 din 2 iulie 2010 cu privire la eficiența energetică reglementează activitățile care au drept scop reducerea intensității energetice a economiei naționale și diminuarea impactului negativ al sectorului energetic asupra mediului.
- Strategia Energetică a Republicii Moldova până în anul 2030, adoptată prin Hotărârea de Guvern (HG) nr. 102 din 5 februarie 2013, menține obiectivele de eficiență energetică drept prioritate pentru ambele perioade: 2013-2020 și 2021-2030. Strategia prevede ghidări specifice privind dezvoltarea sectorului energetic din Moldova în vederea furnizării unei baze pentru creșterea economică și bunăstarea socială.
- Planul Național de Acțiuni în Domeniul Eficienței Energetice pentru anii 2013-2015 detaliază măsurile propuse pentru eficiența energetică în sectorul public, după cum urmează:
 - Elaborarea cadrului legal cu privire la performanța energetică a clădirilor;
 - Promovarea clădirilor al căror consum energetic este aproape de zero;
 - Promovarea companiilor de prestare a serviciilor energetice;
 - Managementul energetic la nivelul autorităților publice locale;
 - Creșterea eficienței energetice în sectorul public.
- Programul Regional Sectorial în Eficiență Energetică pentru Regiunea de Dezvoltare Nord (PRS în EE pentru RDN) a fost aprobat în luna februarie 2014 și stabilește prioritățile pentru asigurarea eficienței energetice a clădirilor publice din Regiunea de Dezvoltare Regionala Nord.

DS 2. Dezvoltarea economiei raionului Edineț prin atragerea investițiilor și dezvoltarea turismului.

OS 2.1. Crearea condițiilor pentru dezvoltarea întreprinderilor industriale.

La realizarea acestui obiectiv vor fi luate în considerare prevederile strategiilor regionale și naționale în domeniu. În special este vorba despre Strategia de Dezvoltare a Agriculturii și Mediului Rural din Moldova 2014-2020, Strategia de dezvoltare regională a RDN 2010-2016 și planurile de acțiuni pentru realizarea acestor strategii.

Prioritățile de bază identificate în aceste documente și care pot fi luate în considerare la elaborarea planului de acțiuni pentru realizarea obiectivului strategic 2.1 sunt:

- Intermedierea fluxurilor economice de transport și comerciale între regiunile Republicii Moldova și cele internaționale;
- Dezvoltarea rurală care presupune modernizarea agriculturii, dezvoltarea businessului rural, diversificarea serviciilor în agricultură, etc.;
- Dezvoltarea industriei și IMM prin crearea condițiilor pentru deschiderea lor, dezvoltarea industriei în baza materiei prime a RDC, modernizarea tehnologiilor industriale, utilizarea eficientă a infrastructurii existente;
- Valorificarea resurselor umane.

OS 2.2. Atragerea investițiilor în sectorul economic și dezvoltarea IMM.

În acest scop ar putea fi utilizate oportunitățile create de Strategia națională privind politicile de ocupare a forței de muncă pentru anii 2007-2015, Strategia de dezvoltare a sectorului întreprinderilor mici și mijlocii pentru anii 2012-2020, Programul de susținere și dezvoltare a

sectorului IMM-urilor pentru promovarea eforturilor privind ajustările economice structural, Programul național de atragere a remitențelor în economie "PARE 1+1", Programul „Gestiunea eficientă a afacerii”, PNAET, Fondul special de garantare a creditelor (FGC), etc.

Prioritățile de bază în acest domeniu sunt:

- Ajustarea cadrului normativ de reglementare la necesitățile dezvoltării IMM-urilor;
- Îmbunătățirea accesului IMM-urilor la finanțare;
- Dezvoltarea capitalului uman prin promovarea competențelor și culturii antreprenoriale;
- Sporirea competitivității IMM-urilor și încurajarea spiritului inovator;
- Facilitarea dezvoltării IMM-urilor în regiuni;
- Susținerea și antrenarea tinerilor în programe/activități de antreprenoriat;
- Inaugurarea mecanismelor de supraveghere și reglare a proceselor de migrație circulară (birouri de relații cu migrații, etc.);
- Susținerea persoanelor implicate în procese migratorii;
- Preluarea din experiența de succes a altor localități din republică.

OS 2.3. Dezvoltarea culturii antreprenoriale în mediul de afaceri.

La realizarea acestui obiectiv vor fi luate în considerare prevederile strategiilor regionale și naționale în domeniu. În special este vorba despre Strategia de Dezvoltare a Agriculturii și Mediului Rural din Moldova 2014-2020, Strategia de dezvoltare regională a RDN 2010-2016 și planurile de acțiuni pentru realizarea acestor strategii. De asemenea, vor fi utilizate prevederile Acordului de Asociere a Republicii Moldova cu Uniunea Europeană (partea economică), care se refera la aplicarea graduală a standardelor europene de calitate în sectorul de producere.

Prioritățile de bază identificate în aceste documente și care pot fi luate în considerare la elaborarea planului de acțiuni pentru realizarea obiectivului strategic 2.1 sunt:

- Dezvoltarea formării continue. Sprijin pentru calificarea și recalificarea profesională a populației ocupate în regiune.
- Susținerea și antrenarea tinerilor în programe/activități de antreprenoriat.
- Stimularea IMM prin dezvoltarea serviciilor de informare și consultare pentru IMM (industrie, servicii, turism) și susținerea creării incubatoarelor tehnologice, centrelor de inovații tehnologice și aplicării tehnologiilor inovative (frigidere, sere, industria de prelucrare).
- Sprijinirea întreprinderilor cu potențial de export, care implementează standarde internaționale de calitate.
- Stimularea asocierii și cooperării tuturor actorilor din sectorul economic, în scopul asigurării echității în relația dintre producători de materie primă, procesori și comercianți.
- Promovarea principiilor de eficiență energetică în sectoarele economice în scopul optimizării cheltuielilor de producere.

OS 2.4. Promovarea întreprinderilor economice raionale și identificarea piețelor de desfacere la nivel național și internațional.

La realizarea acestui obiectiv vor fi luate în considerare prevederile strategiilor naționale și regionale în domeniu. În special este vorba despre Strategia Națională de Dezvoltare a Republicii Moldova 2012-2020, Strategia de Dezvoltare a Agriculturii și Mediului Rural din Moldova 2014 – 2020, Strategia de dezvoltare a sectorului întreprinderilor mici și mijlocii pentru anii 2012-2020, alte strategii sectoriale.

Prioritățile de bază identificate în aceste documente și care pot fi luate în considerare la elaborarea planului de acțiuni pentru realizarea obiectivului specific 2.4 sunt:

- Ajustarea cadrului normativ de reglementare la necesitățile dezvoltării întreprinderilor economice;
- Îmbunătățirea accesului întreprinderilor economice la finanțare;
- Dezvoltarea capitalului uman prin promovarea competențelor și culturii antreprenoriale;
- Sporirea competitivității IMM-urilor și încurajarea spiritului inovator;
- Facilitarea dezvoltării IMM-urilor în regiuni;
- Dezvoltarea parteneriatelor în afaceri;
- Îmbunătățirea competitivității sectorului agro-alimentar prin restructurare și modernizare.

OS 2.5 Dezvoltarea turismului ca ramură economică generatoare de venit.

Pentru realizarea acestui obiectiv specific este necesară aplicarea prevederilor Strategiei de dezvoltare a turismului „Turism 2020” și a Planului de acțiuni pentru implementarea acesteia în anii 2014 – 2016, a Strategiei de dezvoltare durabilă a turismului în Republica Moldova în anii 2003-2015 și ale Strategiei de Dezvoltare Regională Nord.

Prioritățile incluse în aceste documente strategice se referă la:

- Diversificarea instrumentelor de promovare turistică;
- Includerea potențialului turistic național în circuitul turistic internațional;
- Diversificarea și valorificarea tipurilor de agrement;
- Susținerea și stimularea agenților economici din industria turistică care contribuie la dezvoltarea turismului intern și receptor;
- Modernizarea infrastructurii turistice și amenajarea destinațiilor turistice;
- Crearea unui mecanism eficient de colaborare cu autoritățile publice locale;
- Crearea condițiilor favorabile de promovare a brand-ului și produselor locale;
- Promovarea obiectelor istorice și culturale locale;
- Fortificarea obiectelor turistice din oraș;
- Conservarea stațiunilor naturale și al patrimoniului cultural;
- Dezvoltarea de oferte turistice și crearea oportunităților de investiții în turism;
- Îmbunătățirea infrastructurii de turism, servicii și marketing;
- Promovarea spiritului antreprenorial și a competențelor manageriale;
- Creșterea calității resurselor umane în prestarea serviciilor în sfera turismului.

O.S. 2.6 Creșterea competitivității sectorului agroindustrial.

La realizarea acestui obiectiv ar putea fi utilizate oportunitățile create de următoarele documente strategice:

- Strategia națională de dezvoltare durabilă a complexului agroindustrial (2008-2015).

Scopul general al strategiei este de a asigura o creștere durabilă a sectorului agro-industrial cu o ameliorare consecventă a calității vieții în zonele rurale prin sporirea competitivității și productivității sectorului.

- Strategia în domeniul siguranței alimentelor pentru anii 2011-2015

Această strategie are stabilite trei obiective principale: (1) îmbunătățirea cadrului legal pentru siguranța alimentară; (2) instituirea unei autorități naționale pentru siguranța alimentară și (3) asigurarea controlului adecvat asupra siguranței alimentare.

- Strategia de dezvoltare a serviciilor de extensiune rurală pentru anii 2012-2022.

Obiectivele generale ale Strategii sunt dezvoltarea economiei rurale și creșterea productivității în agricultură, precum și sporirea competitivității sectorului agro-alimentar prin intermediul serviciilor de extensiune rurală. Este important faptul că această strategie funcționează cu obiective cuantificabile care prezintă un avantaj în comparație cu alte strategii din domeniu.

DS 3. Modernizarea și extinderea serviciilor de calitate în domeniul sănătății publice și a protecției sociale.

OS 3.1 Sporirea calității în domeniul sănătății publice.

Pentru atingerea obiectivului specific este necesară aplicarea prevederilor Strategiei Naționale de Sănătate Publică pentru anii 2014 – 2020, a Strategiei e-Sănătate 2020, a Strategiei sectoriale de cheltuieli în domeniul ocrotirii sănătății, altor documente strategice din domeniu.

Prioritățile incluse în aceste documente strategice se referă la:

- Eficientizarea și consolidarea sistemelor de supraveghere a sănătății populației pentru a identifica problemele de sănătate și a furniza informații relevante, veridice și în timp util pentru decizii și acțiuni în domeniul sănătății publice;
- Fortificarea sistemului național de prevenire, pregătire și răspuns în situații de urgențe în sănătatea publică prin intermediul abordării integrate a pericolelor;
- Asigurarea protecției sănătății prin eficientizarea controlului factorilor de risc comportamentali și de mediu;
- Adoptarea unor comportamente sănătoase de către populația Republicii Moldova prin implementarea măsurilor eficiente și coordonate de promovare a sănătății de către diferite sectoare la nivel național și local;
- Reducerea poverii bolilor transmisibile și netransmisibile prin diminuarea factorilor de risc și asigurarea accesului echitabil al populației la servicii de prevenire primară, secundară și terțiară;
- Îmbunătățirea mecanismelor de colaborare intersectorială cu definirea clară a responsabilităților a sectorului de sănătate și altor sectoare în implementarea operațiunilor esențiale de sănătate publică;
- Asigurarea cu resurse umane suficiente și competente în domeniul sănătății publice prin fortificarea sistemului de formare pentru realizarea operațiunilor esențiale de sănătate publică;
- Ajustarea structurii organizaționale și îmbunătățirea finanțării serviciului de supraveghere a sănătății publice pentru a realiza operațiunile și serviciile esențiale de sănătate publică în colaborare cu alte sectoare;
- Consolidarea cercetărilor în domeniul sănătății publice pentru a asigura fundamentarea politicilor în baza dovezilor științifice.

OS 3.2. Oferirea serviciilor sociale de calitate.

În conformitate cu privire la Planul de acțiuni privind realizarea Observațiilor și recomandărilor Comitetului pentru Drepturile Economice, Sociale și Culturale pe marginea celui de-al doilea Raport periodic al Republicii Moldova privind implementarea Pactului internațional cu privire la drepturile economice, sociale și culturale pe anii 2012-2015 sunt planificate:

- Implementarea și asigurarea mecanismelor de funcționare a serviciului universal, care va oferi dreptul tuturor locuitorilor Republicii Moldova, inclusiv a păturilor social vulnerabile, de a beneficia de setul minim de servicii de comunicații electronice de un anumit nivel de calitate și la prețuri accesibile;
- Suport pentru desfășurarea activităților de mobilizare a comunității pentru respectarea drepturilor femeilor infectate/afectate HIV/SIDA, precum și promovarea activităților de prevenire în rândul femeilor vulnerabile HIV;
- Contracurarea descreșterii ratelor de școlarizare a copiilor din învățământul primar și secundar, inclusiv a copiilor cu dizabilități și celor din familii socialmente vulnerabile asigurarea accesului tuturor copiilor la educație, inclusiv a copiilor cu dizabilități și celor din familii socialmente vulnerabile, în special din localitățile rurale etc.

OS 3.3 Incluziunea socială a persoanelor social-vulnerabile.

OS 3.4 Sporirea calității forței de muncă și creșterea gradului de ocupare a populației.

DS 4. Ridicarea nivelului de calitate a serviciilor educaționale și promovarea raionului Edineț ca pol cultural-sportiv regional.

OS 4.1. Crearea unor condiții optime pentru educație în instituțiile preuniversitare ale raionului Edineț.

Conform Strategiei Sectoriale Educație de Dezvoltare pentru anii 2012-2020 stabilește direcțiile prioritare de dezvoltare a educației din Republica Moldova și a mecanismelor de realizare a acestora; asigurarea unei dezvoltări durabile a sistemului de educație în vederea formării unei personalități integre, active, sociale și creative – factori principali ai dezvoltării umane și ai progresului social-economic al țării.

Strategia este organizată în baza a trei piloni: acces, relevanță, calitate. Strategia este orientată spre rezultate și abordează problemele și soluțiile atât pe trepte de învățământ, cât și pe subiecte transversale. După consultarea și definitivarea Strategiei, Ministerul Educației va elabora un Plan de acțiuni pe termen scurt și mediu, care va detalia acțiunile prioritare și va stipula termenii de implementare, instituțiile responsabile și indicatorii de monitorizare. Strategia de dezvoltare a raionului Edineț include obiective și acțiuni specifice în mare parte pentru învățământul gimnazial și liceal, deoarece pe acest segment APL de nivelul II are resurse și responsabilități directe de asigurare a educației și instruire a copiilor și tinerilor.

OS 4.2 Raționalizarea rețelei școlare și eficientizarea resurselor financiare

La realizarea acestui obiectiv urmează a fi aplicate prevederile unor Strategii și Hotărâri de Guvern: Strategia de dezvoltare a educației pentru anii 2014-2020 „Educația-2020”, Strategia sectorială de cheltuieli în domeniul Învățământului public și serviciile de educație, Hotărârea de Guvern cu privire la aprobarea Programului de dezvoltare a educației incluzive în Republica Moldova pentru anii 2011-2020, etc.

Obiectivele de bază incluse în aceste documente strategice se referă la:

- Asigurarea dezvoltării durabile a sistemului educațional în vederea formării unei personalități integre, active, sociale și creative – factori principali ai dezvoltării umane și ai progresului social-economic al țării;

- Sporirea accesului la educație de calitate pentru toți copiii și tinerii, prin asigurarea unui mediu școlar prietenos și protectiv și prin consultarea elevilor, studenților și părinților în procesul de luare a deciziilor;
- Stabilirea direcțiilor prioritare de dezvoltare a educației în R. Moldova și a mecanismelor de realizare a acestora;
- Creșterea eficienței cheltuirii banului public investit în educație, astfel încât resursele disponibilizate să fie redirecționate pentru a îmbunătăți rezultatele învățării, inclusiv prin investiții în personalul didactic, procesul educațional și infrastructura instituțiilor de învățământ;
- Sporirea eficienței sistemului educațional, extinderea și diversificarea ofertelor educaționale prin valorificarea oportunităților oferite de tehnologiile informaționale și comunicaționale;
- Extinderea și diversificarea sistemului de instruire a adulților pe parcursul întregii vieți din perspectiva formării generale și a formării profesionale continue, în corespundere cu nevoile persoanei raportate la necesitățile socioeconomice;
- Asigurarea compatibilizării structurale și calitative a învățământului național cu spațiul european al educației.

OS 4.3 Îmbunătățirea infrastructurii centrelor culturale raionale.

Pentru realizarea acestui obiectiv specific este necesară aplicarea prevederilor Strategiei dezvoltării culturii Republicii Moldova: 2013-2020 „Cultura XXI/20” în special a obiectivului din respectiva Strategie: „Instituții de cultură susținute de managementul performant pentru coeziunea socială”. Pentru realizarea acestor deziderate este necesar:

- Dezvoltarea infrastructurii culturale;
- Valorificarea la maximum a potențialului ucultural al comunității;
- Fortificarea abilităților manageriale ale administratorilor culturali, atât din sectorul de stat, cât și din cel privat;
- Dezvoltarea serviciilor interactive de bibliotecă prin utilizarea tehnologiei informației și comunicațiilor;
- Completarea colecțiilor, evidența, conservarea și restaurarea muzeelor locale.

OS 4.4. Promovarea și dezvoltarea patrimoniului cultural.

Pentru atingerea obiectului specific respectiv urmează a fi aplicate prevederile Strategiei de dezvoltare a culturii Republicii Moldova: 2013-2020 „Cultura XXI/20” și a Hotărârii de Guvern nr. 271 cu privire la aprobarea Strategiei de dezvoltare a culturii „Cultura 2020” și a Planului de acțiuni privind implementarea acesteia.

Prioritățile acestor documente de referă la:

- Stoparea procesului de degradare a patrimoniului cultural prin crearea unui sistem modern și eficient de conservare și punere în valoare a patrimoniului;
- Modernizarea societății prin promovarea creativității artistice;
- Crearea condițiilor și mecanismelor favorabile dezvoltării industriilor culturale;
- Promovarea diversității culturale și a dialogului intercultural;
- Rentabilizarea activității instituțiilor de cultură prin modernizarea managementului cultural;
- Reformarea sistemului și principiului de finanțare a culturii pe bază de proiecte și priorități naționale;
- Instituirea sistemului transparent și participativ de administrare a procesului cultural;

- Eficientizarea procesului de colectare a datelor, analiză și monitorizare a mediului cultural prin crearea Sistemului Informațional Integrat „Cultura electronică”.

OS 4.5. Îmbunătățirea infrastructurii sportive a raionului Edineț.

La realizarea obiectivului respectiv este necesară aplicarea prevederilor Strategiei de Dezvoltare a Culturii Fizice și Sportului în Republica Moldova 2015-2020.

Obiectivele principale ale acestei Strategii sunt următoarele:

- Creșterea numărului de persoane care practică sportul în comunități pînă la limita de 30 la sută în anul 2020;
- Reformarea sistemului de predare-învățare a educației fizice în instituțiile de învățămînt din Republica Moldova, astfel încît anual, numărul de copii care practică sportul pentru toți, să crească pînă la 60% din totalul elevilor, pînă în 2020;
- Asigurarea condițiilor pentru practicarea activităților sportive de către persoanele cu nevoi speciale, astfel încît minimum 20% dintre persoanele cu nevoi speciale să practice sportul în mod regulat;
- Asigurarea bazei tehnico-materiale necesare pentru desfășurarea optimă a activităților sportive, astfel încît 50% din populație să aibă acces la infrastructura sportivă;
- Stimularea practicării sportului de performanță astfel încât rezultatele sportivilor moldoveni, la competițiile internaționale să crească;
- Îmbunătățirea sistemului de management al sportului, astfel încît 100% din instituții să funcționeze în baza managementului bazat pe performanță în 2020.

DS 5. Conservarea și protecția mediului înconjurător.

OS 5.1. Responsabilizarea socială a cetățenilor și agenților economici privind protecția mediului.

Prioritatea acestui obiectiv rezidă din faptul că mediul înconjurător, cadrul natural, constituie o premisă importantă în desfășurarea oricărei activități a comunitatii. Obiectivul specific formulat răspunde cerintelor Strategiei de Dezvoltare Regionala Nord, Prioritatea III “Îmbunătățirea factorilor de mediu și a atractivității turistice”, iar măsurile precizate urmăresc implementarea acestui obiectiv:

- Sporirea accesului la informația de mediu și promovarea educației ecologice.
- Dezvoltarea sistemelor de management integrat al deșeurilor solide, inclusiv colectarea separată, reciclarea și crearea depozitelor moderne de stocare a deșeurilor nereciclate, construcția unei uzine de prelucrare a deșeurilor în regiune.
- Sporirea securității ecologice în regiune, prin promovarea activităților de stopare a degradării solurilor, de reabilitare a bazinelor acvatice, de extindere a ariei forestiere și prin elaborarea unor programe de anticipare și răspuns la stările extreme de vreme.

OS 5.2. Protejarea spațiilor verzi și dezvoltarea infrastructurii de agrement.

Conform Strategiei Naționale de Mediu 2013-2023 este necesară aprobarea unei viziuni strategice în domeniul protecției mediului care să garanteze populației Republicii Moldova dreptul la un mediu durabil nepoluat și sănătos în armonie cu dezvoltarea economică și progresul social.

Strategia include un set de obiective și măsuri care vor asigura realizarea reformei sectorului de mediu, îmbunătățirea sistemului de management, utilizare rațională și protecție a resurselor naturale, crearea și asigurarea funcționării unui sistem adecvat de gestionare a deșeurilor; reducerea impactului negativ al activității economice asupra mediului și îmbunătățirea măsurilor de prevenire a poluării mediului (ESM, EIM, expertiză, autorizare), crearea unui sistem eficient de monitoring și control al calității mediului; promovarea Dezvoltării Economice Verzi la scară națională prin integrarea prevederilor de mediu în alte documente sectoriale, asigurarea accesului la informația de mediu și promovarea educației pentru dezvoltare durabilă; diminuarea impactului schimbărilor climatice și adaptarea la acestea; reducerea riscurilor și protecția împotriva dezastrelor.

OS 5.3. Amenajarea și protejarea bazinelor acvatice.

La realizarea acestui obiectiv specific este necesară aplicarea prevederilor Strategiei de mediu pentru anii 2014-2023, Hotărîrii de Guvern nr. 605 privind aprobarea Concepției politicii de mediu a Republicii Moldova, Hotărîrii de Guvern nr. 471 pentru aprobarea Planului național de acțiuni pentru implementarea în Republica Moldova a Convenției privind accesul la informație, justiție și participarea publicului la adoptarea deciziilor în domeniul mediului.

Prevederile specifice ale Strategiei pentru acest domeniu sunt:

- Asigurarea condițiilor de bună guvernare și eficientizarea potențialului instituțional și managerial în domeniul protecției mediului pentru atingerea obiectivelor de mediu;
- Integrarea principiilor de protecție a mediului, de dezvoltare durabilă și dezvoltare economică verde, de adaptare la schimbările climatice în toate sectoarele economiei naționale;
- Reducerea impactului negativ al activității economice asupra mediului și îmbunătățirea măsurilor de prevenire a poluării mediului;
- Crearea sistemului de monitoring integrat și control al calității mediului;
- Asigurarea utilizării raționale, protecției și conservării resurselor naturale prin îmbunătățirea calității a cel puțin 50% din apele de suprafață și implementarea sistemului de management al bazinelor hidrografice;
- Gestionarea durabilă și protecția resurselor minerale utile.

VII PLANUL DE ACȚIUNI CONFORM DIRECȚIILOR STRATEGICE (2016 – 2020)

Direcția strategică 1: Reabilitarea infrastructurii de bază și asigurarea eficienței energetice în scopul furnizării unor servicii de calitate						
Obiectivul specific	Acțiunea	Perioada de implementare	Costuri (Lei)	Responsabili	Parteneri /Surse de finanțare	Indicatori
O.S. 1.1 Dezvoltarea infrastructurii de utilități publice și căi de acces la obiectele de menire economică și socială.	Crearea infrastructurii interne a Parcului Industrial (drum intern, telefonie, rețea internet) și conectarea rezidenților la utilitățile publice de AAC, gaz, energie electrică , comunicații etc.	2016-2021	2 400 000	CR, APL Edineț, SRL “ECO – Garant” Rezidenții PI	Ministerul Economiei (ME), Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor (MDRC), FNDR, Fonduri UE	Rețele PI extinse; Volumul investiției.
	Amenajarea terenului PI (îmbrăzirea teritoriului, amenajare parcuri, sistem de iluminare, procurarea tomberoanelor de gunoi și amenajarea locurilor de colectare a deșeurilor).	2016-2021	3 000 000	CR, APL Edineț, SRL “ECO – Garant”	ME, MDRC, FNDR, Fonduri UE	PI extins; Volumul investiției.
	Construcția halelor de producere pentru Incubatorul de afaceri al PI.	2016-2017	40 000 000	CR, APL Edineț, SRL “ECO – Garant” Rezidenții IA	ME, MDRC, FNDR, Fonduri UE	Spații de producere pentru 20 rezidenți incubați; Volumul investiției .
	Construcția halelor de producere pentru rezidenții PI.	2015-2021	50 000 000	APL, SRL “ECO – Garant”	ME, MDRC, FNDR, Fonduri UE	Spații de producere pentru 30 rezidenți PI;

				Rezidenții IA		Volumul investiției .
	Extinderea PI pe suprafața de 50 h. și conectarea la utilități publice.	2017 - 2020	15 000 000	CR, APL Edineț, SRL “ECO – Garant”	ME, MDRC, FNDR, Fonduri UE	PI extins; Volumul investiției.
	Asigurarea accesului persoanelor cu dizabilități în toate instituțiile publice ale raionului prin construirea pantelor de acces.	2016	30 000	CR, ONG cu profil social, APL.	Surse locale, UNDP, Organizații de caritate și religioase.	Nr. pantelor construite.
OS 1.2. Renovarea infrastructurii drumurilor raionale.	Elaborarea documentelor de urbanism.	2016	1 000 000	CR	Buget raional, FR, FNDR, Fonduri europene	Document elaborat.
	Elaborarea unui studiu privind reabilitarea drumurilor raionale L 36, L 51, L 53.	2016 – 2017	450 000	CR	Buget raional, FR, FNDR, Fonduri europene	Studiu elaborat.
	Protejarea și întreținerea drumurilor prin aplicarea metodelor de plombare și evacuare a apelor.	2016 - 2020	60 000 000	CR	Buget raional, FR, FNDR, Fonduri europene	Km. de drum reparat capital; Suma investițiilor.
	Construcția și reabilitarea trotuarelor în or. Edineț.	2016 - 2020	2 000 000	CR, APL Edineț	Buget raional, Buget local APL Edineț, FR, FNDR, Fonduri europene	Trotuare construite; Suma investițiilor.
	Realizarea unui proiect de construire a unui sistem integrat de mini parcări în or. Edineț.	2016 - 2020	1 000 000	CR, APL Edineț.	Buget raional, Buget local, FR, Fonduri europene	Nr. de parcări construite.

	Realizarea proiectului de amenajare a stațiilor de autobus acoperite în toate UAT ale raionului.	2016 - 2020	2 000 000	CR	Buget raional, Buget APL Edineț.	Suma investițiilor.
	Realizarea unui program de înnoire a parcului de transport pentru călători.	2016 - 2018	10 000 000	CR	Bugetul local, Bugetul raional.	Nr. vehiculelor procurate.
	- Modernizarea sistemului de informare și siguranță în traficul rutier: - Instalarea a 6 semafoare moderne adaptate pentru persoane cu dizabilități; - Instalarea camerelor video pentru supraveghere și monitorizare; - Instalarea indicatoarelor de orientare;	2016 - 2017	5 000 000	CR	Bugetul raional, FR, Fonduri europene	6 semafoare instalate; Nr. camere video instalate; Nr. indicatoare instalate.
	Modernizarea parcului de autospeciale pentru întreținerea drumurilor publice	2016 -2018	4 000 000	CR	Buget raional, FNDP, Fonduri europene	4 autospeciale de curățare a drumurilor pe timp de iarnă procurate.
	Construcția pistelor pentru cicliști în or. Edineț (4 km)	2017	1 300 000	CR	Buget raional, Buget APL Edineț, FR, FNDP, Fonduri europene	4 km de piste pentru cicliști construite.
O.S. 1.3 Aprovizionareal ocuitorilor raionului Edineț cu apă potabilă	Modernizarea sistemelor și rețelelor magistrale de apeduct și canalizare pe traseul Badragi - Edineț	2016 - 2020	97 000 000	CR, APL I	Buget raional, APL, FEN, FNDP, GIZ, Fonduri europene	Nr. gospodării și de locuitori ce au beneficiat de rețele noi și modernizate; Suma investiției.

de calitate și servicii de sanitație.	Contribuirea la modernizarea și extinderea rețelei de canalizare în cartierele or. Edineț: str. Basarabia, str. Aurel David, str. A. Cristea, str. A. Hîjdeu, str. C. Stamati, str. Donici, str. Mateevici, str. V. Roșca, str. Miron Costin, str. Elena Sîrbu, str. Serghei Lazo, str. Miron Costin, str. Tcacenco, str. Copilăriei, str. Em. Bucov, str. Moldove, str. B. Glavan, str. V. Stroiescu.	2016 – 2017	50 000 000	CR, APL I, IM “Apa Canal”	Bugetul local, Buget raional, FEN, FNDR, GIZ, Fonduri europene	Sistem de canalizare eficient; Lungime și capacitate a rețelelor de canalizare reparate și extinse; Nr. de gospodării și locuitori conectați.
	Contribuirea la modernizarea și extinderea rețelei de canalizare în cartierele or. Edineț: str. Basarabia, str. Aurel David, str. A. Cristea, str. A. Hîjdeu, str. C. Stamati, str. Donici, str. Mateevici, str. V. Roșca, str. Miron Costin, str. Elena Sîrbu, str. Serghei Lazo, str. Miron Costin, str. Tcacenco, str. Copilăriei, str. Em. Bucov, str. Moldove, str. B. Glavan, str. V. Stroiescu.	2016 – 2017	50 000 000	CR, APL I, IM “Apa Canal”	Bugetul local, Buget raional, FEN, FNDR, GIZ, Fonduri europene	Sistem de canalizare eficient; Lungime și capacitate a rețelelor de canalizare reparate și extinse; Nr. de gospodării și locuitori conectați.
	Construcția rezervoarelor de acumulare a apelor uzate pentru toate clusterelor.	2016 – 2017	80 000 000	CR, IM “Apa Canal”	FEN, Finanțări externe, FNDR	Investiții realizate
	Reabilitarea și punerea în funcțiune a fântînilor arteziene.	2016 – 2017	10 000 000	CR, IM “Apa Canal”	FEN, Finanțări externe, FNDR	Nr. fântîni funcționale.
	Elaborarea documentelor tehnice pentru stația de tratare a apei (Studiu de fezabilitate, proiect	2016 – 2017	200 000	CR, APL I, IM “Apa Canal”	Bugetul local, Buget raional, FEN, FNDR,	Document elaborat; Lungimea și capacitatea

	tehnice, fișa de proiect)				GIZ, Fonduri europene	sectorială a rețelelor de canalizare.
	Procurarea echipamentului și utilajului performant de verificare a consumului de apă.	2016 -2018	3 000 000	CR, APL I, IM “Apa Canal”	Bugetul local, Buget raional, FEN, FNDR, GIZ, Fonduri europene	Proiect de modernizare a stației de epurare elaborat și executat; Stația de epurare funcțională.
	Modernizarea parcului de autospeciale IM “Apa Canal”.	2016	1 000 000	CR, APL I, IM “Apa Canal”	Bugetul local, Buget raional, FEN, FNDR, GIZ, Fonduri europene	2 autospeciale de asanare procurate.
O.S. 1.4 Modernizarea și extinderea serviciului de salubritate și îmbunătățirea managementului deșeurilor solide.	Realizarea unui sistem integrat de management al deșeurilor: colectare selectivă, transport, valorificare, depozitare.	2016	60 000 000	CR, APL, Gospodăria comunală	Bugetul local, Buget raional, FEN, FNDR, GIZ, Fonduri europene	Sistemul integrat de management al deșeurilor funcțional.
	Colectarea deșeurilor radioactive și periculoase.	2016 - 2021	100 000	CR, APL I, Gospodăria comunală	Buget raional, FEN	Cantitatea deșeurilor colectate și transportate.
	Lichidarea depozitelor de deșeurii neconforme.	2016 - 2021	26 000	CR, APL I, Gospodăria comunală	Buget raional	Nr. depozitelor neconforme lichidate și ecologizate.
	Crearea platformelor și dotarea acestora cu containere 1) deșeurii nereciclabile - container din plastic de 1 m³; 2) ambalaj/recipiente din plastic (PET și pungi de plastic) - container de plasă metalică de 1-2 m; 3) sticlă și metal - container din	2016 - 2021	1 500 000	CR, APL I	Buget raional, FEN, FNDR, GIZ, Fonduri europene	Nr. platformelor create.

	plastic (cu capac special) de 1 m3; 4) hîrtie și carton - container din plastic (cu capac special) de 660 l.					
	Procurarea tomberoanelor pentru fiecare gospodărie.	2016	5 000 000	CR, APL, Gospodăria comunală	Bugetul local, Buget raional, FEN, FNDR, GIZ, Fonduri europene	500 000 tomberoane mobile procurate.
	Promovarea reciclării deșeurilor solide reutilizabile.	2016 - 2017	10 000 000	CR, APL, Gospodăria comunală	Bugetul local, Buget raional, FEN, FNDR, GIZ, Fonduri europene	Cantitatea deșeurilor reciclate.
	Dotarea operatorului de salubritate cu autospeciale.	2016 – 2017	2 000 000	CR, APL, Gospodăria comunală	Bugetul local, Buget raional, FEN, FNDR, GIZ, Fonduri europene	Nr. autospeciale procurate.
	Sistem integrat de gestionare a deșeurilor spitalicești, inclusiv un incinerator ecologic.	2016 – 2018	150 000	CR, APL, Gospodăria comunală	Bugetul local, Buget raional, FEN, FNDR, GIZ, Fonduri europene	Sistem funcțional; Suma investiției.
	Construcția unui depozit regional de deșeuri pentru Zona II MDS ce cuprinde raioanele Ocnița, Briceni, Dondușeni și Edineț.	2016 – 2018	10 000 000	CR, APL, Gospodăria comunală	Bugetul local, Buget raional, FEN, FNDR, GIZ, Fonduri europene	Depozit funcțional; Suma investiției.
O.S. 1.5 Creșterea eficienței energetice și dezvoltarea	Reparația capitală a acoperișurilor clădirilor edificiilor publice raionale.	2016 - 2020	10 000 000	CR, APL	Bugetul local, Buget raional, FEE, FISM, FNDR, GIZ, Fonduri	Nr. instituțiilor publice cu acoperiș renovat capital; M2 de acoperiș renovat;

durabilă a sectorului energetic.					europene	Suma investiției; Consumul redus la energie termică.
	Înlocuirea ferestrelor și ușilor exterioare vechi cu ferestre și uși tip termopan PVC în clădirile publice raionale.	2016 - 2020	10 000 000	CR, APL	Bugetul local, Buget raional, FEE, FISM, FNDR, GIZ, Fonduri europene	Nr. geamurilor și ușilor schimbate; Consumul redus la energie termică.
	Îmbunătățirea anvelopei clădirilor raionale.	2016 - 2020	30 000 000	CR, APL	Bugetul local, Buget raional, FEE, FISM, FNDR, GIZ, Fonduri europene	Nr. clădirilor cu anvelopa îmbunătățită; Consumul redus la energie termică; Suma investiției.
	Îmbunătățirea anvelopei blocurilor de locuit (206 scări).	2016 - 2020	30 000 000	CR, APL	Bugetul local, Buget raional, FEE, FISM, FNDR, GIZ, Fonduri europene	Nr. blocurilor de locuit cu anvelopa îmbunătățită; Consumul redus la energie termică; Suma investiției.
	Instalarea în toate instituțiile publice raionale a becurilor cu consum energetic redus.	2016	70 000	CR, APL	Bugetul local, Buget raional, FEE, FISM, FNDR, GIZ, Fonduri europene	Suma investiției; Consumul redus la energie electrică.
	Montarea de panouri solare pe clădirile instituțiilor publice raionale.	2016 – 2020	5 000 000	CR, APL	Bugetul local, Buget raional, FEE, FISM, FNDR, GIZ, Fonduri europene	Suma investiției; Consumul redus la energie.

	Proiectarea și înlocuirea corpurilor de iluminat stradal cu lămpi de tip LED.	2016	458 200	CR, APL	Bugetul local, Buget raional, FEE, FISM, FNDR, GIZ, Fonduri europene	Suma investiției; Luminozitate mai puternică. Consumul redus la energie electrică.
	Sesiuni de instruire dedicate funcționarilor din APL I și II, consumatorilor finali cu privire la măsurile de eficiență energetică posibile și la modul lor de implementare.	2016 – 2020	1000	CR, APL	Bugetul local, Buget raional, FEE, FISM, FNDR, GIZ, Fonduri europene	Nr. sesiunilor de instruire; Nr. persoanelor instruite.
	Organizarea de Servicii sau/si a unui Punct de Informare cu privire la eficiența energetică.	2016 – 2020	1000	CR, APL	Bugetul local, Buget raional, FEE, FISM, FNDR, GIZ, Fonduri europene	Serviciu de informare funcțional.
	Organizarea Zilelor Raionale ale Energiei, cu competiții, cu accent pe participarea tinerei generații și premierea celor mai bune acțiuni de utilizare eficientă a energiei.	2016 – 2020	5000	CR, APL	Bugetul local, Buget raional, FEE, FISM, FNDR, GIZ, Fonduri europene	Nr. evenimentelor organizate; Nr. de participanți.

Direcția strategică 2: Dezvoltarea unui mediu economic și turistic competitiv.

Obiectivul specific	Acțiunea	Perioada de implementare	Costuri	Responsabili	Parteneri /Surse de finanțare	Indicatori
---------------------	----------	--------------------------	---------	--------------	-------------------------------	------------

O.S. 2.1 Crearea condițiilor pentru dezvoltarea întreprinderilor industriale.	• Crearea unui punct de informare în cadrul CR Edineț privind condițiile de recrutare/selectare a rezidenților Parcului Industriali Edineț (PI).	2016	50 000	CR, APL, SRL “ECO – Garant”	Buget raional	Punct de informare funcțional; Nr. solicitanți servicii.
	• Organizarea activităților de atragere a noilor rezidenți la PI Edineț.	2016 – 2020	7000	CR, APL, SRL “ECO – Garant”	Buget raional	Nr. concursurilor organizate; Nr. rezidenților noi.
	• Lansarea proiectelor rezidenților și semnarea contractelor de desfășurare a activității în cadrul PI.	2016 – 2020	5000	CR, APL, SRL “ECO – Garant”	Buget raional	Nr. proiecte lansate; Nr. de contracte semnate.
	• Crearea unui Incubator de afaceri în cadrul PI.	2016 – 2017	5 000 000	CR, APL, SRL “ECO – Garant”	Buget raional, FNDR, Fonduri UE	Instituție funcțională; Nr. afacerilor incubate.
	• Identificarea piețelor de desfacere pentru mărfurile produse în raion;	2016	30 000	CR, APL, NEXUS	Buget raional, FNDR, Fonduri UE	Baza de date elaborată.
	• Promovarea facilităților de activare în PI.	2016 – 2020	10 000	CR, APL	Buget raional, FNDR, Fonduri UE	Nr. terenurilor dezvoltate; Nr. de afaceri noi create.
O.S. 2.2 Atragerea investițiilor în sectorul economic și dezvoltarea IMM.	• Inventarierea patrimoniului de care dispune raionul Edineț în vederea identificării rezervelor pentru susținerea procesului investițional.	2016	5000	CR	Buget raional	Raport elaborat și mediatizat.
	• Elaborarea unui Program pentru atragerea investițiilor.	2016	50 000	CR, NEXUS, CCI	Buget raional, FNDR, Fonduri UE	Strategie elaborată.

	Organizarea instruirilor pentru sectorul IMM cu privire la cadrul legislativ și normativ care reglementează domeniul achizițiilor publice organizate de Agenția de Achiziții Publice.	2016 – 2020	*	CR	Buget raional	Nr. persoanelor instruite.
	Analiza potențialului regional de dezvoltare a clusterelor (realizarea studiilor de oportunitate pentru dezvoltarea clusterelor pe tipuri de produse, identificarea constrângerilor de asociere a antreprenorilor, analiza modului de percepere a conceptului de cluster). Analiza interesului producătorilor în domeniul construcțiilor (industriei extractive, fabricării materialelor de construcții) într-o cooperare de tip clusterial.	2016 – 2020	100 000	CR	Surse externe	Documente elaborate.
	Elaborarea unui inventar al obiectelor de infrastructura fizică care ar putea fi servi ca obiecte investiționale.	2016 – 2020	*	CR	Buget raional	Document elaborat
	Promovarea imaginii investiționale a r-lui Edineț prin organizarea Forumului economic pentru atragerea investițiilor din remitențele de peste hotare.	2016 – 2020	100 000	CR, APL I, NEXUS, CCI	Buget raional, FNDR, Fonduri UE	Eveniment organizat; Nr. participanților; Nr. investițiilor atrase.

	Elaborarea materialelor promoționale (ghid investițional, bucle, pliante etc.), diseminarea materialelor electronice pe rețelele de socializare, în scopul atragerii investitorilor străini.	2016 – 2016	150 000	CR, NEXUS, CCI	Buget raional, FNDR, Fonduri UE	Setul de materiale promoționale elaborate.
	Crearea asociațiilor oamenilor de afaceri din r-l.Edineț.	2016	10 000	CR, NEXUS, CCI	Buget raional, AE locali	Asociație creată și activă.
	Promovarea și dezvoltarea Clubului Economic în rândurile migranților reveniți – potențiali investitori.	2016	10 000	CR, NEXUS, CCI	Buget raional, AE locali	Clubul Economic funcțional.
	Elaborarea programelor de dezvoltare și promovare a afacerilor în rândul celor întorși de peste hotare.	2016 - 2020	3 000	CR, NEXUS, CCI	Buget raional, FNDR, Fonduri UE	Programe funcționale; Nr. afacerilor noi.
	Organizarea tradițională a unor evenimente de promovare a potențialului local și produselor autohtone (expo-tîrguri, iarmaroace, festivaluri etc.).	2016 – 2020	50 000	CR, NEXUS, CCI, AE	Buget raional, FNDR, Fonduri UE	Nr. evenimentelor organizate; Nr. participanților.
O.S. 2.3 Dezvoltarea culturii antreprenoriale în mediul de afaceri.	Evaluarea nevoilor mediului de afaceri și identificarea zonelor unde APL de nivelul II poate acționa pentru a crea condiții favorabile dezvoltării activităților economice.	2016	30 000	CR, NEXUS, CCI	Buget raional	Studiu elaborat.
	Organizarea unor seminare de instruire pentru antreprenori în domeniul afacerilor inovative.	2016 – 2020	20 000	CR, NEXUS, CCI	Buget raional, FNDR, Fonduri UE	Nr. evenimentelor de instruire organizate; Nr. persoanelor

						instruite.
	Susținerea tinerilor social-vulnerabili în lansarea și dezvoltarea activităților generatoare de venit.	2016 – 2020	1 000 000	CR	Buget raional, FNDR, Fonduri UE	Nr. afacerilor create; Nr. persoanelor angajate.
	Realizarea vizitelor de studiu în alte raioane din țară și peste hotare cu vizitarea companiilor și întreprinderilor de succes.	2016 – 2020	100 000	CR, NEXUS, CCI	Buget raional, FNDR, Fonduri UE	Nr. vizitelor de studiu realizate; Nr. participanților.
	Instruirea tinerilor antreprenori privind introducerea sistemelor de comerț electronic și a sistemelor pentru relații cu clienții.	2018	50 000	CR, NEXUS, CCI	Buget raional, FNDR, Fonduri UE	Nr. activităților de instruire; Nr. persoanelor instruite.
	Crearea unui Centru de instruire multifuncțional în domeniul dezvoltării afacerilor.	2016 – 2018	2 000 000	CR, NEXUS	Buget raional, FNDR, Fonduri UE	Centru functional Nr. Persoanelor instruite Nr. Serviciilor oferite.
OS 2.4. Promovarea întreprinderilor economice raionale și identificarea piețelor de desfacere la nivel național și internațional.	Crearea unui Centru expozițional a produselor și serviciilor din raion (or. Cupcini).	2017	1 000 000	CR, NEXUS	Buget raional, FNDR, Fonduri UE	Centru functional; Nr. de vizitatori; Nr. serviciilor oferite.
	Contribuirea și susținerea agenților economici din raion la participarea în diverse acțiuni de promovare a mărfurilor și serviciilor autohtone.	2016 – 2018	1 000 000	CR, NEXUS	Buget raional,	Nr. persoanelor beneficiare; Nr. serviciilor oferite.
	Elaborarea unei platforme on-line de oferte comerciale “Edinet Market”.	2016	10 000	CR, NEXUS	Buget raional, FNDR, Fonduri UE	Portal functional; Nr. Vizitatorilor.

	Crearea unui serviciu de informare pentru investitori.	2016	20 000	CR, ONG în domeniul economic.	FNDR, PNAET, fonduri UE	Nr. investitorilor noi atrași în oraș.
	Studierea și analiza investitorilor străini potențial interesați.	2016 – 2020	15 000	CR, ONG în domeniul economic	FNDR, PNAET, fonduri UE	Nr. activităților de instruire.
	Sprijinirea întreprinderilor cu potențial de export, care implementează standardele internaționale de calitate.	2016 – 2020	100 000	CR, ONG în domeniul economic.	FNDR, PNAET, Pare 1+1, fonduri UE	Nr. întreprinderilor cu potențial de export.
	Elaborarea brand-ului economic al raionului Edineț și promovarea acestuia prin intermediul celor mai eficiente metode: portaluri de internet, mass-media, panouri stradale, pliante, etc.	2016 – 2020	100 000	CR, ONG în domeniul economic	FNDR, PNAET, fonduri UE	Brand-ul economic al raionului Edineț elaborate; Nr. materialelor promoționale.
	Elaborarea unui Ghid de produse autohtone.	2016	20 000	CR, ONG în domeniul economic	FNDR, PNAET, fonduri UE	1 ghid elaborat; Nr. exemplarelor distribuite.
	Organizarea târgurilor economice.	2016 – 2018	1 000 000	CR, NEXUS	Agenții economici, Buget raional, FNDR, Fonduri UE	Nr. evenimentelor; Nr. participanților.
O.S. 2.5 Dezvoltarea turismului ca ramură economică	Diversificarea ofertei turistice și elaborarea pachetelor specializate: turismul agricol, ecologic, sportiv, vânătoresc, monahal, gastronomic, etc.	2016 – 2017	1 000 000	CR, ONG din domeniu	Buget raional, FNDR, Fonduri UE	Pachete turistice elaborate.

generatoare de venit.	Crearea unui itinerar turistic raional.	2016	10 000	CR, ONG din domeniu	Buget raional	Itinerar local elaborate.
	Îmbunătățirea și modernizarea infrastructurii de acces și obiectelor de destinație turistică.	2016 – 2019	8 000 000	CR, ONG din domeniu	Buget raional, FNDR, Fonduri UE	Infrastructura de acces îmbunătățită; Volumul investiției.
	Crearea unui birou local de informare turistică.	2016	50 000	CR, ONG din domeniu	Buget raional, FNDR, Fonduri UE	Birou local de informare funcțional; Nr. solicitanților.
	Elaborarea materialelor de promovare a turismului în r-l Edineț (buclete informaționale, Mini-Ghid turistic, portal turistic, panouri publicitare, video si audio clip-uri, etc.).	2016 – 2020	100 000	CR, ONG din domeniu	Buget raional, FNDR, Fonduri UE	Instrumente de promovare elaborate.
	Atragerea turiștilor prin organizarea de evenimente culturale și de agrement de calitate (festivaluri, târguri, sărbători naționale și locale).	2016 – 2020	150 000	CR, ONG din domeniu	Buget raional	Nr. evenimentelor organizate; Nr. de turiști.
	Elaborarea unui Program pentru dezvoltarea pensiunilor eco-turistice în localitățile raionului.	2016	4 000 000	CR, ONG din domeniu	Buget raional, FNDR, Fonduri UE	Nr. pensiunilor create; Lista de servicii; Nr. turiștilor.
	Crearea unui spațiu pentru realizarea unor expoziții - târg de artizanat.	2016	50 000	CR, ONG din domeniu	Buget raional, FNDR, Fonduri UE	Spațiu creat; Nr. participanților; Nr. vizitatorilor.
	Stimularea întreprinzătorilor ce realizează afaceri în domeniul turismului rural prin scutirea de taxe locale pentru primii 2 ani de	2016 – 2020	50 000	CR	Buget raional	Nr. antreprenorilor beneficiari.

	activitate.					
	Dezvoltarea capacităților profesionale a persoanelor ce activează în sectorul turistic.	2016 – 2020	30 000	CR, ONG din domeniu	Buget raional, FNDR, Fonduri UE	Nr. evenimentelor de instruire; Nr. persoanelor instruite.
O.S. 2.6 Creșterea competitivității sectorului agroindustrial	Campanie de informare a producătorilor agricoli privind consolidarea terenurilor.	2016	100 000	CR, Agenți economici	Donatori externi, FNDR	Nr. evenimente organizate.
	Restabilirea infrastructurii locale de irigare a exploatațiilor agricole.	2016 – 2020	5 000 000	CR, Agenți economici	Donatori externi.	Suma investiției.
	Crearea punctelor de înșămânțare artificială a animalelor și stimularea creării fermelor.	2016 – 2020	1 000 000	CR, Agenți economici	Donatori externi.	Nr. de puncte create.
	Programe de instruire pentru tinerii agricultori în domeniul lansării și gestionării afacerilor	2016 – 2020	50 000	CR, Agenți economici	Donatori externi.	Nr. persoanelor instruite.
	Dezvoltarea infrastructurii post-recoltare prin crearea întreprinderilor de colectare, ambalare, procesare și păstrare a producției agricole.	2016 – 2020	10 000 000	CR, Agenți economici	Donatori externi.	Nr. unități create
	Crearea unui pavilion expozițional agricol și dotarea obiectului cu echipamentul necesar.	2017	12 000 000	CR, Agenți economici	Donatori externi.	1 pavilion expozițional agricol creat
	Stimularea asocierii producătorilor agricoli pentru procurarea tehnicii.	2016 - 2020	Subvenționare facilitară	CR, Agenți economici	Donatori externi.	Suma investiției; Nr. unități de tehnică procurată.

	Informarea antreprenorilor rurali privind diversele oportunități de finanțare externă și acordarea asistenței pentru atragerea granturilor.	2016 - 2020	*	CR, Agenți economici	Donatori externi.	Nr. acțiunilor de informare.
	Crearea unui Centru de monitorizare a producției agricole, care ar deservi toți producătorii agricoli din raion.	2017	50 000	CR, Agenți economici	Donatori externi.	Centru functional; Nr. serviciilor acordate.
	Asistarea producătorilor agricoli în efectuarea cercetărilor de marketing și mediatizarea ideilor noi de afaceri.	2016 - 2020	500 000	CR, Compania de consultanță parteneră	Donatori externi.	Nr. beneficiarilor

Direcția strategică 3: Modernizarea și extinderea serviciilor de calitate în domeniul sănătății publice și a protecției sociale.

Obiectivul specific	Acțiunea	Perioada de implementare	Costuri	Responsabili	Parteneri /Surse de finanțare	Indicatori
O.S. 3.1 Sporirea calității în domeniul sănătății publice.	Realizarea unui Program raional de combatere a hepatitelor virale B, C și D.	2016 - 2020	1 500 000	IMSP CSP CR, APL I	Fonduri de asigurări obligatorii în medicină, APL	Rată scăzută al îmbolnăvirilor.
	Reparația secției de neurorecuperare a Spitalului Raional Edineț.	2017 - 2018	1 750 000	CR	Minsterul Sănătății, fonduri externe	Secția de neurorecuperare renovată
	Reutilarea secției de neurorecuperare a Spitalului raional Edineț.	2017 - 2018	1000000	CR	Minsterul Sănătății, CUSANONE, fonduri externe	Secția de neurorecuperare reutilată

Formarea partenerilor din ONG-uri în vederea promovării culturii medicale și educarea medicală a populației (în special a tinerilor și copiilor).	2016 - 2020	10 000	CR, IMSP CSP	Buget raional, donatori externi	Nr. activități realizate; Nr. persoane instruite.
Inventarierea edificiilor medicale.	2016	10 000	CR	Buget raional	Document elaborat.
Construcția unui spital regional.	2018 - 2020	10 000 000	CR	FIS, Fonduri UE, UNDP	Spital construit; Nr. de locuri.
Reparații capitale ale Centrelor medicilor de familie din localitățile rurale ale raionului.	2016 - 2020	30 000 000	CR	FIS, Fonduri UE, UNDP	Nr. centrelor reparate
Aprovizionarea instituțiilor medicale din raionul Edineț cu apă și servicii de canalizare.	2016 - 2020	100 000 000	CR	FIS, Fonduri UE, UNDP	Nr. centrelor conectate la serviciul de aprovizionare cu apă și canalizare.
Crearea condițiilor de confort termic în instituțiile medicale ale raionului.	2016 - 2020	50 000 000	CR	FIS, Fonduri UE, UNDP	Nr. centrelor eficientizate termic.
Dotare cu mobilier specializat a instituțiilor medicale ale raionului.	2016 - 2020	10 000 000	CR	FIS, Fonduri UE, UNDP	Nr. centrelor dotate cu mobilier; Suma investițiilor.
Dotarea instituțiilor medicale cu aparataj modern necesar.	2016 - 2020	25 000 000	CR	FIS, Fonduri UE, UNDP	Nr. centrelor dotate cu aparataj; Suma investițiilor.
Realizarea acțiunilor de sporire a competențelor profesionale a specialiștilor medicali.	2016 - 2020	1 000 000	CR	FIS, Fonduri UE, UNDP	Nr. specialiștilor formați în domenii de activitate.
Stimularea medicilor-specialiști prin acțiuni de susținere și facilități.	2016 - 2020	1 000 000	CR	CR	Nr. specialiștilor beneficiari.

O.S. 3.2 Oferirea serviciilor sociale de calitate.	Susținerea serviciului de reintegrare socială a tinerilor defavorizați și a cuplurilor mamă-copil, oferite în cadrul Centrului de Reintegrare Socială “Alternativa”.	2016 - 2020	2 000 000	CR, APL, director Centrul de Reintegrare Socială “Alternativa”.	Buget raional, APL I	Serviciu dezvoltat.
	Deschiderea unui azil de noapte pentru boschetari.	2019	4 000 000	CR, ONG	Buget raional, fonduri externe de caritate, asociațiile religioase.	Azil functional.
	Crearea unui Centru multifuncțional pentru persoanele vîrstnice..	2016 – 2017	2 000 000	APL, CR Edineț, ONG domeniu social	Buget raional, CR Edineț, UNDP, FISM, Asociații religioase și de caritate naționale și internaționale, etc.	Centru funcțional; Nr. beneficiarilor.
	Crearea serviciului social “Cantina socială” în localitățile raionului Edineț.	2016	300 000	APL, ONG cu profil social	Buget raional, UNDP	Cantină funcțională; Nr. beneficiarilor.
	Organizarea training-urilor în domeniul asistenței sociale și atragerii de fonduri.	2016	15 000	ONG cu profil social, APL	Surse locale, CR Edineț	Nr. evenimentelor de instruire; Nr. persoanelor instruite.
	Diversificarea serviciilor sociale de alternativă pentru persoane cu dizabilități.	2016 - 2020	4 000 000	ONG cu profil social, APL	UNDP	Serviciu funcțional; Nr. Beneficiarilor.
	Reconstrucția clădirii Arhivei raionului Edineț.	2016 - 2017	4 500 000	CR	CR, fonduri externe	Clădirea arhivei reconstruită.

	Procurarea uniformei specializate pentru colaboratorii Inspectoratului de Poliție Edineț	2016	240 000	CR	Buget raional, Bugetul de Stat	Nr. seturi de uniformă procurate
O.S. 3.3 Incluziunea socială a persoanelor social-vulnerabile.	- Crearea serviciului de angajare în câmpul muncii a persoanelor cu dizabilități: - Elaborarea bazei de date a persoanelor cu dizabilități apte de muncă; - Identificarea potențialilor angajatori; - Instruirea și consilierea persoanelor cu dizabilități pe diverse domenii; - Acordarea ajutorului în acomodarea spațiului de lucru conform necesităților.	2016 - 2017	300 000	CR, Director AREAP	Buget raional, UNDP Organizații de caritate, etc	Serviciu creat; Nr. persoanelor angajate; Nr. persoanelor instruite.
	Prestarea serviciului Integrare Socio-Profesională pentru tinerii defavorizați.	2016 - 2020	100 000	CR, director AO "Demos".	Buget raional	Serviciu dezvoltat.
	Elaborarea unui Acord-cadru multilateral intersectorial în vederea incluziunii sociale a persoanelor social-vulnerabile.	2016	1000	CR	Buget raional	Acord elaborat și semnat.
	Medierea și consultarea în diverse domenii a persoanelor social-vulnerabile.	2016 -2020	100 000	CR	Buget raional	Nr. Beneficiarilor.
	Crearea locuințelor sociale asistate/protejate pentru persoane vulnerabile.	2019	10 000 000	CR	Buget raional, Organizații de caritate, fonduri europene, UNDP	Nr. locuințelor create; Nr. beneficiarilor.

	Adaptarea infrastructurii social-economice pentru asigurarea accesului persoanelor cu dizabilități la servicii comunitare și spații publice.	2016	720 000	CR, DAS	Buget de stat, Buget raional, Donații, Granturi	Lista lucrărilor executate; Suma investiției.
	Susținerea creării unor întreprinderi sociale.	2016 - 2019	1 000 000	CR, DAS	Buget de stat, Buget raional, Granturi	Întreprindere funcțională.
	Susținerea cu burse a tinerilor social-vulnerabili dotați pentru formare profesională.	2016 - 2020	50 000	CR	Buget raional	Nr. bursierilor.
	Organizarea de campanii în școli pentru combaterea discriminării în rândul copiilor.	2016 – 2020	50 000	CR Edineț, ONG domeniu social	UNDP, Fundații de caritate	Nr. campaniilor organizate.
O.S. 3.4 Sporirea calității forței de muncă și creșterea gradului de ocupare a populației.	Realizarea cursurilor gratuite de formare profesională pentru persoane în căutarea unui loc de muncă fără specialitate.	2016 – 2020	100 000	CR Edineț	Buget raional	Nr. de cursuri realizate; Nr. beneficiarilor; Nr. de angajați în urma cursurilor realizate.
	Orientarea și consilierea vocațională a persoanelor în căutarea unui loc de muncă.	2016 – 2020	100 000	CR Edineț	Buget raional	Nr. beneficiarilor; Nr. de angajați în urma serviciilor oferite.
	Corelarea pieței muncii cu pregătirea specialiștilor.	2016 – 2020	20 000	CR Edineț	Buget raional	Raport elaborat.
	Medierea pieței muncii	2016 – 2020	50 000	CR Edineț	Buget raional	Nr. acțiunilor realizate.
	Acțiuni de stimulare a Agenților economici în vederea deschiderii	2016 – 2020	100 000	CR Edineț	Buget raional	Nr. acțiunilor realizate;

	noilor locuri de muncă.					Nr. locurilor noi de muncă.
	Organizarea Tîrgurilor locurilor de muncă.	2016 – 2020	1 000 000	CR Edineț	Buget raional	Nr. evenimentelor organizate.

Direcția strategică 4: Ridicarea nivelului de calitate a serviciilor educationale și promovarea raionului Edineț ca pol cultural-sportiv regional.

Obiectivul specific	Acțiunea	Perioada de implementare	Costuri	Responsabili	Parteneri /Surse de finanțare	Indicatori
O.S. 4.1 Crearea unor condiții optime pentru educație în instituțiile preuniversitare ale raionului Edineț.	Aplicarea tehnologiilor educaționale moderne în sistemul educational.	2016 - 2017	4 000 000	CR, directori de instituții	Buget raional, FISM, Ministerul educației, Asociații de caritate	Nr. unităților de învățămînt ce aplică tehnologii educaționale modern; Calitatea sporită a studiilor.
	Elaborarea proiectelor tehnice de reparații capitale ale instituțiilor educative din raion.	2016 - 2017	2 000 000	CR	Buget raional, FISM, Ministerul educației, Asociații de caritate	Nr. documentelor elaborate.
	Asigurarea instituțiilor educative cu echipamentul și mobilierul necesar.	2016 - 2020	10 000 000	CR, directorii de instituții	Buget raional, FISM, UNDP	Mobilier procurat și instalat; Nr. de unitati echipament achiziționat.

	• Valorificarea potențialului cadrelor didactice cu stimulente sociale (domiciliu, tichete sociale, etc.) pentru atragerea și menținerea acestora; în mediul rural – acordarea spațiilor pentru construcția caselor tinerilor specialiști. Susținerea în continuare cu suport unic financiar a tinerilor specialiști.	2016 - 2020	1 000 000	CR, directori de instituții educative.	Buget raional, Pro-Didactica, Fundatia Soros Moldova, FEE	Specialiști noi atrași.
	• Program de susținere financiară a copiilor cu rezultate înalte la studii.	2016 - 2020	500 000	CR, directori de instituții educative	Buget raional, Agenți economici raionali	100 Burse de merit oferite.
	• Încurajarea proceselor de creare a asociațiilor cadrelor didactice și de părinți în domeniul educației inclusive.	2016 - 2020	*	CR, Direcția Învățământ	Bugetul instituțiilor de învățământ	Nr. asociațiilor create.
	• Proiect privind introducerea Internetului în toate unitățile instructiv-educative.	2016 - 2020	1 000 000	CR, directori de instituții educative	Buget raional, Pro-Didactica, Fundația Soros Moldova, FEE	Unități instructiv-educative conectate la Internet.
	• Elaborarea paginilor web a liceelor.	2016 - 2020	1 000 000	CR, directori de instituții educative	Buget raional, Pro-Didactica, Fundația Soros Moldova, FEE	Nr. paginilor web funcționale.
	• Implementarea tehnologiilor didactice bazate pe comunicații electronice.	2016 - 2020	1 000 000	CR, directori de instituții educative.	Buget raional, Pro-Didactica, Fundația Soros Moldova, FEE	Nr. tehnologii didactice noi implementate.

	Procurarea echipamentelor și softurilor educaționale.	2016 - 2020	50 000	CR, Direcția de Învățământ	Buget al instituțiilor de învățământ, donatori externi.	Nr. Programe procurate.
	Contribuirea la completarea bibliotecilor din instituțiile instructiv-educative cu cărți noi	2016 - 2020	2 000 000	CR, directori de instituții educative.	Buget raional.	Nr. cărți noi procurate.
	Dotarea laboratoarelor și atelierelor din școli.	2016 - 2018	2 000 000	CR, directori de instituții	Buget raional, FISM, Ministerul educației, Asociații de caritate	Nr. laboratoarelor dotate; Suma investiției.
O.S. 4.2 Raționalizarea rețelei școlare și eficientizarea resurselor financiare	Identificarea instituțiilor școlare de cicumscriptie.	2015 – 2016	*	CR, APL	Buget raional.	Raport elaborate.
	Reorganizarea a 5 licee din comunități rurale în gimnazii.	2016 – 2017	În curs de estimare	CR, APL	Buget raional,	Nr. instituțiilor reorganizate.
	Reorganizarea a 3 gimnazii în școli primare.	2016 – 2017	În curs de estimare	CR, APL	Buget raional.	Nr. instituțiilor reorganizate.
	Comasarea a 2 instituții de învățământ din or. Edineț.	2016	În curs de estimare	CR, APL	Buget raional	Instituție funcțională; % resurselor economisite.
	Majorarea numărului de transport școlar pentru elevii din alte localități ca condiție absolut necesară în cazul creării școlilor de cicumscriptie și a centrelor educaționale școală-grădiniță.	2016	În curs de estimare	CR	Buget raional, donatori	Nr. unități de transport procurate.

	Crearea unui Centru de creație a copiilor.	2017	1 000 000	CR, APL	Buget raional, Fundatia Soros Moldova, USAID, UNDP	Instituție funcțională; Nr. beneficiarilor.
	Deschiderea unei grădinițe-creșă în orașul Edineț.	2019 - 2020	10 000 000	CR, APL	Buget raional, FISM, UNDP, USAID	Instituție funcțională; Nr. beneficiarilor.
O.S. 4.3 Îmbunătățirea infrastructurii centrelor culturale raionale.	Reabilitarea edificiilor culturale în mediul rural.	2016 - 2020	55 000 000	CR, APL	Fonduri externe	Nr. instituțiilor reabilite.
	Dotarea cu aparataj sonor, costume naționale, instrumente muzicale a caselor de cultură din mediul rural al raionului Edineț.	2016 - 2020	1 240 000	CR, APL	Fonduri externe	Nr. echipamentelor procurate; Suma investiției.
	Salvgardarea monumentului de cultură "Conacul Cantacusino".	2017	10 000 000	CR, APL	Fonduri externe	Monument restaurat.
	Reabilitarea capitală a Casei de cultură din or. Edineț.	2016 – 2017	4 000 000	CR, APL, director Casa de cultură.	Buget raional, Ministerul culturii, FISM, FNDR, organizații /fundații culturale din strainatate, AE locali și externi.	Clădire restaurată și dotată; Suma investiției.
	Restaurarea și dotarea Muzeului Ținutului natal.	2016 – 2018	2 000 000	CR, APL, director Muzeu	Buget raional, Ministerul culturii, FISM, FNDR, organizații /fundații culturale din strainatate, AE	Clădire restaurată și dotată; Suma investiției.

				locali și externi	
Reparația capitală a Școlii de muzică a or. Edineț.	2015 - 2016	1 000 000	CR, APL, directorul Școlii de muzică	Buget raional, Ministerul culturii, FISM, FNDR, organizații /fundații culturale din strainatate, AE locali și externi	Instituție modernă și funcțională; Local eficientizat termic; Suma investiției.
Reparația capitală a Școlii de arte plastice.	2015 - 2016	4 000 000	APL, directorul Școlii de arte plastice;	Buget raional, Ministerul culturii, FISM, FNDR, organizații /fundații culturale din strainatate, AE locali și externi	Instituție modernă și funcțională; Local eficientizat termic; Suma investiției; Nr. beneficiarilor; Galeree amenajată; Nr. de vizitatori; Nr. expoziții picturi.
Evaluarea stării tehnice a bibliotecilor din raion.	2016	*	CR	Buget raional.	Document elaborate.
Reabilitarea și modernizarea infrastructurii bibliotecilor din raion.	2016 - 2020	15 000 000	CR, APL I, directori de biblioteci.	Donatori externi.	Nr. instituțiilor reabilite.
Dotarea bibliotecilor publice la nivel local cu tehnică de calcul și conexiune la internet de bandă largă în mediul rural.	2016 - 2017	260 000	CR, APL, Director Biblioteca pentru copii	USAID, Ambasada SUA, Alți finanțatori	Nr. instituțiilor conectate; Nr. de vizitatori.

	Reparația capitală a Bibliotecii pentru copii din or. Edineț.	2015 - 2017	2 000 000	CR, APL, Director Biblioteca pentru copii	Buget raional, Ministerul culturii, FISM, organizații /fundații culturale din străinătate, AE locali și externi	Instituție modernă și funcțională; Local eficientizat termic; Suma investiției; Nr. sporit al cititorilor.
	Reparația capitală a Bibliotecii publice a or. Edineț.	2016 - 2017	2 500 000	APL, Director Biblioteca publică	Buget raional, Ministerul culturii, FISM, organizații /fundații culturale din străinătate, AE locali și externi	Instituție modernă și funcțională; Local eficientizat termic; Suma investiției; Nr. sporit al cititorilor.
	Reparația capitală și dotarea Casei de creație a copiilor.	2015 - 2017	3 000 000	APL, directorul Casei de creație	Buget raional, Ministerul culturii, organizații /fundații culturale din străinătate, AE locali și externi	Instituție modernă și funcțională; Local eficientizat termic; Suma investiției; Nr. sporit al utilizatorilor.
OS 4.4. Promovarea și dezvoltarea patrimoniului cultural.	Inventarierea culturală și elaborarea registrului raional al patrimoniului cultural imaterial ca parte componentă a Registrului național al patrimoniului cultural imaterial.	2016 – 2020	*	CR	Buget raional	Registru de inventariere elaborate.

	Asigurarea accesului pentru formarea profesională a specialiștilor în domeniul culturii.	2016 – 2020	*	CR	Buget raional	Nr. persoanelor instruite.
	Construcția monumentului consacrat participanților la războiul din Afganistan și războiul pentru integritatea națională din Transnistria	2017 – 2018	600 000	CR	CR, donații private	1 monument construit
	Consolidarea eforturilor de organizare a festivalurilor, tirgurilor și expozițiilor din raion în scopul dezvoltării capacităților meșterilor populari și orientarea profesională a tinerei generații.	2016 – 2020	50 000	CR	Buget raional, sponsori externi și locali, Fundații culturale internaționale	Nr. evenimentelor organizate.
	Crearea paginii web a patrimoniului cultural din raionul Edineț.	2016	8000	CR	Buget raional.	Pagină web funcțională.
	Dezvoltarea programelor interculturale comune cu raioanele/regiunile ”înfrățite”.	2016 - 2020	În curs de estimare	CR	Buget raional, parteneri străini.	Nr. evenimentelor organizate; Nr. participanților.
	Crearea unei burse raionale de susținerea a tinerilor talente.	2016 - 2020	50 000	CR	Buget raional, organizații /fundații culturale din străinătate, AE locali și externi	Nr. bursierilor.
	Organizarea tradițională a Festivalurilor regionale: “Lăutarii Moldovei”, “La sofca cu zestre”, “Sarbatori de iarnă”.	2016 - 2020	50 000	APL, Casa de cultură, Școala muzicală, Casa de creație	Buget raional, Ministerul culturii, organizații /fundații culturale din	Nr. evenimentelor; Nr. participanților.

					străinatate, AE locali și externi	
OS 4.5. Îmbunătățirea infrastructurii sportive a raionului Edineț.	• Reparația și extinderea stadionului din or. Edineț.	2016 – 2018	1 000 000	CR, APL I	Buget raional, Federația de Fotbal din Moldova, AE	Stadion modern funcțional.
	• Susținerea FC Edineț în participarea la campionate sportive naționale și internaționale.	2016 – 2020	100 000	CR, APL I	Buget raional, AE	Nr. beneficiarilor.
	• Construcția terenurilor sportive cu covor artificial în 7 UAT ale raionului.	2016 – 2020	2 000 000	CR, APL I	Programul HET- TRIT, Fedrația de Fodbal a Moldovei.	Teren amenajat
	• Construcția unui bazin de înot în or. Edineț.	2017 – 2019	8 000 000	CR, APL I	Buget raional, AE	Bazin funcțional.
	• Construcția unei Săli moderne și multifuncționale pentru practicarea sportului.	2017 – 2019	10 000 000	CR, APL I	Buget raional, AE	Școală de sport funcțională.
	• Susținerea sportivilor de performanță prin acordarea burselor pentru rezultate deosebite.	2016 – 2020	124 000	CR, APLI	Ministerul tineretului, APL II	Nr. beneficiarilor.
	• Amenajarea terenurilor sportive în grădinițele pentru copii din mediul rural.	2016 – 2017	6 000 000	CR, APL I , directorii de grădinițe	Buget raional, contribuții locale	5 terenuri sportive în 5 institutii preșcolare amenajate.
	• Instalarea în localități rurale a echipamentelor și utilajelor sportive pentru copii și maturi.	2016 – 2018	3 000 000	CR, APL I	Buget raional, contribuții locale	Nr. terenuri sportive amenajate.

Direcția strategică 5: Conservarea și protecția mediului înconjurător.						
Obiectivul specific	Acțiunea	Perioada de implementare	Costuri	Responsabili	Parteneri /Surse de finanțare	Indicatori
O.S. 5.1 Responsabilizarea socială a cetățenilor și agenților economici privind protecția mediului.	• Elaborarea planului local de acțiuni în domeniul protecției mediului.	2016	25 000	CR	Ministerul Mediului, APL	Document elaborat.
	• Elaborarea hărților și bazelor de date a terenurilor expuse la riscuri naturale. Implementarea planurilor de refacere a terenurilor din zonele afectate.	2016	210 000	CR	Ministerul Mediului, APL	Document elaborat.
	• Campanie de plantare a arborilor și arbuștilor pe pantele terenurilor degradate.	2016 – 2020	50 000	CR	Buget local, Agenți economici	Nr. arborilor plantați.
	• Crearea grupurilor locale de ameliorare a mediului.	2016	*	CR	APL I, APL II, Inspekția Ecologică	Nr. grupurilor create.
	• Organizarea seminarelor de informare în domeniul protecției mediului.	2016 – 2020	50 000	CR, ONG în domeniul ecologic	Buget raional, FEN, fonduri UE, UNDP, Ministerul mediului.	Nr. evenimentelor de instruire organizate.
	• Organizarea campaniilor de educare și informare în domeniul ecologic a populației din localitățile rurale.	2016 – 2020	100 000	CR, ONG în domeniul ecologic	Buget raional, CR Edinet, FEN, fonduri UE, UNDP, Ministerul mediului.	Nr. campaniilor organizate.
	• Organizarea concursului raional “Cea mai salubă comunitate”.	2016 – 2020	500 000	CR, ONG în domeniul ecologic	Buget raional, CR Edinet, FEN, fonduri	Concurs organizat; Valoarea și nr. premiilor.

					UE, UNDP, Ministerul mediului.	
	Elaborarea și editarea materialelor promoționale cu subiecte de educație ecologică.	2016	300 000	CR, ONG în domeniul ecologic	Buget raional, CR Edinet, FEN, fonduri UE, UNDP, Ministerul mediului.	Set de materiale promoționale elaborate/ diseminate.
	Organizarea acțiunii “Aer curat pentru toți”.	2016 – 2020	50 000	CR, ONG în domeniul ecologic	Buget raional, FEN	Evenimente organizate; Nr. participanților.
	Încurajarea voluntariatului în acțiunile de curățare a mediului înconjurător.	2016 – 2020	30 000	CR, ONG în domeniul ecologic	Buget raional	Echipă de voluntari creată.
	Organizarea de campanii de promovare a transportului ecologic.	2016	50 000	CR, ONG în domeniul ecologic	Buget raional, CR Edinet, FEN, fonduri UE, UNDP, Ministerul mediului	Nr. evenimentelor organizate; Nr. participanților la evenimente.
O.S. 5.2 Protejarea scuarurilor stradale și a spațiilor verzi și dezvoltarea infrastructurii de agrement.	Modernizare arhitecturală și peisagistică a aliniamentelor verzi stradale.	2016 - 2020	3 000 000	CR	Buget raional, FEN, fonduri UE, UNDP, Ministerul mediului	Volumul investiției; Lista de lucrări efectuate.
	Inventarierea spațiilor abandonate și ecologizarea acestora.	2016	100 000	CR	Buget raional	Nr. spațiilor ecologizate.
	Elaborarea unor standarde unice de amenajare a localităților.	2016	100 000	CR	Buget raional	Proiect elaborat.
	Programe de combatere a eroziunii, înmlăștinirii, salinizării,	2016 - 2018	În curs de estimare	CR	Buget raional	Nr. programe realizate.

	alunecărilor de teren.					
	Refacerea și gazonarea zonelor verzi aferente căilor publice și intersecțiilor.		2 323 750	CR	Buget raional, FEN, fonduri UE, UNDP, Ministerul mediului	Nr. terenurilor prelucrate și amenajate.
	Revalorificarea spațiilor verzi și a lacurilor din Grădina publică “V. Alexandri” din or. Edineț.	2015 – 2020	200 000	CR, APL II	Bugetul local, FEN, fonduri UE, UNDP, Ministerul mediului	Volumul investiției; Lista de lucrări efectuate.
	Crearea unui azil pentru câinii vagabonzi.	2016	100 000	CR, APL II	Buget local, organizații donatoare	Azil funcțional; Micsorarea nr. de câini vagabonzi.
O.S.5.3 Amenajarea și protejarea bazinelor acvatice.	Curățarea bazinelor acvatice.	2016 – 2020	5 000 000	CR, APL II	Bugetul local, FEN, fonduri UE	Nr. bazinelor acvatice curățate.
	Efectuarea lucrărilor de întărire a malurilor.	2016 – 2020	100 000	CR, APL II	Bugetul local, FEN, fonduri UE	Nr. lucrărilor efectuate.
	Extinderea perdelelor forestiere de protecție a malurilor lacurilor și râulețelor.	2016 – 2020	152 000	CR, APL I, A.S. ”Moldsilva”	FEN	Suma investiției.
	Înlăturarea vegetației excesive din albiile minore ale râurilor.	2016 – 2020	75 000	CR, APL I	FEN	Suma investiției.
	Reanimarea, amenajarea și crearea fișilor de protecție a obiectelor acvatice.	2015 – 2018	1 000 000	CR, ONG în domeniul eco-turism.	Buget raional, FENDR, FEN, Fonduri UE	Nr. obiectelor acvatice reanimate și amenajate; Suma investiției.

VIII. ANEXE: FIȘE DE PROIECT

FIȘA DE PROIECT 1

Dirrecția strategică: Dezvoltarea unui mediu economic și turistic competitiv.

Nr.	Itemi	Descriere
1.	Denumirea localității	Or. Edineț
2.	Denumirea proiectului	Crearea Incubatorului de afaceri în or. Edineț
3.	Enunțul problemei	Condiții nefavorabile pentru impulsionearea și susținerea tinerilor întreprinzători
4.	Obiectivul general	OG: Crearea condițiilor favorabile pentru impulsionearea și susținerea tinerilor întreprinzători
5.	Obiective specifice	OS1. Informarea cetățenilor din raionul Edineț despre misiunea Incubatorului de afaceri timp de 6 luni; OS2. Renovarea edificiului destinat Incubatorului și dotarea cu echipamentul necesar timp de 6 luni; OS3. Instruirea a 300 tineri din regiune în domeniul dezvoltării afacerilor, timp de 2 luni.
6.	Indicatori	Cantitativi Un site de informare creat; 32 panouri informative instalate; 6 articole informative în presa locală publicate; 500 pliante informative elaborate și repartizate; Un edificiu renovat și adaptat necesitatilor; 5 săli de incubare a afacerilor amenajate; 5 specialiști pentru instruire a tinerilor întreprinzători contractați; 15 seminare de instruire realizate; 300 persoane instruite. Calitativi 70 % din populația raionului informată; Condiții favorabile pentru desfășurarea activității incubatoarelor de afaceri; 300 tineri cu capacități avansate și pregătiți pentru a începe o activitate. Impact Gradul de sustenabilitate a creării unor noi afaceri, circa 75 %, după instruirea în cadrul IA; Locuri de muncă nou create; Un venit suplimentar la bugetul raional.

7.	Parteneri posibili	Camera de Comerț și Industrie Edineț, Centrul de servicii NEXUS, AE, CR Edineț
8.	Valoarea estimativă a proiectului	10 000 000 Lei
9.	Oportunități de finanțare	Ministerul Economiei, FNDR, Fonduri europene
10.	Perioada de implementare	2016 - 2020

FIȘA DE PROIECT 2

Direcția strategică: Dezvoltarea unui mediu economic și turistic competitiv.

Nr.	Itemi	Descriere
1.	Denumirea localității	Or. Edineț
2.	Denumirea proiectului	Centru Expozițional Regional de promovare a produselor autohtone “Made in Edineț”
3.	Enunțul problemei	Insuficiența investițiilor economice și performanță economică scăzută a raionului Edineț
4.	Obiectivul general	OG: Creșterea competitivității IMM-urilor care realizează produse specifice raionului Edineț și regiunii prin promovare și atragerea investițiilor străine
5.	Obiective specifice	OS1. Crearea Centrului Expozițional “Made in Edineț”; OS2. Elaborarea conceptului de brand economic al raionului; OS3. Instruirea antreprenorilor în domeniul aplicării standardelor internaționale de calitate și aplicarea brandului economic în promovarea produselor; OS4. Organizarea acțiunilor de promovare.
6.	Indicatori	Cantitativi Centru expozițional creat; Brand-ul “Made in Edineț” elaborat și promovat; 1 WEB portal promoțional creat; 3 seminare organizate; 50 persoane instruite; 5 evenimente de promovare realizate. Calitativi Mediatizarea activităților din raion; Creșterea volumului de vânzări; Creșterea numărului de locuri de muncă; Sporirea veniturilor salariale. Impact

		Proiectului va stimula capacitatea de promovare, inovare și vânzare a produselor autohtone, precum și creșterea calității acestora. Va fi larg promovată gama de produse a IMM-urilor din raion și lansarea produselor regionale sub brandul “Made in Edineț”, stimulând cooperarea transfrontalieră și dezvoltarea echilibrată a sectorului economic al raionului Edineț.
7.	Parteneri posibili	Camera de Comerț și Industrie Edineț, Centrul de servicii NEXUS, AE, CR Edineț
8.	Valoarea estimativă a proiectului	20 000 000 Lei
9.	Oportunități de finanțare	Ministerul Economiei, FNDR, Fonduri europene
10.	Perioada de implementare	2016 - 2020

FIȘA DE PROIECT 3

Direcția strategică: *Dezvoltarea unui mediu economic și turistic competitiv.*

Nr.	Itemi	Descriere
1.	Denumirea localității	Or. Edineț și localitățile limitrofe
2.	Denumirea proiectului	Raionul Edineț – popas turistic regional
3.	Enunțul problemei	Nivel scăzut de dezvoltare în turism cauzat prin calificarea joasă a potențialilor prestatori de servicii și promovarea redusă a domeniului
4.	Obiectivul general	OG: Nivel ridicat de dezvoltare în turism în zona raionului Edineț prin intensificarea valorificării potențialului local
5.	Obiective specifice	OS1. Crearea Centrului Regional de Informare și Promovare a Turismului în or. Edineț; OS2. Amenajarea a 3 agro-pensiuni în localitățile pitorești ale raionului (Fetești, Brînzeni, etc); OS3. Crearea instrumentelor și metodelor de promovare turistică a or. Edineț; OS4. Instruirea și specializarea resurselor umane în domeniului turismului.
6.	Indicatori	Cantitativi 1 Centru Regional de Informare si Promovare a Turismului în or. Edineț creat; 3 agropensiuni amenajate; 1 WEB portal creat; 5000 pliante promoționale elaborate;

		1 film turistic de prezentare a potențialului turistic și servicii realizat; 2 panouri informative instalate; 25 persoane instruite în domeniul turismului; Calitativi Creșterea atractivității zonei; Sporirea veniturilor; Creșterea gradului de informare, conștientizare, motivare privind mobilitatea ocupațională a potențialilor prestatori de servicii turistice incluse într-o campanie de instruire și promovare a turismului în r-l Edineț. Impact Pe termen lung, proiectul urmărește ca raionul Edineț să devină destinație tradițională de turism alături de alte stațiuni renumite din țară și Europa, în condițiile în care pe piața turistică există o tendință spre trecerea de la pachete turistice standard la vacanțe personalizate și practicarea altor tipuri de turism: turismul agricol, ecologic, vânătoresc, monastic, etc. În ceea ce privește crearea de noi locuri de muncă, va exista o cerere sporită de forță de muncă în domeniul meșteșugurilor populare. Locurile de muncă din mediul urban vor viza publicitatea, tehnologia informației (elaborare și administrare site), agenții de turism. Locurile de muncă din mediul rural vor fi legate de manufacturarea obiectelor artizanale, cazare, alimentație publică, servicii ghizi.
7.	Parteneri posibili	ONG în domeniu, NEXUS, Camera de Comerț și Industrie, CR Edineț
8.	Valoarea estimativă a proiectului	1 500 000 Lei
9.	Oportunități de finanțare	FNDR, Fonduri europene; Agenții economici
10.	Perioada de implementare	2015 - 2018

FIȘA DE PROIECT 4

Direcția strategică: *Reabilitarea infrastructurii de bază și asigurarea eficienței energetice în scopul furnizării unor servicii de calitate.*

Nr.	Itemi	Descriere
1.	Denumirea localității	Or. Edineț, or. Cupcini, r-l Edineț

2.	Denumirea proiectului	Implementarea sistemului de evidență și monitorizare la IM "Apă-Canal" Edineț
3.	Enunțul problemei	Pierderi nejustificate de apă
4.	Obiectivul general	OG: Îmbunătățirea evidenței și monitorizării consumului de apă în or. Edineț și or. Cupcini, r-l Edineț.
5.	Obiective specific	OS1. Elaborarea unei baze de date a beneficiarilor; OS2. Elaborarea unui studiu cost-beneficiu pentru fiecare zonă implicată (6 zone); OS3. Instruirea personalului Secției evidență și control în domeniul noilor metode de evidență și monitorizare; OS4. Monitorizarea procesului de livrare a apei prin procurarea sistemului electronic de colectare a datelor.
6.	Indicatori	Cantitativi Baza de date elaborate; Studiu cost-beneficiu elaborat pentru 6 zone ale raionului Edineț; 10 persoane instruite; Sistem electronic de colectare a datelor procurat. Calitativi Evidența a 100% beneficiari asigurată; Personal cu aptitudini noi de muncă în domeniu; Pierderi de apă micșorate la 50 %.
7.	Parteneri posibili	APL de nivelul I și II, Asociații de locatari, instituții bugetare, AE, Centrul de sănătate publică, Inspekția ecologică Edineț.
8.	Valoarea estimativă a proiectului	29 000 000 Lei
9.	Oportunități de finanțare	Fonduri europene; FNDR; Agenții economici
10.	Perioada de implementare	2015 - 2017

FIȘA DE PROIECT 5

Direcția strategică: *Reabilitarea infrastructurii de bază și asigurarea eficienței energetice în scopul furnizării unor servicii de calitate.*

Nr.	Itemi	Descriere
1.	Denumirea localității	Raionul Edineț
2.	Denumirea proiectului	Reabilitarea sistemelor ingineresti de reglare și evacuare a

		apelor (poduri, diguri, etc)
3.	Enunțul problemei	Condiții insuficiente de exploatare a 64 sisteme inginerești în 32 de sate ale raionului Edineț
4.	Obiectivul general	OG: Îmbunătățirea exploatării a 64 sisteme inginerești
5.	Obiective specific	OS1. Reabilitarea sistemelor inginerești; OS2. Elaborarea bazelor de date la nivel de APL; OS3. Instruirea personalului în domeniul exploatării sistemelor inginerești.
6.	Indicatori	Cantitativi 64 sisteme inginerești locale reabilitate. Baza de date elaborată. Studiu cost-beneficiu elaborat. 25 persoane instruite; Sistem electronic de colectare a datelor procurat; Calitativi Exploatarea sistemelor inginerești îmbunătățită în 32 localități ale raionului Edineț; Personal cu aptitudini noi de muncă în domeniu;
7.	Parteneri posibili	APL de nivel I si II, Asociații de locatari, instituții bugetare, AE, Centrul de sănătate publică, Inspekția ecologică Edineț;
8.	Valoarea estimativă a proiectului	30 000 000 Lei
9.	Oportunități de finanțare	Fonduri europene; FNDR, Agenții economici
10.	Perioada de implementare	2015 – 2017

FIȘA DE PROIECT 6

Directia strategică: *Reabilitarea infrastructurii de bază și asigurarea eficienței energetice în scopul furnizării unor servicii de calitate.*

Nr.	Itemi	Descriere
1.	Denumirea localității	Raionul Edineț
2.	Denumirea proiectului	Elaborarea planurilor generale de urbanism și amenajare a teritoriului
3.	Enunțul problemei	Lipsa unor reglementări specifice și de corelare urbanistică complexă în localitățile rurale și urbane ale raionului Edineț, ce contribuie la stagnarea dezvoltării socio-economice a acestora
4.	Obiectivul general	OG: Reglementarea specifică și detaliată pentru dezvoltarea

		socio-economică a localităților din raionul Edineț și asigurarea corelării dezvoltării urbanistice a acestora
5.	Obiective specific	OS1. Selectarea localităților și zonificarea terenurilor; OS2. Specificarea și amplasarea rețelelor ingineresti; OS3. Asigurarea extinderii și calității serviciilor acordate.
6.	Indicatori	Cantitativi Nr. De PUG elaborate Calitativi Dezvoltare fundamentată a localităților; Investiții în infrastructură și sectorul economic atrase; Mediu protejat; Creșterea nivelului de trai.
7.	Parteneri posibili	Guvernul RM, APL de nivel I si II, UNDP, FISM.
8.	Valoarea estimativă a proiectului	20 000 000 Lei
9.	Oportunități de finanțare	Guvernul RM, APL de nivel I si II, UNDP, FISM.
10.	Perioada de implementare	2016 - 2017

FIȘA DE PROIECT 7

Direcția strategică: Modernizarea și extinderea serviciilor de calitate în domeniul sănătății publice și a protecției sociale.

Nr.	Itemi	Descriere
1.	Denumirea localității	Or. Edineț
2.	Denumirea proiectului	Dezvoltarea și diversificarea serviciilor acordate în cadrul Centrului de Incluziune Socială și Pregătire a tinerilor cu nevoi speciale pentru o viață independentă
3.	Enunțul problemei	Centrul de incluziune socială din or. Edineț a devenit un serviciu solicitat și de interes major, dar are o capacitate limitată de acordare de servicii și nu satisface nevoile tuturor potențialilor beneficiari. Spațiul limitat nu permite extinderea activităților și diversicarea lor pentru un numar mai mare de beneficiari. Piața muncii în raionul Edineț și regiune este extrem de mică, fapt ce descurajează persoanele cu deficiențe în identificarea unui loc de muncă ce ar permite incluziunea socială și întreținerea lor. Mediul de afaceri în raionul Edineț nu este pregătit pentru acordarea unei șanse de angajare persoanelor cu disabilități. Insuficiența resurselor de informare, instruire și asistență

		pentru aceste persoane duc la marginalizarea acestora, producând apatie și descurajare în viitor.
4.	Obiectivul general	OG: Reducerea fenomenului marginalizării și al excluderii sociale a persoanelor cu deficiențe prin intermediul serviciilor de orientare, formare și integrare profesională.
5.	Obiective specific	OS1. Extinderea spațiului Centrului de incluziune socială din or. Edineț pentru prestarea serviciilor de informare, instruire și orientare profesională pentru 50 persoane cu deficiențe din r-l. Edineț timp de 1 an; OS2. Dezvoltarea unor servicii de sprijin pentru o viață independentă în vederea reintegrării socio-profesionale a 33 de adulți cu deficiente; OS4. Crearea unei întreprinderi economice sociale în scopul angajării persoanelor cu dizabilități în practicarea unor meserii de maximă utilitate.
6.	Indicatori	Cantitativi Centrul de incluziune socială din or. Edineț extins cu 3 încăperi și bine amenajat, cu spații predestinate instruirii, producerii și odihnei persoanelor cu deficiențe; 50 persoane cu deficiențe instruite; 33 locuri de muncă pentru persoane cu deficiențe create; 1 întreprindere economică socială creată. Calitativi Dezvoltarea personală și îmbunătățirea semnificativă a abilităților generale a grupului țintă; Diminuarea marginalizării și îmbunătățirea calității vieții persoanelor cu dizabilități și integrarea lor în comunitate; Deprinderea de cunoștințe teoretice și abilitati practice în practicarea unor meserii de către grupul țintă. Impact Extinderea Centrului de incluziune socială este un răspuns la problemele persoanelor cu deficiențe ce nu-si găsesc un loc de muncă, rămânând în afara societății. Pe termen lung Centrul își dorește să devină o soluție curentă la problemele de integrare a persoanelor cu deficiențe locomotorii din mediul urban și rural a raionului Edineț și să contribuie la excluderea marginalizării acestor persoane.
7.	Parteneri posibili	APL I, APL II, ONG în domeniul social, Școli profesionale
8.	Valoarea estimativă a proiectului	2 000 000 Lei
9.	Oportunități de finanțare	Fonduri europene; UNDP, FNDR, Agenții economici

10.	Perioada de implementare	2015 – 2018

FIȘA DE PROIECT 8

Direcția strategică: *Modernizarea și extinderea serviciilor de calitate în domeniul sănătății publice și a protecției sociale.*

Nr.	Itemi	Descriere
1.	Denumirea localității	Raionul Edineț, or. Edineț
2.	Denumirea proiectului	Crearea unui Centru cu servicii sociale inovative pentru persoane în etate și cu dizabilități
3.	Enunțul problemei	Izolarea socială și situația de criză în care se află persoanele în etate singuratice, dar și cele cu dizabilități, precum și insuficiența resurselor de informare, instruire și asistență pentru aceste persoane duc la marginalizarea acestora, producând apatie și descurajare în viitor.
4.	Obiectivul general	OG: Reducerea fenomenului marginalizării și al excluderii sociale a persoanelor în etate și cu deficiențe prin intermediul serviciilor sociale inovative de implicare în acțiuni
5.	Obiective specifice	OS1. Crearea Centrului cu servicii sociale inovative în or. Edineț pentru prestarea serviciilor de implicare, comunicare, consiliere și informare pentru 50 persoane în etate și cu deficiențe din r-l Edineț timp de 1 an; OS2. Dezvoltarea unor servicii de sprijin pentru o viață activă în vederea reintegrării sociale a 33 de adulți în etate și cu deficiențe; OS3. Promovarea voluntariatului și mentoratului în rândurile persoanelor în etate.
6.	Indicatori	Cantitativi Centrul cu servicii sociale inovative din or. Edineț deschis pentru acțiuni de comunicare, instruire și odihnă pentru 50 persoane în etate singuratice și cu deficiențe. Calitativi Dezvoltarea personală și îmbunătățirea semnificativă a abilităților generale a grupului țintă; Diminuarea marginalizării și îmbunătățirea calității vieții persoanelor în etate și cu dizabilități și integrarea lor în comunitate;

		Deprinderea de cunoștințe teoretice și abilitati practice în practicarea voluntariatului de către grupul țintă. Impact Crearea Centrului de servicii sociale inovative este un raspuns la problemele persoanelor în etate singuratice și a celor cu deficiențe ce nu-si găsescun rost în viață, ramînînd în afara societății. Pe termen lung Centrul își dorește să devină o soluție curentă la problemele de integrare a persoanelor în etate singuratice și a celor cu deficiențe locomotorii din mediul urban și rural a raionului Edineț și să contribuie la excluderea marginalizării acestor persoane.
7.	Parteneri posibili	APL I, APL II, ONG în domeniul social, Școli profesionale
8.	Valoarea estimativă a proiectului	2 500 000 Lei
9.	Oportunități de finanțare	Fonduri europene; UNDP, FNDR, Agenții economici
10.	Perioada de implementare	2016 – 2018

FIȘA DE PROIECT 9

Direcția strategică: *Modernizarea și extinderea serviciilor de calitate în domeniul sănătății publice și a protecției sociale.*

Nr.	Itemi	Descriere
1.	Denumirea localității	or. Edineț, Raionul Edineț
2.	Denumirea proiectului	Instituțiile publice în serviciul și accesul persoanelor cu dizabilități
3.	Enunțul problemei	Clădiri și instituții publice inaccesibile pentru persoanele cu dizabilități
4.	Obiectivul general	OG: Clădiri și instituții publice accesibile si deschise pentru persoanele cu dizabilități
5.	Obiective specific	OS1. Informarea administrației a 5 instituții publice în domeniul nediscriminării în obținerea informațiilor și serviciilor publice timp de o lună; OS2. Crearea condițiilor de acces pentru persoanele cu dizabilități locomotorii către 5 instituții publice timp de 3 luni
6.	Indicatori	Cantitativi 50 persoane informate în domeniul nediscriminării; 1000 materiale informaționale repartizate;

		150 rampe de acces construite. Calitativi Administrația instituțiilor publice mai calificată și mai competentă în domeniul nediscriminării; 90 % din persoanele cu dizabilități satisfăcute de rezultatul proiectului; Condiții optime de acces la instituțiile publice asigurate Impact Gradul înalt de frecvență a persoanelor cu dizabilități, la instituțiile publice după o lună.
7.	Parteneri posibili	APL I, APL II, ONG în domeniul social, Școli profesionale
8.	Valoarea estimativă a proiectului	300 000 Lei
9.	Oportunități de finanțare	Fonduri europene; UNDP, FNDR, Agenții economici
10.	Perioada de implementare	2016

FIȘA DE PROIECT 10

Dirrecția strategică: *Modernizarea și extinderea serviciilor de calitate în domeniul sănătății publice și a protecției sociale.*

Nr.	Itemi	Descriere
1.	Denumirea localității	or. Edineț, Raionul Edineț
2.	Denumirea proiectului	Crearea unui Centru de hemodializă prin reprofilarea încăperilor existente în IMSP “Spitalul Raional Edineț”
3.	Enunțul problemei	Rata înaltă a numărului de pacienți ce necesită intervenții periodice și constante de hemodializă.
4.	Obiectivul general	OG: Contribuirea la sporirea accesului pacienților la intervențiile de hemodializă
5.	Obiective specific	OS1. Crearea Centrului de hemodializă în or. Edineț prin reprofilarea încăperilor existente; OS2. Desfășurarea unui management eficient al serviciului cu acoperire regională; OS3. Pregătirea și instruirea cadrelor prestatoare de servicii în incinta Centrului de hemodializă în or. Edineț.
6.	Indicatori	Cantitativi Infrastructură modernă și funcțională în domeniul prestării

		procedurilor de hemodializă; Nr. pacienților tratați. Calitativi Servicii medicale mai accesibile pentru pacienți; Distanță micșorată pentru pacienți în vederea acordării procedurilor de hemodializă. Impact Micșorarea numărului de decesuri din motivul distanțelor mari în acordarea procedurilor de hemodializă.
7.	Parteneri posibili	Ministerul sănătății, CNAM, UNICEF, UNDP, APL I, APL II, ONG în domeniul social.
8.	Valoarea estimativă a proiectului	3 000 000 Lei
9.	Oportunități de finanțare	Fonduri europene; UNDP, FIS, UNDP, Agenții economici
10.	Perioada de implementare	2016 - 2019

FIȘA DE PROIECT Nr. 11

Dirrecția strategică: *Reabilitarea infrastructurii de bază și asigurarea eficienței energetice în scopul furnizării unor servicii de calitate*

Nr.	Itemi	Descriere
1.	Denumirea localității	or. Edineț, Raionul Edineț
2.	Denumirea proiectului	Sporirea eficienței energetice a Spitalului Raional Edineț
3.	Enunțul problemei	Pierderi nejustificate de energie termică
4.	Obiectivul general	OG: Îmbunătățirea evidenței și monitorizării consumului de resurse energetice
5.	Obiective specifice	OS1. Renovarea termică a tuturor pereților exteriori, cu plăci de 12 cm din vată minerală bazaltică. Suprafața izolată a pereților constituie aprocsimativ 2653 m²; OS2 Înlocuirea tuturor ferestrelor/ușilor cu suprafața de 604 m²; OS3. Renovarea acoperișurilor plate ale blocului 1-grosimea straturilor izolante aprocsimativ 16-18 cm; Suprafața izolată aprocsimativ 1585 m²; OS4. Izolarea termică a plafoanelor subsolului cu plăci de

		izolare de 12 cm. Suprafața izolată aproximativ 587 m ² ; OS5. Instalarea unui sistem de ventilație centralizat și a unei substații termice cu puterea de aprocsimativ 300 KW.
6.	Indicatori	Cantitativi Consumul de energie electrică – 65 MWh/an economisire; Consumul de gaze naturale – 503 MWh/an economisire; Costurile de energie în MDL/an – 702 611 lei economisire; Reducerea emisiilor de CO ₂ – 129 tone CO ₂ /an. Calitativi Calitatea climatului interior; Contorizarea și evidența a 100 % a consumului de resurse energetice; Pierderi de energie micșorate substanțial.
7.	Parteneri posibili	APL de nivelul I și II, Centrul de sănătate publică, Ministerul Sănătății
8.	Valoarea estimativă a proiectului	20 591 739 Lei. 1 107 083 Euro
9.	Oportunități de finanțare	FEN, FNDR, Fonduri europene, Agenți economici
10.	Perioada de implementare	2016-2018